

@ebsoorgtr

EBSO-HABER

EGE BÖLGESİ SANAYİ ODASI AYLIK YAYIN ORGANI

TEMMUZ 2019

**Yorgancılar:
Üretim ekonomisi için
çözüm odaklı ve hızlı
hareket etmeliyiz**

**EKONOMİYE
DOPİNG**

Ege Endüstri

Kemalpaşa Cad. No:280
35060, Pınarbaşı – İZMİR, TURKEY
P: +90 232 491 14 00
www.egeendustri.com.tr

- facebook.com/egeendustri
- twitter.com/egeendustri
- linkedin.com/egeendustri
- info@egeendustri.com.tr

MAViTAS

PREFABRİK A.Ş.

Kemalpaşa O.S.B. Mah. İzmir Ankara Asfaltı Cad.No:5/2
Kemalpaşa / İZMİR
T : (0232) 877 20 00
www.mavitasprefabrik.com.tr - info@mavitasprefabrik.com.tr

TEMMUZ GÜNDEMİ

TEMMUZ 2019

Yıl : 36
Sayı : 422

Sahibi

Ege Bölgesi Sanayi Odası adına
Yönetim Kurulu Başkanı
Ender YORGANCILAR

Sorumlu Müdür

Mustafa KALYONCU
Genel Sekreter

Yayın Kurulu

Muhsin DÖNMEZ
Ateş İlyas DEMİRKALKAN
Metin AKDAŞ

Yayın Sorumlusu

Mehmet Ali SÜTLÜ

Yönetim Yeri

Ege Bölgesi Sanayi Odası
Cumhuriyet Bulvarı
No: 63 - İZMİR
Tel : (0 232) 455 29 00
Faks : (0 232) 425 36 35
www.ebso.org.tr

Reklam Rezervasyon

Mehmet Ali SÜTLÜ
(0232) 455 29 68

Grafik - Baskı Öncesi

teknofset

Baskı

teknofset mat. san. tic. ltd. şti.
5632 sokak no: 26 çamdibi / izmir
tel : 232 458 58 09
faks : 232 458 54 04

EBSOHABER, Ege Bölgesi Sanayi Odası'nın aylık kurumsal yayın organıdır. EBSOHABER'de yayınlanan yazılar kaynak gösterilerek alıntı yapılabilir. Yazılar aksi belirtilmedikçe EBSO'nun resmi görüşünü yansıtmaz. İmzalı yazılarda ifade edilen görüşler sadece yazarlarına aittir.

Yerel süreli yayın

Baskı Tarihi: 29 Temmuz 2019

4	Temmuz hareketliliği	46	Gökçuoğlu: Stratejik politikalar geliştirilmeli
6	Ekonomide önlemler zinciri	48	Sanayicinin gündemi İstanbul seçimi ve ekonomi
14	Yorgancılar: ilk hedefimiz toplumsal huzur ve birliklilik	52	İhracat hedeflerinde TSE'nin rolü
16	Sorunlar ortak akılla çözülecek	54	Gençler girişimciliğe odaklandı
18	Yorgancılar: Sanayiciye yüklenmeyin	60	Küresel ekonomideki daralma 2020'yi de olumsuz etkileyecek
20	Sanayicinin gündemi elektrik	68	4.5 yıldan sonra yüzde 4.5 faiz indirimi
22	İSO İkinci 500'de 44 EBSO'lu	70	Nisan'da işsizlik yüzde 13'e geriledi
26	EBSO ve ESBAŞ sürdürülebilir bir çevre için el ele verdi	80	Temel ekonomik göstergeler
28	İZBAŞ'tan çevreye milyon dolarlık yatırım		
32	Mahir Eller İzmir'de farkındalık yarattı		
38	İzmirliiler meydanlara sığmadı		
43	EBSO Meclis Başkanı Esen OSBÜK Yönetiminde		
44	Attaroğlu'ndan Meclis temennileri		
45	Yorgancılar: Milli iradeye saygı duyulmalı		

Kapak

Ege Bölgesi Sanayi Odası Yönetim Kurulu Başkanı Ender Yorgancılar, yarınları planlama ve ekonomiye odaklanma gereğine dikkat çekti.

Dün, Bugün ve Yarın... Hep Sizinle...

Kuruluş 1978

SATIŞ OTOMATLARI

Protein Otomati

Çay & Kahve Otomati

Boyoz ve Unlu Mamüller Otomati

Yiyecek ve İçecek Otomati

Dondurma Otomati

Yeni

HAKSIZ İŞ KAZASI TAZMİNATINA

SON!

Kahve Dispenserleri

Otel, Restoran, Kafe ve Ofislerin Olmazsa Olmazı. Hızlı Basit ve Ekonomik İkrar Çözümleri İle,

Rahat Edin...

Bazı Referanslarımız

Nestlé

GOODYEAR

CMS

WURTH

Daha Nicelerine...

ELEKTRAL®
ELEKTROMEKANİK SAN. ve TİC. A.Ş.

0232 376 73 00

www.elektral.com.tr

0232 376 70 30

elektral@elektral.com.tr

İzmir Atatürk Organize Sanayi Bölgesi, M. Kemal Atatürk Blv. 23-25 Çiğli, 35620 İzmir / TÜRKİYE

İş Güvenliği Otomati Tanıtım Filmini İzlemek İçin Okutunuz

Fabrika Tanıtım Filmini İzlemek İçin Okutunuz

Ender YORGANCILAR

Ege Bölgesi Sanayi Odası
Yönetim Kurulu Başkanı

ender.yorgancilar@ebso.org.tr

[@EYorgancilar](https://twitter.com/EYorgancilar)

TEMMUZ HAREKETLİLİĞİ

15 Temmuz hain darbe girişimi akabinde, dünya tarihine geçen demokrasi mücadelemizin üzerinden 3 yıl geçti. Büyük acılar ve büyük kayıplar yaşadık. Cennet vatanımızın temellerinin ne kadar sağlam olduğunu gösterircesine, çok kısa bir sürede de toparlandık.

Ulu Önder Mustafa Kemal Atatürk'ün bizlere emanet ettiği laik Türkiye Cumhuriyeti'ni, karanlığa sürüklemeye niyetinde olanlarla bizler bugün dahi mücadelemizi sürdürürken, dünya başka bir yöne doğru hızla ilerlemektedir.

Dünyadaki bu değişim süreci; bir yandan öngörülenleri karşımıza çıkartırken, bir yandan da ülkelerin ekonomide daha bağımsız ve daha güçlü olabilmek için verdiği mücadeleye ve farklı stratejik hamlelere tanıklık etmemizi de sağlamıştır.

Evet, yılın 7 ayını geride bırakıyoruz. Küresel ve ulusal gündemin hareketliliği Temmuz ayında özellikle ülkemiz açısından son derece kritik başlıklar içermektedir.

Malumlarınız olduğu üzere, ABD ve AB ile yaşanan yaptırım kararları daha yumuşak bir seyir izliyor gibi görünse de bir sonraki adımdan emin olunamaması, jeopolitik risklerimizin devam ediyor olması, şehit haberlerimizin yeniden sıklaşması, uluslararası politik ilişkilerde hareketlilik gündemde öne çıkan başlıklarımız.

Ancak, ülkemizin asıl gündemi olan ekonomide yaşanan darboğazdan çıkış için henüz bir umut ışığı görülmemektedir. Her bir sektörümüz; başta iç talep daralması olmak üzere, elektriğe son yapılan yüzde 15'lik zamla, AB'deki daralma ile STA imzalanan ülkelerin sektörlere olumsuz yansımaları ile maliyetlerin artması, finans teminindeki zorluklar vs. nedenlerle sıkıntılı günlerden geçmektedir.

Yılın 8. ekonomik paketi ile finansal yeniden yapılandırma imkanı tanınarak firmalarımız için nefes alma şansı yaratılsa da, bütüncül bir anlayış içerisinde sorunların köküne inilmesinde fayda görmekteyiz. Aksi takdirde, bu paket ile Temmuz ve Ağustos'u kurtarır, Eylül için 9. paketi bekler oluruz ki, bu alışkanlık ülkemiz için firmalarımız için büyük zarar demektir.

Bakınız, 2009'dan bu yana Nisan ayı için en yüksek işsizlik oranı 2019 Nisan ayında yüzde 13 olarak açıklandı. Sanayi üretim endeksi daha umut veriyor olsa da, geçen yıl Eylül'den beri negatif, PMI, geçen sene Nisan ayından bu yana barajın altında seyrediyor. Sorunlu ticari kredilerin oranı 2009 küresel krizin de üstünde. Bütçe açığında, yıllık beklentiye ilk 6 ayda ulaşıldı.

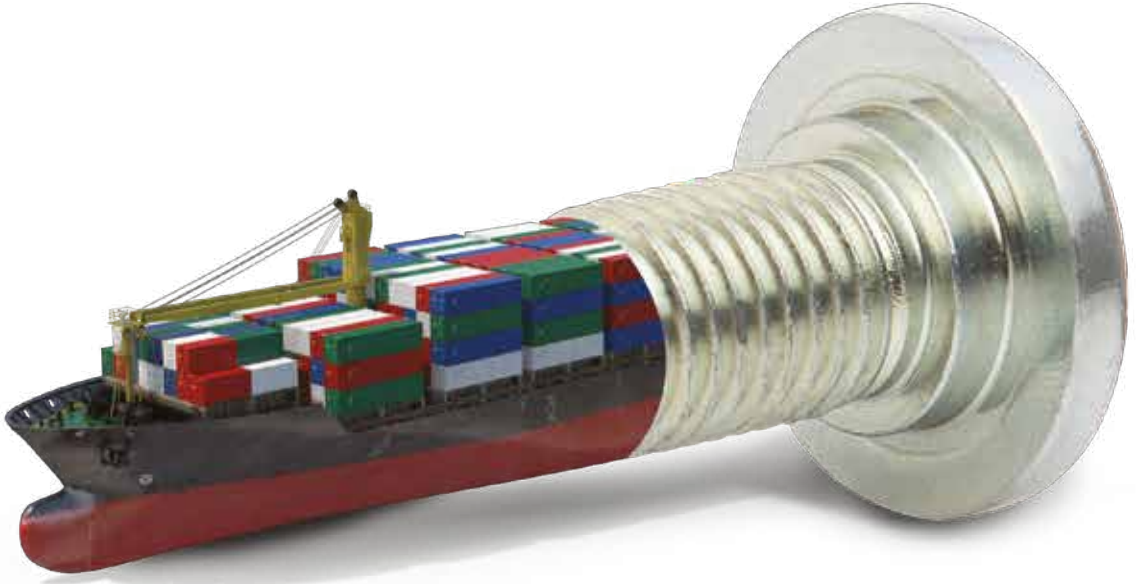
Diğer yandan, gecikmeli olarak açıklanan ve genel olarak beklentileri karşılamayan 11. Kalkınma Planı; bizlere 2023 hedeflerimizin belki de yarısını gerçekleştirebileceğimizi söylüyor. Hedefleri mi fazla büyük koyduk? Yoksa süreç içerisinde uygulamalarda mı hata yaptık da hedefin yüzde 50'sine geriledik, hususu çok iyi analiz edilmelidir. Aksi takdirde, benzer sonuçların alınacağı da unutulmamalıdır. Plan'da da yer verilen Dijital Dönüşüm başlığını çok daha ciddiye almamız gerektiği inancındayım.

O nedenle ki; 15 Temmuz örneğinde olduğu gibi, bugün de güçlü demokrasi, hukukun üstünlüğü, milli irade ve güçlü bir Türkiye için el ele vererek, ortak akıl ve bilimin ışığında yol almak zorundayız.

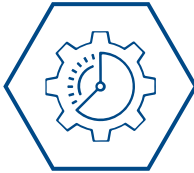
Başta 15 Temmuz şehitlerimiz olmak üzere, bugün dahi hain pusularda kaybettiğimiz fidanlarımıza bir kez daha Allaha rahmet, ailelerine sabır diliyor, gazilerimizi minnetle anıyor, Kurban Bayramınızı gönülden kutluyorum.

Ufukta Norm göründü!

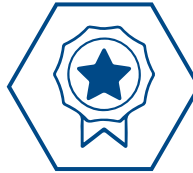
Norm Holding; güçlü Ar-Ge ekibi ve gelişen ihracat faaliyetleriyle, sektörde sadece Türkiye'ye değil dünyaya değer katmaya devam ediyor.

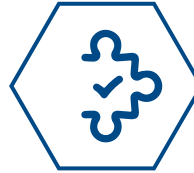
Çeşitlilik

Hız

Kalite

Çözüm

Ekonomide önlemler zinciri

Finansal güçlük içindeki firmalara 'cansuyu' olacak teşvik ve borçların yeniden yapılandırılmasından Varlık Barışı'nın süresinin 6 ay daha uzatılmasına, geniş vergi ve harç istisnasına kadar ekonomiye güç katacak pek çok önemli düzenlemeyi öngören Gelir Vergisi Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına İlişkin Kanun Teklifi Meclis Genel Kurulu'nda kabul edildi.

Ekonomide borçlu şirketlerin finansal yeniden yapılandırmasından küçük şirketlerin bazılarında götürü usulde vergi verme, varlık barışında süre uzatımından Merkez Bankası'nın ihtiyat akçesinin Hazine'ye aktarılmasına imkan sağlamaya kadar ekonomiye güç katacak pek çok önemli düzenlemeyi öngören Gelir Vergisi Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına İlişkin Kanun Teklifi TBMM'de kabul edilerek yasalastı. Torba yasanın en önemli kısmı, borçlu şirketlerin finans kuruluşlarına olan borçlarının yeniden yapılandırılmasına yönelik kapsamlı bir çerçeve çizmesi oldu. Böylece geçen yıl çıkarılan Finansal Yeniden Yapılandırma Yönetmeliği kanunla desteklendi. Bu arada enerji ve gayrimenkul fonu gibi daha sonra atılacak adımları da şimdiden destekleyen bir düzenleme oluşturuldu. Kanunda, daha önce taraflarca talep edilen iyileştirmelerin yapılması ve net hükümler konulması dikkat çekti. Kanunla 'Yeniden Yapılandırma'ya bazı vergi ve harç istisnası getirilmesi yanında, alacaklılara anapara silme imkanı dahil çok geniş

yetkiler verildi. Ayrıca banka yönetim kurullarına ve bankalara finansal yeniden yapılandırma kapsamındaki işlemlerden dolayı hukuki koruma da sağlanıyor. Halen yurt dışına çıkışlarda alınan 15 TL'lik harç, kanun teklifi ile 50 TL'ye yükseltildi. Cumhurbaşkanı bu tutarı 3 katına kadar artırabilecek. Borçlu şirketler ile alacaklı finansman kuruluşlarının borçlarını yeniden yapılandırmasına imkan sağlamak amacıyla geniş kapsamlı bir yasal düzenleme yapıldı. İlgili düzenleme 2 yıl süreyle kullanılabilir. Cumhurbaşkanı gerekli görmesi halinde kanun düzenlemesinin süresini 2 yıl daha uzatabilecek.

Bankalar, finansal kiralama şirketleri, faktoring şirketleri, finansman şirketleri, yatırım fonları ile bu maddede tanımlanan diğer finansal kuruluşlar kapsamda olacak. Ayrıca, Türkiye'deki firmalara doğrudan borç veren yabancı finansal kuruluşlar, çok taraflı bankalar (uluslararası kalkınma bankaları) ile Türkiye'de çeşitli statülerde çalışan bankalar da isterlerse finansal yeniden yapılandırmaya katılabilecek. Ayrıca bu kuruluşlar tarafından alacak

POYRAZ İzmir (0232) 274 68 68 - Aydın (0256) 226 23 33

Şimdi yarınları planlama, ekonomiye odaklanma zamanı

Ege Bölgesi Sanayi Odası (EBSO) Başkanı Ender Yorgancılar "Türkiye uzun süredir sürekli bir seçim atmosferi içindeydi. Bunun artık geride kalmış olmasının avantajı dönüştürülmesi, birikmiş sorunlara ve ekonomiye odaklanılması gerekiyor" dedi.

Zorlu küresel siyasi ve ekonomik iklimin Türkiye'de birçok alanda anlayış ve strateji değişikliğini gerektirdiğini belirten Başkan Yorgancılar, "Bu nedenle birlik ve beraberliğimizi pekiştirecek, demokrasi standartlarını yükseltecek, dış politikamızı geliştirecek, ekonomi politikalarını ortak akıl ile yeni bir düzleme taşıyacak yaklaşımlara ihtiyacımız var. Bunları yapmamız durumunda Türkiye hem bölgesinin yeniden parlayan bir yıldızı hem de cazibe merkezi haline gelen güçlü bir ekonomi olacaktır" diye konuştu.

Mali disiplin ve tasarruf

Küçülen bir ekonomimiz, patlayan işsizliğimiz ve yüksek enflasyonumuz olduğunu hatırlatan Başkan Yorgancılar, "Oysa üretim ve ihracatla büyüyen ve istihdam yaratan bir ekonomiye, bunun için de düşük enflasyon ve düşük faize ihtiyacımız var. ABD Merkez Bankası'nın (FED) faizleri artırmak yerine indirebileceğini açıklaması bize bir nefes aldırıştır. Şimdi kamuda mali disiplin ve tasarruf zamanı" diye konuştu.

Ekonomide de birlik zamanı

Ender Yorgancılar, iç tüketimi değil ihracatı artırma zamanı olduğunu vurgularken şu görüşleri ifade etti:

"Bunlar için de kamuda etkin denetim, kurlarda istikrar ve enflasyonla etkin mücadele gerekiyor. Ayrıca entegre sektörel yaklaşım, reel yatırım ve ihracat öncelikli bir strateji lazım. Bunlara imkan verecek yeni ve güçlü bir ekonomi programı beklentileri olumlu etkileyecek, yatırımları tetikleyecektir. Kanımızca Türkiye'nin ekonomide çıkışı; nitelikli imalat sanayi yatırımları ile üretim ve ihracat ile daha mümkün olacaktır. AB ile ilişkilerin canlandırılması da ekonomide istikrara katkı sağlayabilecektir. Biz sanayiciler olarak yeni dönemde hem fikir/proje üretimi hem de üretim/ihracat boyutunda elimizden geleni yapacağız. Ekonomide de birlik ve beraberlik zamanı."

Kaybeden yok

İstanbul'da yenilenen büyükşehir başkanlığı seçiminin siyasi ve ekonomik yansımalarını değerlendiren EBSO Yönetim Kurulu Başkanı Yorgancılar, seçimin kaybedeni olmadığını, milli irade ve demokrasinin kazandığını vurguladı. Yorgancılar, "Seçim koşullarını 4 yıllığına geride bıraktık. Hem Ekrem İmamoğlu hem de Binali Yıldırım'ın sonuçların açıklanmasının ardından yaptığı açıklamalar son derece güzel ve umut vericiydi. Şimdi siyasi tartışmaları geride bırakıp ekonominin geleceğini planlama ve çok ama çok çalışma zamanı. Dündeki eksiklik ve yanlışlardan ders çıkararak yeni bir vizyonla geleceği yeniden inşa etme zamanı" ifadelerini kullandı.

tahsili için kurulacak özel şirketler de finansal yeniden yapılandırma yapabilecek.

Zordaki firmalara yapılandırma

Finansal güçlük içinde bulunan firmalara, geri ödeme yükümlülüklerini yerine getirebilmelerine ve istihdama katkıda bulunmaya devam etmelerine imkân sağlamak amacıyla yapılacak çerçeve anlaşma kapsamında bazı teşvikler verilecek, borçları yeniden yapılandırılacak. Bu kapsamda 400 milyar TL tutarındaki kredinin yeniden yapılandırılması bekleniyor.

Finansal yapılandırmaya yönelik olarak, BDDK bir yönetmelik çıkaracak. Bu yönetmelik doğrultusunda da Bankalar Birliği bir "çerçeve anlaşma" yapacak. Borçlu ile alacaklılar da bu çerçeve anlaşma doğrultusunda bir "sözleşme" imzalayacak. Finansal yeniden yapılandırma kapsamına alınacak borçluların mali durumlarının tespit edilmesi ve bu kapsamda borçlarının yeniden yapılandırılması sonucunda borçlarını geri ödeme kabiliyeti kazanacağına kanaat getirilmesi şart olacak. Bu incelemeyi bağımsız denetim kuruluşları, borçlu kabul ederse alacaklı kuruluş ya da Bankalar Birliği'nin yapacağı çerçeve anlaşmada belirtilecek yetkin kuruluşlar yapacak. Borcunu geri ödeme kabiliyeti olmayana yapılandırma yapılmayacak.

Kanunda alacaklılara; kredi vadelerini uzatma, kredi yenileme, ilave kredi verme, anapara, faiz, temerrüt faizi, gecikme cezaları ve kâr payları ile kredi ilişkisinden doğan her türlü alacağı indirme, kısmen veya tamamen vazgeçme imkanı verildi.

Ayrıca teminat azaltma, anapara, faiz veya kâr payı alacaklarını, kısmen veya tamamen iştirake çevirme, özel amaçlı şirketler ile yatırım fonlarına aynı,

nakdi ya da tahsil şartına bağlı bir bedel karşılığı devir veya temlik etme yolunu da kullanabilecekler.

Alacaklılar, borçlu ya da üçüncü kişilere ait aynı değerler karşılığında kısmen veya tamamen tasfiye, satma, bilanço dışına çıkarma, diğer alacaklı kuruluşlar ve alacaklılarla birlikte hareket ederek protokoller yaparak gerekli her türlü tedbiri alabilecekler.

Kanunla, kredilerin teminatlarının ya da alacaklı kuruluşlar tarafından borçlunun varlıkları iştirak olarak alınması halinde, bu varlıkların değerlendirilmesi SPK tarafından değerlendirme yapma yetkisi verilmiş kuruluşlarca yapılması hükmü getirildi.

Geniş vergi ve harç istisnası

Torba kanunla, finansal yeniden yapılandırılmadan kaynaklı işlemlere geniş kapsamlı vergi ve harçlarda istisnalar da getirildi. Finansal yeniden yapılandırma için yapılacak harçlar yargı harcı dahil her türlü harçtan, düzenlenecek kağıtlar ve sözleşmeler de Damga Vergisi'nden muaf olacak.

Alacaklı kuruluşların her türlü tahsil edeceği tutarlar BSMV'den muaf olacak. Kullanılan ve kullanılacak kredilerden kaynak kullanımı destekleme fonu alınmayacak.

Alacaklı kuruluş tarafından Çerçeve Anlaşma ve sözleşmelerde öngörülmüş biçimde kendi aralarında yaptıkları veya borçluya yaptıkları devirler dışında elden çıkarılırsa istisnalar uygulanmayacak.

Tahsilinden vazgeçilen tutarlar Vergi Usul Kanunu hükümlerine göre alacaklı için değersiz alacak, borçlu için ise vazgeçilen alacak olarak değerlendirilecek.

Bankacılık Kanunu'na göre finansal yeniden yapılandırma çerçevesindeki uygulamalar nedeniyle banka yönetim kurullarına zimmet çıkarılmayacağı yönünde daha önce konulan hüküm daha detaylı hale getirildi. Ayrıca bankaların finansal yeniden

yapılandırmadan dolayı karşılıklar, bilançodan çıkarma gibi işlemleri tanımlanarak olası hukuki boşluklar da dolduruldu.

Yedek akçenin yüzde 10'u Hazine'ye

TBMM'de kabul edilen kanunla, daha önce düzenleme yapılacağı basına yansıyan Merkez Bankası'nın yedek akçe olarak her yıl ayırdığı tutara yönelik düzenleme de yapıldı. Öncelikli olarak önceki yıllardan ayrılan ve hali hazırda kaydı olarak Merkez Bankası hesabında bulunan yedek akçe Hazine'ye aktarılacak. Bu tutarın 40 milyar TL'ye kadar ulaştığı belirtiliyor. Bunun için kanuna geçici bir madde eklenerek genel kurul kararı aranmaksızın yedek akçenin aktarılmasına imkan sağlandı. Merkez Bankası'nın yedek akçe ayırması da yeni hükümlere bağlandı. Ayrılacak yedek akçenin tutarı ticaret hükümleri ile uyumlu olarak yüzde 10 ile sınırlandı ve fevkalade yedek akçe ayırması önlendi. Böylece Merkez Bankası'nın yıllık kârının daha yüksek bir oranı Hazine'ye (hissedarlara) aktarılabilir. Hisse senetlerinin nominal değerleri üzerinden yüzde 6 oranında ilk kâr hissesi hissedarlara dağıtılmaya devam edilecek. Bunun ödenmesinden sonra kalan miktarın yüzde 10'u, fevkalade ihtiyat akçesi yerine ihtiyat akçesine aktarılacak.

Zorunlu karşılıklara da düzenleme geldi

Kanunla, Merkez Bankası'nın karşılık ve disponibilita (güvence olarak kullanılabilen devlet iç borçlanma senetleri) uygulamalarında yetkisi artırıldı. Daha önce sadece banka ve diğer mali kuruluşlarının bilançolarındaki pasiflerine yönelik zorunlu karşılık oluşturulurken, yeni düzenlemeyle Merkez Bankası'nın bilanço içi veya dışı uygun görülen kalemlerindeki değişikliklere yönelik de karşılık tesis etmesine imkan sağlandı. Merkez Bankası bu karşılık tesisleri için banka ve mali kuruluşlara doğrudan online erişimle bilgi alabilecek, talepleri gerçek zamanlı ve anlık karşılayacak. Ayrıca Merkez Bankası banka ve mali kuruluşlar yanında, elektronik ödeme araçları çıkaran kuruluşlar ve Merkez Bankası tarafından uygun görülecek diğer mali kuruluşlara da zorunlu karşılık şartı getirebilecek.

Küçük şirketlere "götürü vergi" imkanı

Geçmişte uygulanan küçük ve mikro şirketlere götürü vergi imkanı kısmen tekrar getirildi. Basit usulde defter tutan mükelleflerden, Cumhurbaşkanı tarafından belirlenecek sektörde faaliyet gösterenler eğer talep ederlerse gelirlerinden yüzde 10 vergi ödeyecekler. Bu kapsama dahil olan firmaların gider-gelir farkları dikkate alınmayacak.

Gümrükte kalmış kara taşıtlarına kısmi af

Gümrük Kanunu'nun 235. maddesi kapsamında ithali yasaklanmış, atık ya da ithali izne bağlı olma kapsamında el konulmuş kara taşıtlarına, sahipleri tarafından taşıtın değerinin yüzde 25'i kadar vergi ödemek şartıyla aracın verilmesi düzenleniyor.

Elektrik projelerine süre uzatımı

Kanunda, yenilenebilir ve diğer yarışmayla elde edilen enerji üretim tesisi kurma haklarına yönelik olarak, yarışmayı kazanan firmaların taahhütlerini yerine getirmesi amacıyla 36 ay ek süre verilmesi de yer aldı.

Yurtdışı çıkış harcı 50 TL

Halen yurt dışına çıkan

şahıslardan alınan 15 TL'lik yurt dışı çıkış harcı, kanun teklifi ile 50 TL'ye yükseltiliyor. Cumhurbaşkanı bu tutarı üç katına kadar artıracak.

Yerli elektrikli araca ÖTV indirimi

Yerli üretim elektrikli taşıt araçlarını desteklemek için 2035 yılı sonuna kadar ÖTV istisnası sağlandı. Türkiye'de Ar-Ge ile geliştirilip üretilecek elektrikli taşıt araçlarını ilk kez alanlar 2035 sonuna kadar ödedikleri ÖTV'yi geri alabilecekler ya da vergi borçlarından indirebilecekler.

Varlık barışında süre uzadı

TBMM'de kabul edilen kanunla, kamuoyunda "varlık barışı" olarak adlandırılan düzenlemede yararlanma süresi 2019 sonuna kadar uzatıldı. Varlık barışında, yurt dışında bulunan para, altın, döviz, menkul kıymet ve diğer sermaye piyasası araçlarının Türkiye'ye getirilmesi halinde yüzde 1 vergi alınacak. Başka bir vergi ve harç alınmayacak. Varlık barışı yurt dışı yanında Türkiye'de bulunan ancak işletme kayıtlarında bulunmayan para, altın, döviz, menkul kıymet ve diğer sermaye piyasası araçları ile taşınmazların kanuni defterlere kaydedilmesi yine yüzde 1 vergi ile mümkün kılınıyor.

poyraz

Natürel Sızma Zeytinyağı

www.poyrazolive.com

egece

Lezzetin egece'si...

Natürel Sızma Zeytinyağı

www.egecezeytinyagi.com

poyraz

EBSO Yönetim Kurulu Başkanı Yorgancılar: Üretim ekonomisi için çözüm odaklı ve hızlı hareket etmeliyiz

Ege Bölgesi Sanayi Odası Yönetim Kurulu Başkanı Ender Yorgancılar, dünya genelinde 8'inci büyük üreticisi olduğumuz demir-çelik sektörünün, bu zorlu süreçte alarm verdiğini belirterek "Demir-Çelik sektörümüz ülke ihracatı ve ithalatında 3'üncü sırada yerini korurken, ileri ve geri bağlantısından ötürü kilit sektörlerimizden biridir. Üreticimizi korumak ve geliştirmek zorundayız ki, sürdürülebilirlik mümkün olsun. Sektörlerimizden gelen sese kulak verilmesini, çözüm odaklı olunmasını diliyoruz" dedi.

Demir-Çelik sektörü alarm veriyor

Sektörün içinde bulunduğu durum ile ilgili değerlendirmede bulunan EBSO Yönetim Kurulu Başkanı Yorgancılar, "Alt gruplar itibari ile; entegre cevher esaslı üreticiler, ark ocaklı hurda kullanan üreticiler, yassı mamul üreticileri, uzun nervürlü çubuk üreticileri, uzun filmaşın ve profil üreticileri bütün içinde ayrı ayrı özelliklere ve sorunlara sahiptir" diye konuştu.

Genel olarak bakıldığında hammaddenin önemli bir bölümünün

ithal etmek zorunda kaldığını hatırlatan Başkan Yorgancılar, sözlerini şöyle sürdürdü:

"Kurlardaki hareketlilik, imzalanan Serbest Ticaret Anlaşmaları'nın (STA) sektöre zarar vermesi, AB'nin sektöre kota koyması, iç pazardaki daralma, gümrüklerin sıfırlanması, sektörün özellikle Rusya ve Ukrayna karşısında rekabet gücünü kaybetmesi, dış politikada yaşanan sorunların ihracatçı tüm sektörlerimize direkt olumsuz yansımaları ve 2018 yılından bu yana 6. kez yapılan ve yüzde 98'lere ulaşan elektrik zamları gibi sayılabilecek birçok sebepten üreten sektörlerimiz yoğun bir darboğazdan geçmektedir."

Üreten sektörlerle destek şart

Ender Yorgancılar, bir yanda küresel ekonomi yavaşlarken, diğer yanda iç talebin daraldığı bir süreçte; üreten, istihdam yaratan, döviz kazandı-

ran sektörlerimize destek olmanın, dolaylı yoldan birçok sektörümüze de katkı sağlayacağını vurgularken, "Özellikle STA imzalanacak ülkelerin sektörlerimize yansıyacak kayıp ve kazançlarının çok iyi analiz edilmesi, gerekirse sektör temsilcileri ile ön görüşme yapılması, hurda ithalatında uygulanan çevre katkı payının kaldırılması, işçilik maliyetinin dahi üstünde olan YEKDEM maliyetinin tüm sektörlerimiz için yeniden değerlendirilmesi, tüketeceği elektriği üretecek yatırımların, kamu bankaları tarafından teminatsız ve özel faiz oranları ile kredilendirilmesi faydalı olacaktır" ifadelerini kullandı.

Üretimin desteklenmesinin son derece önemli olduğunu belirten Başkan Yorgancılar, "Her platformda ifade ettiğimiz gibi 'Üretim Yoksa Kalkınmak Hayaldir.' Üreticimizi korumak ve geliştirmek zorundayız ki, sürdürülebilirlik mümkün olsun. Sektörlerimizden gelen sese kulak verilmesini, çözüm odaklı olunmasını diliyoruz" diye konuştu.

sylvac

HASSAS ÖLÇÜM CİHAZLARI

PHYNIX

BOYA VE KAPLAMA KALINLIĞI
ÖLÇÜM CİHAZLARI

KB PRÜFTECHNIK

SERTLİK TEST CİHAZLARI

NewSonic

PORTATİF ULTRASONİK
ÖLÇÜM CİHAZLARI

TSCHORN
Mess- und Spannmittel

3D TESTER VE PROBLAR

Status Pro
maschinenmesstechnik

LASERLİ POZİSYON ÖLÇÜM CİHAZLARI

ACCRETECH

FORM ÖLÇÜM CİHAZLARI

Schwenk

HASSAS ÖLÇÜM CİHAZLARI

TECLOCK

KOMPARATÖR SAATLERİ

OS
alfa-sys

TAKIM BOY ÖLÇME CİHAZLARI

ÖLÇÜ ALETLERİ

İzmir'den tüm Türkiye'ye stoktan teslimat...

Tel: +90 232 342 06 93 • Fax: +90 232 342 06 95
info@yamerend.com.tr • www.yamerend.com.tr

DÖKÜM MALZEMELERİ

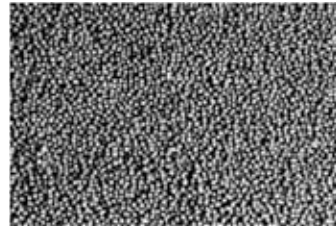
Demir Dökümhane Malzemeleri

- Aşılmalı ve Küreselleştiriciler
- Karbon ve Grafit
- Ferro Alyajlar
- Refrakter Malzemeler
- Filtreler

Demirdışı Dökümhane Malzemeleri

- Metaller ve Metal Alaşımaları
- Döküm Potaları
- Tablet Alaşımaları
- Döküm Katkı Malzemeleri
- Seramik Ürünler
- Çelik ve Paslanmaz Bilya ve Gritler

KERAMTECH

SQ Group

skamol

Yorgancılar: ilk hedefimiz toplumsal huzur ve birliktelik olsun

Ege Bölgesi Sanayi Odası Yönetim Kurulu Başkanı Ender Yorgancılar, Türkiye ekonomisinin bugün içinde bulunduğu durumdan kurtulmasının toplumsal huzur ve birliktelikten geçtiğini belirterek, “Biz huzur ve birlikteliği sağlayamadığımız müddetçe başarılı olma imkanımız yok. Yatırımcı, huzurlu ve mutlu olmayan bir toplumda yatırım yapmak istemez” dedi.

Ege Bölgesi Sanayi Odası (EBSO) Yüksek İstişare Konseyi (YİK), Yönetim Kurulu Başkanı Ender Yorgancılar Başkanlığında toplandı. Kurul üyesi duayen iş insanlarının katılımıyla gerçekleştirilen toplantıda, İzmir’den ülkemize, ekonomiden iç ve dış politikaya kadar bir çok güncel konu ele alındı. Mevcut ekonomik koşullarla birlikte daralan iç piyasa talebinin yarattığı negatif etkiler paylaşılarak rekabet edebilir koşullarda üretim vurgusunun yapıldığı buluşmada, ihracatın mutlak suretle artırılması ve hızlı bir toparlanma için yapılabileceklerle ilişkin istişarelerde bulunuldu.

Toplantıda dünya ve Türkiye ekonomisi üzerine bir sunum yapan EBSO Yönetim Kurulu Başkanı Yorgancılar, küresel gelişmelerin etkilerine dikkat çekti. Başkan Yorgancılar, “ABD-Çin ticaret müzakerelerinde geçici bir iyimserliğin hakim olması, İngiltere’nin resmi olarak Çin ile yakınlaşması, ABD’nin, İran

petrokimya sektörüne yönelik yeni yaptırımları göze çarpıyor. ABD Merkez Bankası’nın (FED) ve Avrupa Merkez Bankası’nın faizleri sabit tutarak indirim sinyali vermesi, Brexit çıkmazında Başbakan May’in istifası ile AB’nin, önce Japonya, ardından Vietnam ve son olarak Güney Amerika Ortak Pazarı (Mercosur) ile imzaladığı STA’lar ile ticareti artırmaya yönelik adım atması da gelecekte yeni birlikteliklerin önünü açması açısından önemli. AB Komisyonu Raporu’nda Türkiye için yeni fasılların açılmasının veya açılan fasılların kapanmasının söz konusu olmadığı belirtilmesi de bizi yakından ilgilendiriyor” dedi.

Küresel belirsizliklerin Türkiye ve diğer gelişmekte olan ülke ekonomileri için son derece önemli olduğunu ve gerekli tedbirlerin alınması gerektiğini hatırlatan EBSO Yönetim Kurulu Başkanı Yorgancılar, “ABD - Çin ilişkisi, Brexit çıkmazı, AB’nin toparlanamama ihtimali, FED’in politika belirsizliği, siyasi liderlerin ani çıkışları ve ABD’de 2020 yılı Kasım ayında yapılacak başkanlık seçimleri, önümüzde sıkıntılı süreçlerin yaşanmasına neden olabilecek konu başlıkları” dedi.

Kur ve faiz çıkmazı

Ülkemizde ise artan faiz oranları ve kurdaki çıkışın, firmaları zor durumda bıraktığını, yatırım yapma ve istihdam sağlama konusunda hamle yapmalarını

Ege Bölgesi Sanayi Odası Yönetim Kurulu Başkanı Yorgancılar, EBSO Yüksek İstişare Konseyi toplantısında ülkede yatırımların artması için öncelikle toplumsal huzur ve birliktelik ortamına işaret etti.

ortadan kaldırdığının kaydeden Başkan Yorgancılar “Faiz ve kurdaki olumsuz tablo firmaların finansman giderlerini artırmış ve Türk sanayicisi kontrolü dışındaki değişkenlerin de maliyetini yüklenmiştir. Bu nedenle açıklanan 7 destek paketi de ekonominin canlanmasına yetmemiştir” dedi.

Rekabet edebilmek adına niteliksel bir sıçrama ihtiyacı olduğunu vurgulayan Başkan Yorgancılar, “Defalarca belirttiğimiz gibi adalet, eğitim, demokrasi, üretim ve uluslararası politika

başlıklarında ciddi ve akılcı hamlelerin hemen yapılması gerekiyor. Kısa vadede makro ekonomik istikrarın ve güvenin sağlanması, yeni bir heyecanın oluşturulması, yeni bir hikayenin pazarlanması, orta vadede katma değerli üretim ve dijitalleşme doğrultusunda ilerlenmesi, yeni doğrudan yatırımların ivedilikle teşvik edilmesi kurumların yeniden yapılandırılması, uzun vadede üretim ve eğitim sisteminin Sanayi 4.0 entegrasyonu gerekiyor ifadelerini kullandı.

Çin fırsatını kaçırmayalım

Bu yıl dünyaya 88. kez kapılarını açacak olan İzmir Enternasyonal Fuarı'nın partner ülkesinin, dev ekonomisiyle Çin olduğunu hatırlatan Ender Yorgancılar, “İzmir Enternasyonal Fuarı'nda partner ülkemizin Çin olması, Türkiye ve İzmir için çok önemli ve iyi bir şans. İzmir olarak büyük bir sinerjiyle çalışıyoruz. Tek şansızlığımız İzmir'deki Çin Konsolosluğu'nun kapanması. O nedenle bu fuarımızı elbirliğiyle fırsata çevirmemiz gerekiyor” diye konuştu.

Sorunlar ortak akılla çözülecek

Ege Bölgesi Sanayi Odası Yönetim Kurulu Başkanı Ender Yorgancılar “İzmir iş dünyası ve Büyükşehir Belediyesi olarak her ay bir araya gelerek İzmir’in konularını ve çözüm önerilerini paylaşacağız demiştik. Mayıs ayından itibaren bu ortak akıl toplantılarımıza başladık. Konuların çözümü için elimizden geleni yapacağız. Önemli olan sorunları konuşmaktan ziyade çözüme kavuşturmak” dedi.

Mart ayında gerçekleştirilen mahalli idareler seçimleri sonrası İzmir Büyükşehir Belediye Başkanlığı’na seçilen Tunç Soyer ile bir araya gelen Ege Bölgesi Sanayi Odası (EBSO) Başkanı Ender Yorgancılar ve iş dünyası temsilcileri, her ay belirli bir gün belirlenerek İzmir’in sorunlarının masaya yatırılması ve çözüm önerilerinin konuşulması konusunda fikir birliğine varmıştı.

İzmir Büyükşehir Belediye Başkanı Tunç Soyer’le görüşen EBSO Başkanı Ender Yorgancılar, “Diğer Oda ve kurumlarımız ile birlikte İzmir Büyükşehir Belediye Başkanımız Tunç Soyer’le her ay düzenli olarak bir araya gelme fikri ortaya çıkmıştı. Bu yolla İzmir’in konularını, sanayicimizin taleplerini daha yakından paylaşıyor

olacağız. Çözüm önerilerini sunacağız, konuların takipçisi olacağız” dedi.

Üyelerinden aldıkları geri bildirimlerle, çeşitli bölgelerdeki trafik, altyapı, çevre, organize sanayi bölgelerinin konularını ve çözüm önerilerini içeren bir dosya hazırlayan Başkan Yorgancılar, “Gelen konuları Sayın Başkan’a ilettim. Geçmiş dönemde de Belediyemize aktardığımız konuların da takipçisiyiz. Bunların çözümü kavuşturulmasını çok önemsiyoruz. Sayın başkanın da arzu ettiği yöntem bu. İzmir’de yakalanan bu sinerji ve çalıştırılan ortak akıl mekanizmasıyla, güzel şeyler yapılacak” dedi.

İzmir Büyükşehir Belediye Başkanı Tunç Soyer de, “İzmir iş dünyası bu kentin her sorunuyla doğrudan ilintili. Doğal olarak onların çözüme kavuşturmak istediği sorunlar direkt olarak İzmirliyi ilgilendiren konular. Bu nedenle benim için çok önemli. Birlikte kademe kademe ilerleyerek, çözümü bulacağız” diye konuştu.

Konular ve çözümler

Ege Bölgesi Sanayi Odası Yönetim Kurulu Başkanı Ender Yorgancılar’ın İzmir Büyükşehir Belediye Başkanı Tunç Soyer’e ilettiği dosyada, 40 başlıkta ağırlıklı olarak

EBSO Yönetim Kurulu Başkanı Ender Yorgancılar ve Yönetim Kurulu Başkan Yardımcısı İbrahim Gökçüoğlu, İzmir Büyükşehir Belediye Başkanı Tunç Soyer’le bir araya gelerek İzmir’in başlıca sorunları ve çözüm önerilerini konuştu.

trafik, altyapı, su, çevre ve organize sanayi bölgelerinin konularıyla çözüm önerileri yer aldı.

Şehir içinde trafikten kaldırım işgaline kadar birçok alanda Büyükşehir Belediye Başkanı'nın düzenli olarak sahada olması istenirken, bisiklet yollarının artırılması, Alsancak ve İnönü Caddesi gibi merkezi bölgelerdeki trafiğin sıkışmasını önlemek amacıyla taksitlerle minibüslerin bekleme alanlarının düzenlenmesi, yolun bir şeridini otoparka dönüştüren durumun çözümlenmesi, Avrupa'da olduğu gibi 30-120 dakika kademeli otopark ücretlendirme sisteminin getirilmesi ve ödeme şeklinin çeşitlendirilmesi istendi.

İzmir Atatürk Organize Sanayi Bölgesi'ne çalışan ancak sayıları yetersiz kalan otobüslerin tramvay ring hattı ile desteklenmesi, Ulukent Sanayi Sitesi'nde yolların genişletilip yaya kaldırımı yapılması, Seyrek tarafında otoban ve Çanakkale Yolu'nun kesiştiği noktada döner kavşak yapılması, Katip Çelebi Üniversitesi tarafında sanayiye yakın bölgede alt veya üst geçit ihtiyacı, Kınık OSB içinden geçen köy yollarının yapılması, İTOB'a çevreyolu bağlantısının uzatılması ve Menderes yönünden ulaşımın düzenlenmesi, yeni açılan Buca otoban girişi ile Sarnıç'taki sanayi işletmeleri arasındaki toprak yol ile Kemalpaşa'da ihracat yapan işletmelerin stabilize toprak yolunun asfaltlanması, Kemalpaşa OSB kavşağından OSB içine ve Kemalpaşa'ya bağlantı yolu yapılması, Kemalpaşa'nın raylı sistem ulaşım planına dahil edilmesi, Menemen Plastik İhtisas OSB'nin koruma bandında kalan yol sorununun

çözülmesi trafikle ilgili konular oldu.

Otomatik ödeme talimatında sistem kaynaklı ödeme sorunu karşısında su sayaçlarının hiçbir uyarı yapılmadan sökülmesinin iki taraflı maddi kayıp oluşturduğu belirtilirken, böyle durumlarda önceden bildirim yapılması veya ödemesi yapılmamış faturaların bir sonraki faturaya dahil edilmesi istendi.

Kemalpaşa'da faaliyet gösteren işletmelerin, bölgede altyapı eksikliği nedeniyle yağmur sularından etkilendiğine dikkat çekilirken, kanalizasyon ve yol sorunlarının çözümü gündeme getirildi. Ulucak'ta yerleşim yerlerinin kanalizasyonlarının Nif Çayı'na akmasının önlenmesi konusunda yapılan tüm girişimlerin de sonuçsuz kaldığı hatırlatıldı.

Sanayiciler, firmaların kağıt, cam, plastik, pil gibi atıklarına belediyenin talip olmasını, tehlikeli atıklar için de kendilerine yol gösterilmesini beklediklerini ilettiler.

Gelecek kuşakların organik gıda yetiştiriciliği alanında teşvik edilerek hobi bahçeleri oluşturulmasını, ipek ve ipekböcekçiliği için orman bölgelerinde en az 5 milyon ağaçlık dut ormanlarının kurulmasını öneren sanayiciler, dağlık alanların milli parklara dönüştürülerek böylelikle hem hem hayvanların korunması hem de sokak hayvanları için yaşam alanları yapılmasını savundu.

Organize sanayi bölgelerinin bulunduğu ilçe ve bölgelerde modern sanayi köyleri oluşturulmasına yönelik örgütlenme ve organizasyon yapılması, Ulucak-Yakaköy arası ile Kuyucak bölgesinin iskana açılması, Yakaköy ve Kuyucak'ın doğal özelliğinin korunması ve geliştirilmesi, KOSB mensuplarının, personelin

iskanına olanak sağlanması, imar barışı ile ortaya çıkacak olan çarpık yapılaşma oluşmadan önlem alınması, Ulucak'ta ortaya çıkan tarihi eserlerin bulunduğu beldede kurulacak müzede sergilenerek bölgeye bir kimlik kazandırılması da sanayicilerin önerileri arasında yer aldı.

İzmir Pancar OSB sınırları içinde kurulacak itfaiye müfrezesinin çok yakın alandaki İTOB, Çetmen Sanayi Sitesi, Kısıkköy Sanayi Sitesi ve buralara yakın işletmelerin yanı sıra Pancar, Ayrancılar, Bulgurca, Yazıbaşı, Kuşçuburun, Oğlananası gibi yerleşim bölgelerine de faydalı olacağına dikkat çekilirken, İzmir Pancar OSB'nin de müfreme için bedelsiz yer tahsisi ve ücretsiz su teminine hazır olduğu bildirildi.

Ayrancılar ile Yazıbaşı'ndaki ana yolda çok sık meydana gelen trafik kazalarına karşı önlem alınması ve kapalı durak talepleri de iletildi.

İzmir Serbest Bölgesi'ne (İZBAŞ) son 5 yılda yabancı yatırımcıların sayısındaki artışa rağmen ulaşımın Seyrek yolundan tek gidiş-geliş güzergahı üzerinden yapıldığına dikkat çeken sanayiciler, özellikle 73 metreyi bulan rüzgar türbini kompozit kanatların limana sevkiyatında yolların kapatılması nedeniyle ulaşımın aksadığını belirterek Seyrek yol ayrımından itibaren Yeni Foça'ya kadar planlanan çevre yolunun acilen yapılması, çevre ve altyapı yatırımları nedeniyle kazı çalışmaları sonrası bozulan yolların asfaltlanması, deri firmaları ve deri kimyasalı üreten fabrikaların ağırlıklı olduğu bölgede kimyasal yangınlara karşı itfaiye noktasının kurulmasına da öncelik verilmesi taleplerinde bulundu.

Yorgancılar: Sanayiciye yüklenmeyin

Ege Bölgesi Sanayi Odası Yönetim Kurulu Başkanı Ender Yorgancılar kur, faiz, enflasyonla birlikte artan finansman maliyeti ve artan hammadde fiyatlarına, elektriğe yapılan son zam da eklenince üretimi sürdürmenin ne kadar zor olduğunu iyice ortaya çıktığını belirtti. Başkan Yorgancılar, "Bütçe ile ilgili bir sorun yaşıyorsa, bu yük sanayicinin üstüne yüklenmesin. Kamu harcamaları açısından bir seferberlik ilan edilebilir. Ülke ekonomisini iyileştirecek olan, süre-

liliği sağlayacak olan üretimdir, üreticidir. Bir düzenlemeye gidilmesini umuyoruz" diye konuştu.

Elektriğe yüzde 15 zam

Enerji Piyasası Düzenleme Kurumu (EPDK), elektriğe 1 Temmuz'dan geçerli olmak üzere yüzde 15 zam yaptı. EPDK'dan yapılan açıklamada, söz konusu fiyat artışında bir önceki tarife dönemine göre Elektrik Üretim AŞ (EÜAŞ) toptan satış tarifeleri ile görevli tedarik şirketle-

Ege Bölgesi Sanayi Odası Yönetim Kurulu Başkanı Yorgancılar, "Artan hammadde fiyatlarına elektriğe yapılan zam da eklenince üretimi sürdürmenin ne kadar zor olduğu ortaya çıktı" dedi.

rinin EÜAŞ harici alımlarına ilişkin maliyeti oluşturan piyasa takas fiyatlarındaki artışların en önemli etken olduğu kaydedildi.

EPDK, elektrik fiyatlarıyla ilgili hem milyonlarca aboneyi hem de devlet şirketi Elektrik Üretim A.Ş.'yi (EÜAŞ) ilgilendiren bazı kararlar aldı. Elektrikte kamu ve özel sektör üretim şirketlerinin biriken maliyetlerinin bir kısmının tüketicilere yansıtılmasına karar veren Kurul, Zamlı tarifenin 1 Temmuz tarihinden itibaren geçerli olacağını duyurdu. EPDK açıklamasında "Elektrik piyasası tarifelerini belirleyen maliyet bileşenlerinde oluşan artışlar nedeniyle görevli tedarik şirketlerinden elektrik enerjisi satın alan tüketicilerin tükettiği elektrik tarifelerinde vergi ve fonlar dâhil yüzde 15 artış yapılmıştır. Söz konusu artışta bir önceki tarife dönemine göre EÜAŞ Toptan Satış Tarifeleri ile görevli tedarik şirketlerinin EÜAŞ harici alımlarına ilişkin maliyeti oluşturan Piyasa Takas Fiyatlarında (PTF) oluşan artışlar en önemli etkenler olmuştur. Bu kapsamda 1 Temmuz itibarıyla mesken abonelerince 100 kWh elektrik enerjisi için vergi ve fonlar dahil olmak üzere 61.8 TL ödenecektir" ifadeleri kullandı.

Üretimi sürdürmek zor

Yenilenen İstanbul seçimleri sonrası ardi ardına gelen zamlarla ilgili bir değerlendirme yapan EBSO Yönetim Kurulu Başkanı Ender Yorgancılar, "Kur, faiz, enflasyonla birlikte artan finansman maliyeti ve

artan hammadde fiyatlarına, elektriğe yapılan son zam da eklenince üretimi sürdürmenin ne kadar zor olduğu aşikar. Elektriğe yapılan Yüzde 15'lik zammın ardından, benzer şekilde doğalgaz için de zam beklenmekte" dedi.

Veriler iyi değil

Son 14 aydır İmalat Yöneticileri Satınalma Endeksi'nin (PMI) 50 barajının altında seyrettiğini de vurgulayan Yorgancılar, "Son açıklanan Mayıs verisi 45.3. Benzer şekilde imalat sanayi üretim endeksi, son 8 aydır negatiftir ve tüm bunların sonunda, işsizlik oranı yüzde 14 seviyesinde" diye konuştu.

Destekler geri alındı

EBSO Yönetim Kurulu Başkanı Yorgancılar, hükümetin verdiği teşvik ve desteklerin bu zamların

gölgesinde kaldığını belirtirken, "Hükümetimizin art arda destek paketleri açıkladığı bir süreçte, bu yapılan zamlarla verilen destekler geri alınmış oluyor.

Uluslararası rakiplerimizle rekabet gücümüz de her geçen gün azalıyor" dedi.

Ekonomiyi iyileştirecek olan üretimdir

Bu zamlarla maliyetlerin arttığını üretimin zorlaştığını da belirten Ender Yorgancılar, "Bütçe ile ilgili bir sorun yaşıyorsa, bu yük sanayicinin üstüne yüklenmemeli. Kamu harcamaları açısından bir seferberlik ilan edilebilir.

Zira, ülke ekonomisini iyileştirecek olan, sürekliliği sağlayacak olan üretimdir, üreticidir. Bir düzenlemeye gidilmesini umuyoruz" değerlendirmesinde bulundu.

Sanayicinin gündemi elektrik

Sanayicinin en önemli üretim girdilerinden olan elektrik enerjisinde sürekli değişen fiyatlar nedeniyle etkin yönetimin önemine dikkat çekildi. Dağıtım şirketleriyle birlikte hareket edilerek uygun tarifelerle elektrik tedariki sayesinde üretimde maliyet avantajı yaratılabileceği vurgulandı.

Ege Bölgesi Sanayi Odası (EBSO), Gediz Elektrik Dağıtım A.Ş. işbirliğinde üretimin vazgeçilmez kalemlerinden enerji konusunu masaya yatırdı. Elektrik enerjisi piyasasının değişken ve dinamik yapısı nedeniyle sektörel ilgili gerçekleşen ve gerçekleşmesi öngörülen uygulamalarıyla tarife yapısı başta olmak üzere sanayiciyi yakından ilgilendiren Son Kaynak Tedarik Tarifesi, Güvence Bedeli, Yenilenebilir Enerji Kaynakları Destekleme Mekanizması (YEKDEM) ve Piyasa Takas Fiyatı konuları ile maliyeti düşürmeye yönelik uygulamalar ayrıntılarıyla tartışıldı.

EBSO Yönetim Kurulu Başkan Yardımcısı Muhsin Dönmez, toplantının açılışında yaptığı konuşmada, 6446 sayılı Elektrik Piyasası Kanunu ile EPDK tarafından düzenlenen elektrik enerjisi sektörünün değişken ve dinamik bir yapıya sahip olduğunu söyledi. EBSO'nun yaklaşım-la-

ından ve en büyük faaliyetlerinden birinin üyelerinin yaşadığı sorunlara çözüm bulabilmek ve güncel konular hakkında bilgilendirmek amacıyla konusunda uzman kişilerin ve kurumların katılımıyla etkinlikler düzenlemek olduğunu belirten Dönmez, "Yönetim Kurulumuza bağlı olarak çalışan Yenilenebilir Enerji ve Enerji Verimliliği Çalışma Grubu toplantılarında bizler de enerji sektörünün başta mevzuat olmak üzere değişiklikleri, enerji verimliliği ve yenilenebilir enerji olmak üzere ilgili konu başlıklarında çalışmalar yürütmekte ve bilgi alışverişinde bulunmaktayız. Burada verilen bilgiler de üretici için önemli bir değer taşıyor" diye konuştu.

Muhsin Dönmez, daha önceki toplantılarda da YEKDEM fiyatının ve bileşenlerinin belirlenmesi, iletim bedellerinin ücret içindeki payı ile doğru tarife seçimi (tek zamanlı-çok zamanlı) başlıklarının ele alındığını hatırlattı.

Tüketim saatine dikkat

Elektrik enerjisinden faydalanan tüketicilerin hakları ve enerjiye ulaşımında faturaların nasıl yapılandırıldığıyla ilgili bilgi veren Gediz Elektrik Perakende Satış A.Ş. Satış Müdürü Tefvik Uyandıran, EPDK

Ege Bölgesi Sanayi Odası Yönetim Kurulu Başkan Yardımcısı Dönmez, elektrik enerjisi sektörünün değişken ve dinamik bir yapıya sahip olduğuna dikkat çekerek, mevzuat değişiklikleri, enerji verimliliği ve yenilenebilir enerji konularında sanayicileri bilgilendirdiklerini söyledi.

tarifelerine bağlı kaldıklarını ifade etti. Enerji üretim maliyetlerinin, döviz kurları, petrol ve doğalgaz gibi ithalata dayalı hammaddelerin fiyat değişimleri, cari açık hatta kullanım yoğunluklarının da etkisiyle sürekli arttığını dile getiren Uyandıran, Son Kaynak Tedarik Tarifesi ve ikili anlaşmalarla avantajlı fiyatlardan elektrik enerjisi kullanılabileceğini bildirdi. Tefvik Uyandıran, şu açıklamalarda bulundu:

“Son Kaynak Tedarik Tarifesi’nde 10 milyon kilowattsaatin altında elektrik tüketenler için T1, T2, T3 şeklinde bir fiyatlandırma ayrımı yapılıyor. Ancak bunun üzerinde enerji tüketiyorsanız artık T24 denilebilecek bir süreçte her saat dilimi için ayrı fiyatlandırma yapılıyor. Özellikle demir-çelikçiler T3 dediğimiz gece saatlerinde üretimlerini arttırarak, gündüz saatlerinde de durdurarak enerji maliyetlerini aşağı çekebiliyordu. Yeni yapıda 24 saatlik bir fiyat bulunuyor. Büyük sanayicilerin dur-kalk yapabileceği tesisleri ve makinaları varsa, buna uygun olarak üretim yapıp maliyetini düşürebilir. 25 Haziran fiyatlarında örneğin sabah saat 06:00’da enerji maliyeti 90 lira ama saat 14:00’te 309 liraymış. Bir havuzun dolumu gece yapılırsa 90 lira maliyetle çözebiliyor, ancak daha çok kullanımın olduğu saatlerde bunu gerçekleştirirse megavattı 300 liraya kadar çıkabiliyor. Bu nedenle sanayici hangi saatte ne kadar tüketebildiğini oluşturabiliyorsa Piyasa Takas Fiyatı (PTF) uygulamasını aşağıya çekerek daha düşük maliyetlere üretim yapabiliyor.”

Sektör olarak geleceğe yönelik tahminler de yaptıklarını dile getiren Uyandıran, yıl sonunda kilowattsaati 40 kuruşun altında tarife kalmayacağını ileri sürdü. Uyandıran, “Tarifenin 40-42 kuruşun üzerine çıktığı senaryolarda bile toplam maliyetin KVK katsayısı ile birlikte 40’ın üzerinde gerçekleşeceğini düşünüyoruz. Bu haliyle bile bir avantaj söz konusu” dedi.

Enerji teknik yönetimden finans yönetimine kaydı

Tefvik Uyandıran, bugün oluşacak enerji maliyetlerinin YEKDEM ve Piyasa Takas Fiyatı (PTF) üzerinden değerlendirildiğini hatırlatırken, sözleşmesini şöyle sürdürdü:

“Biz enerji perakende satış şirketleri olarak hangi katsayı ile çarpılacağı üzerine bir maliyeti konuşuyoruz. Önemli olan üzerine yüklenecek marjin değişkenliğini de yönetiyor olmamız.

Örneğin bugün ulusal tarifede olup hiçbir tedarikçi ile anlaşmayan biri için katsayı maliyeti yüzde 9.38. Ancak ben bugün anlaşılması durumunda yüzde 6.5 gibi bir oran veriyorum. Daha da ilerisi, kimi tüketiciler ödemeyi önden yapmak istiyor ki bu durumda yüzde 2.5’e kadar düşebiliyoruz. 2017 yılında 168 TL’ye kontrat yapıyorduk. ‘1 yıl boyunca enerjiniz 16 kuruş, hiç düşünmeden bütçenize 16 kuruş yazabilirsiniz’ diyorduk. Arka tarafta

riskin tamamını tedarikçiler olarak biz üstleniyorduk. Artık enerji sabit gider kalemi olmaktan çıkıyor. Değişen yapıyla enerji bir yönetim işi, teknik yönetimden finans yönetimine kaymış durumda. Her ay gönderilen fatura ayrı oluyor. Maliyetleri beraber yönetmemiz gereken süreçte gidiyoruz.”

Gediz Elektrik Perakende Satış A.Ş. Abone Hizmetleri Müdürü İlker Akmalı da, güvence bedellerinin en yüksek 2 fatura bedeli ile güç tüketim sözleşmesi baz alınarak talep edildiğini anlattı. Akmalı, teminat mektuplarının her yıl güncellenen bir kullanım bedeli olması nedeniyle güvence bedellerinin nakit ödenmesinin avantajlarına dikkat çekti.

İSO İkinci 500'de 44 EBSO'lu

İstanbul Sanayi Odası (İSO), 'Türkiye'nin İkinci 500 Büyük Sanayi Kuruluşu Araştırması'nın 2018 yılı sonuçlarını açıkladı. İSO'nun açıkladığı listede 44 Ege Bölgesi Sanayi Odası (EBSO) üyesi şirket yer aldı. Ege Bölgesi Sanayi Odası Yönetim Kurulu Başkanı Ender Yorgancılar, her yıl İSO 500 Büyük listesinde ortalama 60'a yakın, İkinci 500 listesinde ise 40'ı aşkın üyelerinin bulunduğunu ifade ederken, devletler arasına adını yazdıran üyelerinin başarılarının devamını diledi.

İSO İkinci 500 listesine giren kuruluşların verilerinden yapılan değerlendirmeye göre, firmaların yumuşak karnı olarak nitelendirilen finansman yükünün olumsuz başlıkların ilk sırasında yer aldığına dikkat çeken Yorgancılar, "Bu durum, EBSO 100 Büyük araştırmamızda da gündeme getirdiğimiz konuydu. Faaliyet karının neredeyse yarısının finansman gideri olarak kaydedilmesi, borçluluk açısından risklerinin devam ediyor olması, sürdürülebilirlik adına soru işaretleri doğuruyor" dedi.

Engelleri kaldıralım

Sürdürülebilir yüksek katma değerli üretim adına, üretimin önündeki

engellerin kaldırılarak rakiplerle eşit şartlarda üretimin sağlanmasının en büyük arzuları olduğunu dile getiren EBSO Yönetim Kurulu Başkanı Yorgancılar, "Önümüzde engeller söz konusu. Örneğin, elektrik faturalarındaki yeni düzenleme, yüksek faiz, kurlardaki ani iniş-çıkış, ithalat bağımlılığı, ara eleman bulamama, dijitalleşememe, marka yaratamama, malımızı satın alacak yabancıların ülkemize olan algısı gibi konular, üretimi artırma ve yüksek teknoloji üretimine geçmenin önündeki engellerden sadece bazıları. Reel sektörümüz dinamik yapısıyla üreten Türkiye'nin yerli ve milli hedefinin en büyük güvencesidir. Sonuç itibarıyla bu ve benzeri konuların çözümü ile sürdürülebilirlik de garanti altına alınacak" diye konuştu.

Temel göstergeler

İstanbul Sanayi Odası tarafından gerçekleştirilen 2018 yılı Türkiye'nin İkinci 500 Büyük Sanayi Kuruluşu araştırmasının bazı temel göstergeleri özetle şöyle gerçekleşti:

2018 yılında üretimden net satışlara göre ilk sırayı 413.7 milyon TL ile Bilkont Dış Ticaret ve Tekstil aldı. 412.4 milyon TL ile ikinciliğe yerleşen ORMA Orman Mahsulleri'ni 411.6 milyon TL ile Erişler

İSO tarafından açıklanan "2018 yılı Türkiye'nin İkinci 500 Büyük Sanayi Kuruluşu" listesinde 44 üyelerinin bulunduğunu açıklayan Ege Bölgesi Sanayi Odası Yönetim Kurulu Başkanı Ender Yorgancılar, üyelerinin başarılarının devamını diledi.

Yem izledi.

2017 yılında, 309.4 milyon TL ile 145.2 milyon TL arasında üretimden net satış yapan şirketlerin girebildiği İSO İkinci 500'ün 2018 sıralamasında bu bant 413.7 milyon TL ile 177.8 milyon TL arasında oluştu.

İSO İkinci 500'ün yıllara göre üretimden satışlar performansına bakıldığında, 2012-2016 döneminde görülen zayıf büyümenin, 2017 yılında yerini reel büyümeye bıraktığı görülüyor. Üretimden satışlarda 2018 yılında da reel büyüme eğilimi devam etmekle birlikte, artış oranı bir önceki yılın altında kaldı. 2017 yılında yüzde 17 olan üretimden satışlardaki reel büyüme, 2018 yılında yüzde 6.2'ye geriledi.

2018 yılında İSO İkinci 500'ün faaliyet karı oranı yüzde 12.1 olarak gerçekleşti. Böylece 2017 yılında yüzde 10.3 olan orana göre faaliyet karlılığında 1,8 puan iyileşme yaşandı. Toplam faaliyet karı büyüklüğü ise yüzde 51.7 gibi yüksek bir oranda artarak, 2017 yılında 12.5 milyar TL iken 2018 yılında 19 milyar TL'ye yükseldi.

İSO İkinci 500'ün faiz, amortisman ve vergi öncesi karında (FAVÖK) 2017 yılının ardından, 2018 yılında da sıçrama yaşanması dikkat çekti. 2017 yılında 16,6 milyar TL olan FAVÖK, 2018 yılında yüzde 39.8 oranında artarak 23.2 milyar TL'ye yükseldi.

Faiz, amortisman ve vergi öncesi kardaki reel artış, yüzde 16.2 ile yüksek gerçekleşti.

Vergi öncesi kar ve zarar toplamı ise 2017 yılında 7.4 milyar TL iken, 2018 yılında yüzde 21.5 oranında artarak 9 milyar TL'ye yaklaştı. Aynı yılda vergi öncesi kar ve zarar toplamındaki reel artış yüzde 1 oldu.

İSO İkinci 500 kapsamındaki olumlu gelişmelerden biri de ihracat yapan firma sayısındaki artış eğilimi. Çalışmanın yapıldığı ilk yıl olan 1997'de ihracat yapan firma sayısı 407 iken, 2018'e gelindiğinde bu

İSO İKİNCİ 500 BÜYÜKTEKİ EGE BÖLGESİ SANAYİ ODASI ÜYELERİ

Sıra	FİRMALAR		Üretimden Satışlar
2018	2017		
5	-	Felda İffco Gıda San. ve Tic. A.Ş.	409.383.535
15	-	Ege Seramik San. ve Tic. A.Ş.	399.385.311
19	50	Nemak İzmir Döküm Sanayi A.Ş.	393.832.198
26	272	Agrobrest Grup Tarım İlaçları Tohumculuk İmalat İth. İhr. San. ve Tic. A.Ş.	388.825.779
30	333	DB Tarımsal Enerji San. ve Tic. A.Ş.	387.172.754
39	76	BATIÇİM Batı Anadolu Çimento Sanayii A.Ş.	380.976.612
47	92	Roteks Tekstil İhracat San. ve Tic. A.Ş.	374.807.153
56	173	Alkim Kağıt San. ve Tic. A.Ş.	369.203.958
64	124	ZF Lemförder Aks Modülleri San. ve Tic. A.Ş.	361.884.227
99	215	Tukaş Gıda San. ve Tic. A.Ş.	338.624.256
104	193	Ekoten Tekstil San. ve Tic. A.Ş.	336.589.129
105	-	Batibeton Sanayi A.Ş.	335.277.705
187	390	Atik Metal San. ve Tic. A.Ş.	292.332.446
188	259	Bağ Yağları San. ve Tic. T.A.Ş.	292.156.569
189	138	Opet Fuchs Madeni Yağ San. ve Tic. A.Ş.	289.725.605
217	322	Luna Elektrik Elektronik San. ve Tic. A.Ş.	278.383.846
218	382	K.F.C. Gıda Tekstil Sanayi İthalat İhracat Yatırım A.Ş.	278.289.200
220	166	Spot Tekstil San. ve Tic. A.Ş.	277.949.932
230	214	Ege Gübre Sanayi A.Ş.	274.286.041
241	342	Mayteks Orme San. ve Tic. A.Ş.	268.909.945
246	360	Barem Ambalaj San. ve Tic. A.Ş.	267.994.549
251	397	Ege Fren San. ve Tic. A.Ş.	265.331.563
253	218	Baylan Ölçü Aletleri San. ve Tic. Ltd. Şti.	264.728.656
257	-	-	-
264	286	Özgörkey Otomotiv Turizm Gıda San. ve Tic. A.Ş.	258.686.508
278	432	Katmerciler Araç Üstü Ekipman San. ve Tic. A.Ş.	254.584.256
289	335	Çimbeton Hazır Beton ve Prefabrik Yapı Elemanları San. ve Tic. A.Ş.	251.154.217
298	-	-	-
327	+	Kar-El Demir Tel San. ve Tic. Ltd. Şti.	237.962.844
346	226	Verde Yağ Besin Maddeleri San. ve Tic. A.Ş.	230.915.234
350	+	Lezita Balık A.Ş.	230.253.604
357	348	Viking Kağıt ve Selüloz A.Ş.	227.608.833
375	337	Pınar Su ve İçecek San. ve Tic. A.Ş.	220.511.546
395	495	Viking Temizlik ve Kozmetik Ürünleri Pazarlama San. Tic. A.Ş.	214.069.675
401	401	Zümrüt Pazarlama İthalat ve İhracat Tekstil San. Tic. Ltd. Şti.	212.740.996
434	+	Kaplamin Ambalaj San. ve Tic. A.Ş.	203.184.920
447	467	S.S. Tarış Üzüm Tarım Satış Kooperatifleri Birliği	199.007.590
455	301	AKG Gazbeton İşletmeleri San. ve Tic. A.Ş.	196.734.601
463	448	Heper Metal Döküm San. ve Tic. A.Ş.	193.291.003
478	+	Renkler Makina ve Yedek Parça San. ve Tic. A.Ş.	188.007.076
500	472	Bareks Plastik Film Ekstrüzyon San. ve Tic. A.Ş.	177.760.860
22	23	Ve-Ge Hassas Kağıt ve Yapıştırıcı Bant San. ve Tic. A.Ş.	392.294.187
396	+	Alkim Alkali Kimya A.Ş.	213.848.580
120	-	Dimes Gıda San. ve Tic. A.Ş.	324.532.610

Toplamda 44 firmanın üretim rakamları, Türkiye genelini kapsar.

sayının 451'e yükseldiği görüldü.

İSO İkinci 500 şirketleri içinde Ar-Ge yapanların sayısı bir önceki yıla göre 30 şirket artarak 188'den

218'e yükseldi. Bu sayı 2012 yılında 151 idi. İSO 500'deki Ar-Ge yapan şirketlerin sayısı da 2018 yılında 276 olarak kayıtlara geçmişti.

Finansal yapılandırma için yeni yasal düzenleme

Ekonominin barutu finansman

Adnan YILDIRIM

Ekonomi Bakan
Yardımcısı (2014-2015)
Türk Eximbank Genel
Müdürü (2016-2019)

Türkiye ekonomisinin ihtiyaç duyduğu seviyelerde büyüme ve istihdam düzeyi için finansmana erişimin ve finansman maliyetlerinin normalleştirilmesinin biraz daha önemli olduğu bugünlerde, bir yandan para ve sermaye piyasaları ile ilgili kurumlarca düzenlemeler yapılırken, diğer yandan da TBMM tarafından kabul edilen **17/7/2019 tarih ve 7186 Sayılı Kanunun 17'nci maddesiyle**

5411 Sayılı Bankacılık Kanunu'na eklenen Geçici 32'nci maddeyle yeni yasal düzenlemeler yapılmıştır. 7186 Sayılı Kanun, 19/Temmuz/2019 tarihli mükerrer Resmî Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe girmiştir. Kanunda, yapılan düzenlemelerin 2 temel amacı olduğu belirtilmiştir. Bunlar, finansal yeniden yapılandırmaya ihtiyacı olan borçluların,

- Borçlarını geri ödeyebilir hale getirilmesi.
- İstihdama katkıda bulunmaya devam edebilmelerine imkan verilmesi.

Bu amaçların sağlanacağına **kanaat getirilmesi halinde** borçlular için, ya **aynı risk grubundaki diğer borçlularla bir bütün olarak ya da kısmen** yeniden yapılandırma söz konusu

olabilecektir. **Borçlarını geri ödeme kabiliyeti kazanamayacağına kanaat getirilen borçlular ise finansal yeniden yapılandırma kapsamına alınamayacaktır.**

Yeniden yapılandırmada alacaklı kuruluşlar

- Bankalar
- Finansal Kiralama Şirketleri
- Faktoring Şirketleri
- Finansman Şirketleri
- Diğer Finansal Kuruluşlar (Tahsilat amaçlı kurulmuş şirketler ile yatırım fonları dahil)

Yapılandırmanın zamanlaması ile aşamaları

Yapılandırma ile ilgili düzenlemeler 2 yıl süreyle geçerli olup, süreyi 2 yıl daha uzatmaya Cumhurbaşkanı yetkili kılınmıştır. Bu süre(ler) içinde yapılandırma kararı verilebilmesi için

- Öncelikle, borçlunun geri ödeme kabiliyeti kazanacağına kanaat getirilmesi şarttır.
- Borçlunun mali durumunun, bağımsız denetim kuruluşları, uzman kuruluşlar ya da borçlu kabul ederse

Finansal yeniden yapılandırma ile borçlu geri ödeyebilir hale getirilmesi ve istihdama katkıda bulunmaya devam edebilmelerine imkan verilmesi amaçlanıyor.

alacaklı kuruluşlarca tespiti ve değerlendirilmesi yapılacaktır.

- Yapılan yasal düzenleme gereği BDDK tarafından Yönetmelik çıkarılacak.

- TBB tarafından hazırlanacak ve alacaklı kuruluşlarca Finansal Yeniden Yapılandırma Çerçeve Anlaşmaları imzalanacak.

- Borçlu ile alacaklı kuruluşlar arasında, kanun, yönetmelik ve çerçeve anlaşmalarına uygun Yeniden Yapılandırma Sözleşmesi

imzalanması gerekecek.

Yapılandırmanın kapsamı

Kanunda, finansal yeniden yapılandırmanın kapsamı oldukça geniş tutulmuştur. Yapılandırma ile;

- Kredilerin vadesi uzatılabilecek, yenilenebilecek.
- İlave kredi verilebilecek.
- Anapara, faiz, temerrüt faizi, gecikme cezaları ile diğer feriler indirilebilecek, kısmen ya da tamamen vazgeçilebilecek.

- Teminatlar azaltılabilecek.
- Anapara, faiz veya kar payı alacakları kısmen veya tamamen iştirake çevrilebilecek.
- Krediler, tahsilat amaçlı kurulmuş şirketler ve yatırım fonları tarafından devir ve temlik alınabilecektir.

Vergisel istisnalar, kolaylıklar ile teşvik ve ihracat taahhüt süreleri

Finansal yeniden yapılandırmanın kolaylaştırılması ve maliyetlerinin düşürülmesi için, özetle aşağıda belirtilen vergisel istisnalar vd. bazı kolaylıklar getirilmiştir.

- Yapılacak işlemler damga vergisi ve harçlardan istisna edilmiştir.
- Yapılacak tahsilatlar BSMV'den istisna edilmiştir.
- Kullanılan ve kullanılacak krediler KKDF'den istisna edilmiştir.
- Alacaklı kuruluşların varlık satışlarına yüzde 50-75 oranlarında kurumlar vergisi istisnası uygulanabilecektir.
- Alacaklılara varlıkların devir ve teslimlerinde KDV istisnası öngörülmüştür.
- Teşvik belgelerinin süreleri, ihracat taahhütlerinin süreleri, Hazine tarafından, ilgili garanti kurumlarınca verilen garanti ve kefalet süreleri, yapılandırma sözleşmesinde belirlenen süreler kadar uzatılmış sayılacaktır.

Banka yöneticilerinin ve çalışanlarının durumu

Kanunda belirtilen esaslara uygun finansal yeniden yapılandırma uygulamaları çerçevesinde yapılacak teminat azaltma, anapara ve diğer alacaklardan vazgeçilerek kayıtlardan düşme gibi işlemler nedeniyle, banka yöneticileri ve çalışanları için 5411 Sayılı Bankacılık Kanunu'nun "Zimmet" başlıklı 160'ıncı maddesinde belirtilen zimmet suçu oluşmayacaktır.

Enflasyona endeksli ürünlere ilgi artıyor

Döviz kuru, enflasyon gelişmeleri ve piyasa oynaklıkları başta olmak üzere birçok faktörün birlikte etkili olduğu dolarizasyonda yukarı yönlü eğilim sürmesi sonrasında ekonomi yönetimi yeni araçlar geliştirirken, TL cinsi mevduatta stopaj oranlarının düşürülmesi ve enflasyon ve faiz koruması sağlayan araçların devreye alınması TL mevduatlara ilgiyi artırdı.

Yabancı Para (YP) cinsinden mevduatın toplam mevduata oranı 2011'den bu yana artarak 14 Haziran 2019 itibarıyla yüzde 54.6'ya yükselirken, bu durum döviz kuru, enflasyon gelişmeleri ve piyasa oynaklıkları başta olmak üzere birçok faktörün birlikte etkili olduğu dolarizasyonda yukarı yönlü eğilimin sürdüğünü gösterdi.

Finans dışı kesime ait varlık dolarizasyonu göstergesi olarak takip edilen YP cinsinden mevduattaki yükselişte, firmaların döviz yükümlülüklerini karşılama ve taşıdıkları kur riskini yönetme konusundaki motivasyonu, hane halkının ise finansal varlıkların değerini koruma ve getiri beklentileri belirleyici rol oynadı.

Bir ülkedeki vatandaşların parasal işlemlerini yerel para birimi yerine yabancı para ile gerçekleştirme durumu olarak tanımlanan ve dövizdeki oynaklıkla belirginleşen dolarizasyon karşısında, ekonomi yönetimi de harekete geçerek yıl başından bu yana birçok tedbir ve teşvik devreye soktu.

Bu kapsamda YP mevduatların cazibesini azaltacak ve tasarruflarda yerel para biriminin tercih edilmesini sağlayacak yeni araçlar geliştirildi.

Eylül 2018'de TL cinsi mevduatta uzun vadelerde belirgin olmak üzere stopaj oranlarının düşürülmesi yoluyla sağlanan teşvik, TL mevduatta vadenin uzamasına katkı sunarken Mayıs ayında enflasyon ve faiz koruması sağlayan araçların devreye alınması da TL mevduatlara ilgiyi artırdı.

En az üç ay vadeli açılabilen ve bir yıldan uzun vadede stopaj muafiyeti sağlayan enflasyon endeksli ve faiz korumalı vadeli mevduat hesapları yoluyla araç çeşitliliği elde edilirken, tasarruf sahiplerine sağlanan bu imkanların TL ve uzun vade tercihinin olumlu etkilerinin gözlenmesi bekleniyor.

EBSO ve ESBAŞ sürdürülebilir bir çevre için el ele verdi

Ege Bölgesi Sanayi Odası ile Ege Serbest Bölgesi işbirliğindeki çevre bilgilendirme toplantısında, sanayicilerin üretim yaparken çevreyi koruma ve doğaya sahip çıkma konusundaki kararlılığı bir kez daha vurgulandı.

Ege Bölgesi Sanayi Odası (EBSO) ve Ege Serbest Bölge Kurucu ve İşleticisi A.Ş. (ESBAŞ) işbirliğinde Sanayi ve Çevre Bilgilendirme Toplantısı düzenledi.

ESBAŞ'ın ev sahipliğinde, EBSO, Çevre ve Şehircilik İl Müdürlüğü, İzmir Kalkınma Ajansı ve Ege Üniversitesi Biyomühendislik Bölümü'nün destekleri ile düzenlenen etkinlik, bölgede faaliyet gösteren firmaların temsilcileri ve EBSO üyesi İzmirli sanayicilerin de katılımıyla ESBAŞ Teknoloji Merkezi Konferans Salonunda gerçekleştirildi.

ESBAŞ sürdürülebilir kalkınma modelinin en iyi örneği

ESBAŞ Yürütme Kurulu Başkanı Dr. Faruk Güler, toplantının açılış konuşmasında, "ESBAŞ olarak çevre konusunda içinde bulunduğumuz topluma katkı sağlamak ve farkındalığını arttırabilmek amacıyla düzenlediğimiz bu toplantıda gündemdeki konuları ve yapılması gerekenleri konuşuyor ve uygulama için kararlar alıyoruz. Bu toplantıları yinelemek, bu kültürü gelecek nesillere aktarabilmek ve sürdürülebilirliğini sağlamak çok önemli. ESBAŞ sürdürülebilir kalkınma modelinin en iyi örneklerinden biri olarak 1990 yılından bu yana Ege Serbest Bölgesi'ndeki firmalara hizmet veriyor" dedi.

ESBAŞ'ta kurumsal sosyal sorumluluğu, topluma ve çevreye fayda sağlamak şeklinde tanımladıklarını vurgulayan Dr. Güler, sözlerini şöyle sürdürdü:

"ESBAŞ'ın varoluşu; ekonomik fayda sağlama amacını güderken, kurumsal bir vatandaş anlayışıyla kalıcı yarar sağlayacak projeler geliştirerek topluma ve çevreye değer katmaktadır. Bizler sürekli olarak çevresel sürdürülebilirlik, sürdürülebilirlik yaklaşımı ve ISO 14001 yönetim sistemi ile entegre olarak, uygun noktalarda süreç iyileştirmeleri yapıyoruz ve bu çalışmalara devam edeceğiz."

ESBAŞ'ın varoluşu; ekonomik fayda sağlama amacını güderken, kurumsal bir vatandaş anlayışıyla kalıcı yarar sağlayacak projeler geliştirerek topluma ve çevreye değer katmaktadır. Bizler sürekli olarak çevresel sürdürülebilirlik, sürdürülebilirlik yaklaşımı ve ISO 14001 yönetim sistemi ile entegre olarak, uygun noktalarda süreç iyileştirmeleri yapıyoruz ve bu çalışmalara devam edeceğiz."

EBSO Çevre Çalışma Grubu 16 yıldır her ay çevre için toplanıyor

EBSO Meclis Üyesi ve Çevre Çalışma Grubu Başkanı Erdoğan Çiçekçi, EBSO Yönetimlerinin çevreyi daima birinci planda

tutması nedeni ile çevre faaliyetlerini 16 yıldır sürdürülebilir çalışma temposu ile yürüttüklerini ifade etti.

Çiçekçi ayrıca şunları söyledi:

“16 yıldır her ay Odamızda Çevre Çalışma Grubu Üyeleri ile bir araya gelerek güncel konuları tartışıyor, toplumun farkındalık kazanması için farklı etkinlikler yapıyoruz. Bugün de ESBAŞ'ın bizleri bu toplantıda bir araya getirmesinden dolayı mutluyuz. Bizler çevreye, dünyaya sahip çıkmalı, gelecek nesillere temiz bir dünya bırakmak için gerekli yönetmelikler ışığında denetim ve gözetimlerimizi sürdürmeliyiz. Ne mutlu ki uzun yıllardır hiç ara vermeden bu toplantılarımızı belli bir gündem çerçevesinde gerçekleştirebiliyoruz ve ilgili taraflarla sorunlara çözüm arıyoruz.”

Ekolojik denge için doğal hayatın korunması gerekiyor

Daha sonra söz alan Ege Üniversitesi Biyomühendislik Bölümü Öğretim Üyesi Prof. Dr. Nuri Azbar'ın yaptığı “Sürdürülebilirlik Tek Gezegen / Tek Yaşam” konulu sunum katılımcılar tarafından ilgi ile izlendi. Ekolojik dengenin korunmasında katkıda bulunan projelerin önemini vurgulayan Azbar, doğal

kaynakların sınırlı ve bu kaynakların telafisinin çok zor olduğunu, ekolojik denge için doğal hayatın korunması gerektiğini sözlerine ekleyen Azbar, “Şehirler için planlanan akıllı ışıklandırma sistemleri ile elektrik tüketimi optimize edilmelidir” dedi.

11 AB üyesi ülkenin 2020 yılı yenilenebilir enerji hedeflerine ulaştığını; hedefine ulaşan ülkelerin en büyük hedef sıralamasına göre İsveç, Finlandiya, Danimarka, Estonya, Hırvatistan, Litvanya, Romanya, Bulgaristan, İtalya, Çek Cumhuriyeti ve Macaristan olduğunu belirten Azbar, ülkemizde ise 60 yeni termik santral kurulması için çalışma yürütüldüğünü üzümlere paylaştı.

Küresel çevre problemlerinden bahseden Azbar, Sanayide yeşil enerji (güneş, rüzgar, biyoyakıt ve hidrojen) kullanımının artırılması ve teşviki, fosil yakıtların yarattığı çevre sorunların rehabilitasyonunun önem arz ettiğini belirtti.

Çevre ve Şehircilik İl Müdür Yardımcısı Şükran Nurlu ise, “Çevre Mevzuatı ve Sanayiciye Getirdikleri” konulu bir sunum gerçekleştirdi. Sunumda işletmelerin sorumlu olduğu Çevre Mevzuatı detaylarına değinen Nurlu, Çevresel Etki Değerlendirme Yönetmeliğinin en temel yönetmelik

olduğunu ve işletmelerin faaliyete başlamadan önce bu yönetmeliğin gerekliliklerini yerine getirmeleri konusuna vurgu yaptı.

Son olarak bir konuşma yapan İzmir Kalkınma Ajansı Planlama, Programlama ve Koordinasyon Birimi Uzmanı Emine Bilgen Eymirli, İZKA'nın yaptığı sürdürülebilirlik çalışmaları hakkında katılımcıları bilgilendirdi. İZKA'nın sonuç odaklı programlarından ve destek verdikleri projelerden örnekler veren Eymirli, çevre çalışmalarının İZKA'nın stratejik önceliklerinden olduğunu belirtti.

Etkinlikte bir de film gösterimi yapıldı. ESBAŞ'ın çevre ve sürdürülebilirlik çalışmalarına verdiği önemi, çalışanlarına ve onların ailelerine uzanan değer yargıları ile kültürün gelecek nesillere nasıl uzandığını anlatabilmek için ESBAŞ'taki gönüllü çalışanlar tarafından hazırlanan “Nefes” filmi izleyicilerden tam not aldı. Bir kamu spotu özelliği taşıyan ve küçük bir çocuğun gözünden gündelik hayattaki çevre kirliliği ve felaketlerin nasıl görüldüğüne dikkat çeken film, toplumu bilinçlendirmek ve daha geniş kitlelere ulaşmak için İngilizceye de çevrilerek kısa film yarışmasında yerini alacak.

İZBAŞ'tan çevreye milyon dolarlık yatırım

İzmir Serbest Bölgesi Kurucu ve İşleticisi A.Ş. (İZBAŞ), çevre için milyon dolara yaklaşan yatırımla “çevreci sanayileşme” için önemli bir örnek oluşturdu. İZBAŞ'ta Atıksu Arıtma Tesisi'nden kaynaklanan koku problemi 885 bin 500 dolarlık yatırımla tamamen ortadan kaldırılırken, arıtma konusunda da uzun vadeli çözüme imza atılmış oldu.

Son yıllarda altyapısı, hizmet kalitesi, avantajları, yatırım maliyetlerinin uygunluğu ile yerli ve yabancı yatırımcıların ilgisini çeken İZBAŞ İzmir Serbest Bölgesi, “İZBAŞ 2019” etkinliğinde paydaşlarıyla bir araya geldi. Yaklaşık 150 davetlinin katılımıyla İzmir Serbest Bölgesi Konferans Salonu'nda yapılan toplantı ile başlayan etkinlik, İZBAŞ Atıksu Arıtma Tesisi'nin ziyaretiyle devam etti. İZBAŞ'taki çevre yatırımları ve geleceğe yönelik değerlendirmelerin yapıldığı, geniş bir katılımcı yelpazesine gerçekleşen etkinliğe, Sanayi ve Teknoloji İl Müdürü Engin Bişar, EBSO Meclis Başkanı Salih Esen, Menemen Ticaret Odası Meclis Başkanı Ali Azgın ile Yönetim Kurulu Başkanı İzzet Süsoy, EBSO Yönetim Kurulu Başkan Yardımcısı Muhsin Dönmez, EBSO Yönetim Kurulu Üyesi Ali Arda Yüksel, EBSO Meclis Üyesi ve Çevre Çalışma Grubu Başkanı Erdoğan

Çiçekçi de katıldı.

Dünya standartları

İZBAŞ Yönetim Kurulu Başkanı ve EBSO Yönetim Kurulu Üyesi Eyüp Sevimli, etkinlik konuşmasında, İZBAŞ'ın vizyonunun “Dünya standartlarında bir serbest bölge olarak gelişmek” olduğunu, çevreye duyarlı ve gelişime açık olmanın İZBAŞ ilkeleri arasında yer aldığını vurgulayarak, bu vizyon ve ilkeler ışığında Bölgenin çevre ve teknik altyapılarında önemli yatırımlar yaparak revizyona gittiklerini ifade etti. Sevimli, İZBAŞ Atıksu Arıtma Tesisi'nden kaynaklı ve Villakent Mahallesi sakinleri açısından büyük önem arz eden koku probleminin giderilmesi konusunda farklı teknoloji ve uygulamaların detaylı bir şekilde araştırıldığını söyledi.

Zorlu süreç

İZBAŞ Atıksu Arıtma Tesisi koku probleminin çözümüne yönelik süreci ayrıntılarıyla paylaşan Sevimli, şu bilgileri verdi:

“Büyük ölçüde deri endüstrisi atık sularının sebep olduğu kokunun bertaraf edilmesi için Türk ve yabancı birçok firma ile iletişime geçerek çözüm önerilerini topladık. Yurt içinde

İZBAŞ koku sorununu çözdü. İZBAŞ Yönetim Kurulu Başkanı ve EBSO Yönetim Kurulu Sayman Üyesi Eyüp Sevimli, çevre duyarlılığıyla üretime, gelişmeye ve büyümeye devam mesajı verdi.

farklı şehirlerde, yurt dışında da Almanya, Portekiz ve İtalya'da örnek gösterilen tesislere inceleme gezileri düzenleyerek alternatifleri yerinde gördük. Değerlendirilen çözüm önerileri arasında yer alan "havuzların üzerlerinin kapatılması ve toplanan havanın arıtılması seçeneği", tesislerin uygulamaları incelendiğinde "kokunun devam ettiğinin saptanması nedeniyle" uygun bulunmadı. Koku giderimi konusunda İtalya'da deri endüstrisinin yoğun olduğu Santa Croce bölgesinde faaliyet gösteren firmaların incelenmesi sonucunda, bu bölgedeki atıksu arıtma tesislerini yapan ve işleten Delt Acque firmasının, İZBAŞ Atıksu Arıtma Tesis'i'nin revizyonu ve koku minimizasyonu konusunda en yetkin firma olduğuna karar verdik ve kendileriyle çalışmaya başladık."

Şeffaf yönetim

İZBAŞ Atıksu Arıtma Tesis'i'nde gerçekleştirilen revizyonun birden çok bileşeni olduğunun altını çizen Sevimli, "Bir yanda Bölgemizde üretim ve ihracat yaparak ekonomiye katma değer yaratan deri endüstrisi; diğer yanda büyük kısmı bu endüstrinin atık sularından kaynaklı kokudan rahatsız olan komşu mahalle sakinleri ve çevreci sanayi misyonu... İZBAŞ Yönetimi

İZBAŞ Yönetim Kurulu Başkanı ve EBSO Yönetim Kurulu Sayman Üyesi Eyüp Sevimli, Villakent Elele Derneği Yönetim Kurulu Başkanı Kamuran Bakka'ya teşekkür plaketi takdim etti.

Neler yapıldı?

- İZBAŞ Atıksu Arıtma Tesis'i'nin kurulu kapasitesi günlük 9 bin metreküp. Gelen atıksu debisi ise günde 2 bin-2 bin 500 metreküp arasında değişiyor. Revizyon sonrasında; uzun alıkonma süreleri nedeniyle kokuya sebebiyet veren havuzlardaki bekleme süreleri, yeni geri devir pompaları ile kısaltıldı.
  - Sülfür Oksidasyon Havuzu yeniden devreye alındı. Bu sayede kötü kokular başlangıçta bertaraf ediliyor.
  - Dengeleme Havuzu, 1. Kademe Biyolojik Havalandırma Havuzu'na çevrildi ve difüzörlü havalandırma sistemine geçildi.
  - Havalandırma Havuzu, 2. Kademe Biyolojik Havalandırma Havuzu'na dönüştürüldü, difüzörlü havalandırma yapılıyor.
  - 2. Kademe Biyolojik Havalandırma Havuzu'nun bir bölümünde mikserlerle sadece karıştırma yapılarak bakteriler ile denitrifikasyon sağlanıyor ve ileri arıtım gerçekleştiriliyor.
  - I. Kademe ve II. Kademe Çökeltim havuzlarından toplanan çamurlar dekantör ünitesinde susuzlaştırıldıktan sonra, solar çamur kurutma tesisinde yüzde 75-80 katı madde içeriğine kadar kurutuluyor ve II. Sınıf Düzenli Depolama Sahası'nda bertaraf ediliyor.

olarak soruna farklı açılardan, empati kurarak bakmaya çalıştık ve uzun vadeli, herkesi mutlu edecek çözümü aradık. Süreç boyunca iletişime daima açık olduk” dedi.

Eyüp Sevimli, Atıksu Arıtma Tesisi Revizyonu Projesi süresince, gerek İZBAŞ yöneticileri, gerekse çözüm ortağı Delt Acque firması yetkilileri tarafından projenin her aşamasında Villakent Elele Derneği ve danışmanlarına kesintisiz bilgi paylaşımı yapıldığını belirtti.

Herkesi mutlu eden çözüm

EBSO Yönetim Kurulu Sayman Üyesi ve İZBAŞ Yönetim Kurulu Başkanı Sevimli, “İZBAŞ İzmir Serbest Bölgesi Atıksu Arıtma Tesisi’nde, 885 bin 500 dolarlık bir yatırımla, çift kademeli Biyolojik Arıtma sistemine ve difüzörlü havalandırmaya geçerek, komşu Villakent sakinleriyle sorun oluşturan koku problemini kesin olarak çözdük” diye konuştu.

Arıtma Tesisini işlettikleri sürede, koku sorununu çözmeden geçen zaman boyunca; Villakent

Ticaret hacmi ve istihdamda büyük artış

İZBAŞ Yönetim Kurulu Başkanı ve EBSO Yönetim Kurulu Sayman Üyesi Eyüp Sevimli, “2016’da 208 milyon dolar olan ticaret hacmimiz, 2017’de yüzde 68 artış ile 351 milyon dolara yükseldi. Bu artış oranıyla 2017’de Türkiye’deki tüm serbest bölgeler arasında birinci olduk. 2018’de ise yüzde 40 artışla 500 milyon dolara yaklaştık. Bu yılın ilk 6 ayına baktığımızda geçen yıla göre yüzde 50 oranında bir büyüme yaşadık. Bizim öngörümüz 2019’da yüzde 30 büyüyerek 650 milyon dolar ticaret hacmine ulaşmaktı. Ancak 700 milyon doları bulacağımızı düşünüyoruz” dedi.

Büyümenin istihdamda da doğrudan katkı sağladığına değinen Sevimli, “Bölgemizin istihdamı 3 yıl içinde yüzde 111 arttı. İzmir ve özellikle Menemen çevresindeki vatandaşlarımıza yeni iş imkânları sağlamaya vesile olmaktan mutluyuz; yapımı süren tesislerin devreye girmesiyle, ticaret hacmimizde ve paralel olarak istihdamda daha da etkili yükselişlerin yaşanacağını tahmin ediyoruz” diye konuştu.

sakinlerine verdikleri rahatsızlık için özür dileyen Sevimli, “Bugün gelinen noktada Villakent’den kamuoyu önünde takdir görerek, teşekkür edilen taraf olmak ulaşmak

istediğimiz sonuçtu. Bu sonucu almamız için gerekli değişimleri yapma sırasında bize karşı gösterdikleri anlayış ve duydukları güven dolayısıyla Villakent Elele

Derneği Başkan ile yöneticilerine ve Villakent sakinlerine asıl biz teşekkür ederiz” ifadelerini kullandı.

Bakkal: Huzurlu ve kaliteli yaşam sunuldu

Villakent Elele Derneği Yönetim Kurulu Başkanı Kamuran Bakkal da, kokunun önlenmiş olmasının mahalle sakinlerine huzurlu ve kaliteli bir yaşam sunduğunu vurguladı.

İZBAŞ Yönetiminin bölgedeki atıksu arıtma tesisinden kaynaklı kokunun giderilmesi için başladıkları projeyi kendilerine ilettiğini, uygulamayı düşündükleri yeni arıtma tesisi projesini paylaşarak soruları proje üzerinde gerekçeleriyle birlikte ayrıntılı olarak yanıtladıklarını anlattı.

İZBAŞ yetkililerinin, süreç içinde kendilerine sahada inceleme imkânı sağladıklarını belirten Bakkal, “Bu açık işbirliği anlayışından ve misafirperverlikten dolayı İZBAŞ Yönetim Kurulu Başkanı Eyüp Sevimli ve İZBAŞ yetkililerine teşekkür ediyoruz. Projenin süratle ilerleyişi bizleri memnun edip heyecanlandırdı. Şu anda arıtmadan gelen kokunun önlenmiş olması mahalle sakinlerine huzurlu ve kaliteli bir yaşam sunmuştur” dedi.

Elektrik altyapısına 3.5 milyon dolarlık yatırım

Elektrik altyapısının 3.5 milyon dolarlık bir yatırımla tamamen yenilendiğini aktaran İZBAŞ Yönetim Kurulu Başkanı Sevimli, “Çift kaynaktan beslenen SCADA sistemi ile bilgisayar denetiminde 24 saat aralıksız kontrol ve denetim sağlayabildiğimiz bir sistem kurduk. Yeni sistemle olası bir arıza halinde sadece sorunlu bölgeyi izole ederek, diğer kullanıcılarımıza kesintisiz enerji dağıtımına devam edebileceğiz. Yeni nesil enerji dağıtım sistemimiz ile ayrıca Türkiye’deki serbest bölgeler içinde ilk olmaktan mutluyuz” dedi.

Sürdürülebilir çevre yaklaşımına önem

İZBAŞ Çevre ve Altyapı Müdürü

Sinem Çabuk, İZBAŞ’taki çevresel faaliyetlerin çevre mevzuatlarına uygun ve sürdürülebilir bir çevre yaklaşımı ile devam ettiğini belirterek, bu doğrultuda İZBAŞ kullanıcıları ve komşularıyla uyum içinde çalıştıklarını söyledi.

Sinem Çabuk, yönetmeliklerdeki değişiklikleri yakından takip ederek eylem gerektiren konularda en kısa sürede düzenlemeleri yaptıklarını belirtti.

Bu yaklaşım ve yaptıkları

çalışmalarla diğer Serbest Bölgeler, Organize Sanayi Bölgeleri ve özellikle deri sektörünün ağırlıklı olduğu sanayi bölgelerine öncü olmayı hedeflediklerini açıkladı.

Atıksu arıtma tesisi revizyonu ve devreye alma çalışmalarının Ağustos 2018 tarihinde tamamlandığını ve tesisin yaklaşık bir yıldır sorunsuz bir şekilde çalıştığını ifade eden Sinem Çabuk, Çevre ve Şehircilik Bakanlığı’ndan alınan atıksu deşarj ve düzenli depolamaya ilişkin Çevre ve İzin Lisans Belgesi’nin de 2024 yılına kadar geçerli olduğunu söyledi.

Mahir Eller İzmir'de farkındalık yarattı

Mahir Eller Projesi kapsamında, "Nitelikli Çalışan ile Verimli Üretim" için Organize Sanayi Bölgelerinde farkındalık çalışmaları devam ediyor. Türkiye Odalar ve Borsalar Birliği (TOBB) öncülüğünde, Türkiye Ekonomi Politikaları Araştırma Vakfı (TEPAV) ortaklığında, İzmir'de Ege Bölgesi Sanayi Odası (EBSO) işbirliğinde yürütülen Projenin, mesleki yeterlilik ve belgelendirme konusunda farkındalık toplantısı Kemalpaşa Organize Sanayi Bölgesi'nde gerçekleştirildi.

Bugüne kadar 78 ilde 50 bine yakın adaya sınav ve belgelendirme hizmeti veren TOBB MEYBEM Mesleki Yeterlilik ve Belgelendirme Merkezleri A.Ş., İzmir Kemalpaşa Organize Sanayi Bölgesi'nde gerçekleştirilen farkındalık toplantısında Mesleki Yeterlilik Kurumu'nun (MYK) sınav ve belgelendirme süreçleri hakkında bilgi verdi. Toplantıya katılan, Kemalpaşa ve Bağyurdu OSB'de faaliyet gösteren firmaların temsilcileri, MYK mevzuatı, sınav prosedürü ve adayların başvuru süreçleri gibi konularında bilgilendirildi.

Mahir Eller'e, uluslararası standartlarla uyumlu MYK belgeleri

Ege Bölgesi Sanayi Odası (EBSO) Yönetim Kurulu Üyesi Aytekin Öztaş, toplantının açılışında yaptığı konuşmada

mesleki yeterlilik belgelendirme sınavlarının kişilerin mesleki bilgi beceri ve yetkinliklerini ortaya koyarak, orta ve uzun vadede işsizliğin azalmasına, istihdamın gelişmesine, verimlilik ve rekabet gücünün artmasıyla ülke ekonomisinin güçlenmesine katkı sağladığını belirtti. Öztaş, işverenler açısından mesleğin gerektirdiği niteliklerin yanı sıra, iş sağlığı ve güvenliği hususunda bilgi ve becerileri tescillenmiş iş gücüne sahip olmanın büyük bir avantaj olduğunun altını çizdi.

İzmir'de 1700 kişinin mesleki beceri haritası oluşturuldu

"Mesleğini belgele, farkını koy ortaya" sloganıyla yürütülen Mahir Eller Projesi kapsamında, 12 ilde 30 bin kişinin mesleki becerilerinin belirlenmesi amaçlanıyor. 15 bin kişinin ise mesleki yeterliliğinin tescillenmesi ve belgelendirilmiş 3 bin kişinin ise istihdam edilmesi öngörülmüyor. İzmir'de bugüne kadar yaklaşık 1700 kişi mesleki becerilerinin tespit edilmesi amacıyla yürütülen profillemeye çalışmasına katıldı.

Ege Bölgesi Sanayi Odası (EBSO) bünyesinde faaliyetlerini yürüten İzmir Mahir Eller ekibinin temsilcisi Seda Arıcan Maslen, EBSO ekibi olarak Nisan-Haziran 2019 döneminde 6 ayrı mesleki yeterlilik alanında açılan 7 sınava toplam 205 kişi-

Ege Bölgesi Sanayi Odası Yönetim Kurulu Üyesi Aytekin Öztaş, İzmir'de EBSO işbirliğinde yürütülen Mahir Eller projesinin kişilerin mesleki bilgi ve yetkinliklerini ortaya koyarak uzun vadede işsizliğin azalmasına, istihdamın gelişmesine, verimliliğin artmasıyla ülke ekonomisinin güçlenmesine katkı sağladığını söyledi.

nin davet edildiğini ifade etti. Maslen, 185 kişinin katıldığı sınavların sonucunda kent içi raylı sistemler tren sürücüsü, trafik kontrolörü, katener bakım elemanı yanı sıra köprülü vinç operatörü, çelik kaynakçısı, makine bakımcısı gibi farklı meslek gruplarından toplam 144 kişinin belge sahibi olmaya hak kazandığını belirtti.

İzmir'in bu proje sayesinde, Türkiye'de en yüksek sayıda mesleki yeterlilik belgesi olan kadın tren sürücüsüne sahip il unvanını kazandığını söyleyen Maslen, katener bakım elemanı ve trafik kontrolörü mesleki yeterlilik sınavının Türkiye'de ilk kez Mahir Eller projesi kapsamında İzmir'de açıldığı bilgisini de paylaştı.

Maslen, önümüzdeki dönemde EBSO'nun İzmir'de projenin hedef gruplarına yönelik tekstil, metal, inşaat, makine, plastik gibi farklı sektörlerde MYK sınavları açarak mesleki yeterlilik belgesinin önemine vurgu yapan çalışmalarını sürdüreceğini belirtti.

Baban: 117 meslekte MYK belgesi zorunlu

MEYBEM Genel Müdürü Ahmet Saygın Baban ise, 117 meslekte MYK

Aytekin Öztaş

Ahmet Saygın Baban

Seda Arıcan Maslen

belgesinin zorunlu olduğunu vurgulayarak şunları söyledi:

"Bu gerçekleştirdiğimiz toplantılara katılan işverenlerimizi, çalışanının ve üretim kalitesinin niteliğine değer veren, iş güvenliğine duyarlı iş dünyası temsilcileri olarak belgelendirme sürecine teşvik ediyoruz. 5544 sayılı Mesleki Yeterlilik Kurumu Kanunu gereğince, tehlikeli ve çok tehlikeli işlerde MYK belgesi olmayan kişiler çalıştırılmamalıdır. Bu belgeye sahip olmayan kişilerin çalıştırıldığının tespit edilmesi halinde, iş müfettişleri tarafından cezai işlem uygulanacaktır. Bununla birlikte sınavlardan başarılı olan adayların sınav ücretleri İşsizlik Sigortası Fonu'ndan geri ödeniyor. Ayrıca MYK mesleki yeterlilik belgeli

çalışan istihdam eden işverenlerimiz 54 aya kadar işveren sigorta primi teşvikinden yararlanabiliyor. Bu bakımdan TOBB MEYBEM başta olmak üzere MYK tarafından yetkilendirilmiş belgelendirme kuruluşları vasıtasıyla özellikle bu iş kollarında faaliyet gösteren firmaların çalışanlarına MYK mesleki yeterlilik belgesi alması önem arz ediyor."

Mahir Eller Projesi, 12 ilde gerçekleştireceği mesleki belgelendirme konusundaki farkındalık toplantıları serisi ve belgelendirmeye yönelik çalışmaları ile nitelikli iş gücü istihdamının yaygınlaştırmasına, iş kazalarının önüne geçilmesine ve tüketiciye sunulan ürün ve hizmetin kalitesinin artmasına katkıda bulunmayı amaçlıyor.

İzmir Metrosu "mahir" ellerde

Avrupa Birliği tarafından finanse edilen Türkiye Odalar ve Borsalar Birliği (TOBB) öncülüğünde, Türkiye Ekonomi Politikaları Araştırma Vakfı (TEPAV) işbirliğinde sürdürülen Mahir Eller Projesi'ne, İzmir'in kadın metro ve tramvay sürücüleri damga vurdu. 12 proje uygulama ilinden biri olan İzmir'de Ege Bölgesi Sanayi Odası (EBSO) tarafından yürütülen projede, çeşitli meslek kollarında personelin mesleki yeterliliğini belgelendiren

sınavlara, en fazla sayıda kadın sürücü grubuyla katılan kurum, İzmir Metro A.Ş. oldu. İzmir'in 14 kadın metro ve tramvay sürücüsü sınavı başarıyla geçerek mesleki yeterliliğini kanıtladı.

Ege Bölgesi Sanayi Odası koordinasyonunda yürütülen projede, 100'den fazla farklı mesleki yeterlilik alanında açılan sınavlara alınan talepler doğrultusunda, İzmir Metro A.Ş., üç mesleki yeterlilik alanında çalışanlarını belgelendirmek üzere projeye katılım gösterdi. İzmir Metro A.Ş.'nin üç meslek grubundaki 69 personeli de yeterlilik belgesi almaya hak kazandı.

Proje kapsamında, "Kent içi Raylı Sistemler Katener Bakım Elemanı" ve "Kent İçi Raylı Sistemler Trafik Kontrolörü" meslek gruplarında personeli belgelendirilen ilk kurum olmayı başaran İzmir Metro A.Ş., proje illeri içerisinde mesleki yeterlilik belgesi sahibi en fazla kadın sürücü personeli barındıran kurum olma unvanını da elde etti.

Kadının yeri var

Projede yürütülen sınavlar çerçevesinde, İzmir Metro A.Ş.'nin 16 personeli, "Kent içi Raylı Sistemler

Katener Bakım Elemanı", 33 personeli "Kent İçi Raylı Sistemler Trafik Kontrolörü", 20 personeli ise "Kent İçi Raylı Sistemler Tren Sürücüsü" kategorilerinde mesleki yeterlilik belgesi almaya hak kazandı. "Katener Bakım Personeli" ve "Trafik Kontrolörü" meslek gruplarında proje kapsamında belgelendirilen ilk kurum İzmir Metro A.Ş. oldu. "Kent İçi Raylı Sistemler Tren Sürücülüğü" programına katılan İzmir Metro ve İzmir Tramvayı'nda görevli 20 tren sürücüsünün 14'ünün kadın olması da dikkat çeken bir diğer unsurdu.

Hem teoride hem pratikte kazandılar

İzmir'in kadın metro ve tramvay sürücüleri, projede kadınların en yoğun olarak temsil edildiği meslek grubunu oluşturdu. Projede ulaşım sektöründe yetkilendirilmiş belge kuruluşları arasında yer alan UGETAM tarafından yapılan sınavlarda, adaylar alanlarındaki mesleki yeterlilik belgesine sahip olmak için önce teorik sınava tabi tutuldu, başarı olanlar ise sahada performans sınavına alındı. Değerlendirme, ulusal meslek standartlarına ve yeterliliklerine göre yapıldı. Böylece projeye dahil edilen İzmir Metro A.Ş. personelinin tamamı, yeterliliğinin "Ulusal Meslek Standartları"nda olduğunu kanıtladı.

Personel mesleki yeterliliği tescilleniyor

Türkiye'de 12 ilde yürütülen Avrupa Birliği destekli "Mahir Eller Projesi"; mesleki yeterliliklerin belgelendirilmesi konusunda farkındalığın artırılmasını, belgeli nitelikli iş gücünün ekonomiye kazandırılmasını, iş sağlığı ve güvenliğinin önemini ön plana çıkarmayı hedefliyor. Projenin İzmir ayağını Ege Bölgesi Sanayi Odası (EBSO) yürütüyor.

Türkiye Odalar ve Borsalar

Avrupa Birliği destekliyor

Mahir Eller Projesi; mesleki yetkinliği olan kişileri belgelendirmek suretiyle istihdam edilebilirliklerini artırmayı hedefliyor. Proje ile vatandaşlarımızın ve geçici koruma altındaki Suriyelilerin uluslararası standartlarla uyumlu mesleki yeterlilik belgesi alması suretiyle ekonomik hayata katılımı teşvik ediliyor. Adana, Bursa, Gaziantep, Hatay, İstanbul, İzmir, Kayseri, Kilis, Konya, Mardin, Mersin ve Şanlıurfa illerinde uygulamaya geçirilen 2 sene sürecek olan proje kapsamında 30 bin kişinin mesleki becerisi belirlenecek, 15 bin kişinin mesleki yetkinliği belgelendirilecek ve 3 bin kişiye istihdam sağlanacak. Avrupa Birliği Mali Yardım Programı (MADAD) tarafından desteklenen ve "Mesleğini belgele, farkını koy ortaya" sloganıyla başlatılan Mahir Eller projesi kapsamında belge ücretlerinin de karşılanıyor olması nedeniyle işveren herhangi bir ücret ödemedi belgeli personele ulaşabilecek.

Birliği (TOBB) öncülüğünde, Türkiye Ekonomi Politikaları Araştırmaları Vakfı (TEPAV) ortaklığında Ege Bölgesi Sanayi

Odası (EBSO) işbirliğinde İzmir'in de aralarında bulunduğu 12 ilde yürütülen "Mahir Eller Projesi" ile 30 bin kişiye ulaşılacak.

İİK'nin haciz ihbarnamesi uygulamasında şirket ortağı

Av. Murat ULUSU
EBSO Hukuk Danışmanı

İcra ve İflas Kanunu 89. maddesiyle borçlunun üçüncü kişi elinde bulunan, hamiline ait olmayan veya cirosu kabil bir senetle müstenit bulunmayan alacak, mal ve haklarının haczi düzenlenmektedir. Borçlunun şirket olması durumunda, şirket tüzel kişiliğine karşı takibi kesinleştiren alacaklılar, sermaye borcu da dahil olmak üzere ortak elinde şirkete ait mal, hak ya da alacak bulunması durumunda üçüncü kişi sıfatıyla şirket ortağına haciz ihbarnamesi gönderilmesini talep edebileceklerdir. Zira borçlu şirketin, şirket ortağından alacağı olması durumunda, şirketin alacak kalemleri malvarlığına dâhil olduğundan, cebri icra hukukunda haczi ve devri kabil olmak kaydıyla alacaklılar tarafından haczi talep edilebilecektir.

Borçlu tarafın, üçüncü kişi elinde bulunan hak ve alacakları kavramına, maaş ve ücret alacakları, borçluya ait kira alacağı, üçüncü kişiye ödünç olarak verilen para ve bu paranın semeresi olan faiz alacağı, borçlunun üçüncü kişi olan bankadaki para ve kıymetli eşyası, borçlunun ortağı olduğu şirketteki hisse ve kâr payı, borçlunun ortağı olduğu şirketteki ücret ya da tasfiye payı, bir şeyin edasına ilişkin parasal değeri haiz talep hakları ile kanundan doğan

alacaklar gibi birçok alacak örnek olarak gösterilebilir.

Borçlunun şirket ortağı olması durumunda alacaklı taraf, borçlu ortağın hemiyıl sonunda bilançonun düzenlenmesi ile ortaya çıkan şirketteki kar payını, hem de şirketin tasfiye edilmesi halinde borçluya isabet edecek tasfiye payının da İcra ve İflâs Kanunu 89. maddesi uyarınca haczini isteyebilecektir. Bunun dışında, borçlu ortak, şirkette idareci ortak sıfatıyla bulunduğu için ortaklık sözleşmesi gereği ücrete hak kazanmışsa veyahut borçlu ortak şirkete borç veya avans vermiş ise, bu alacak kalemleri de, borçlu ortağa göre üçüncü kişi durumunda olan şirkete İİK m. 89'a göre gönderilecek haciz ihbarnamesiyle haczi talep edilebilecektir. Borçlu tarafın şirket tüzel kişisi olması halinde de aynı mantık geçerli olacak şirketin bu sefer üçüncü kişi durumunda olan ortağındaki alacağı İİK m. 89 uyarınca haczedilebilecektir. Yani alacaklı taraf, borçlu şirket tüzel kişiye karşı, şirketin, ortağından talep edebileceği herhangi bir mal, hak ya da alacak bulunması halinde, bu kalemleri İİK 89. maddesi uyarınca haczedilmesini talep edebilecektir.

İcra ve İflas hukukuna göre, haczin

Alacaklı taraf, borçlu şirket tüzel kişiye karşı, şirketin, ortağından talep edebileceği herhangi bir mal, hak ya da alacak bulunması halinde, bu kalemleri İcra ve İflas Kanunu 89. maddesi uyarınca haczedilmesini talep edebilecektir.

konusu borçlunun uhdesindeki her türlü malvarlığıdır. Bu malvarlığı arasındaborçlunun üçüncü kişilerdeki hak ve alacakları da bulunmaktadır. Tüzel kişiler, bir amacı gerçekleştirmek üzere bir araya gelen kişiler ve varlıkların oluşturduğu, hukuk sisteminin kurallarına göre gerçek kişiler gibi hak ehliyeti ve borçlanma olanağına sahip ve kurucularından bağımsız bir kişiliği olan hukuki varlıklardır. Bu durumda tüzel kişilerin de gerçek kişiler gibi davalar ve takiplerde taraf olabilecekleri hukuki bir statüsü bulunmaktadır.

Tüzel kişiliği oluşturan ve tüzel kişilik üzerinde hak sahibi olan, gerçek ve tüzel kişiler, ayrılık ilkesi sebebiyle, oluşturdukları tüzel kişiliğin kendilerinden ayrı ve bağımsız bir hukuki kişiliği bulunduğundan, kural olarak tüzel kişinin borçlarından sorumlu olamayacak ve tüzel kişinin haklarını iktisap edemeyecektir. Çünkü ayrılık ilkesi sebebiyle, tüzel kişi ayrı bir hukuki kişiliğe sahip olduğundan, tüzel kişiliği oluşturan ortaklar, tüzel kişiliğin hukuki ilişkileri ve yapacağı işlemlere karşı üçüncü kişi konumundadırlar. Tüzel kişiliği oluşturan kişiler arasında bir başka tüzel kişiliğin de bulunması, ortakların, tüzel kişiliğin hukuki ilişkileri ve yapacağı işlemlere karşı üçüncü kişi olan konumunu değiştirmeyecektir.

Ticari kazanç elde etme amacıyla kurulan tüzel kişi şirketin, alacaklıları, şirkete karşı takibi kesinleştirip, haciz hakkı elde ettiklerinde, şirketin mal varlıklarının haczini talep edebileceklerdir. Bu durumda şirketin, ortağında bir mal, hak ya da alacağının bulunması halinde, şirket alacaklıları, şirkete karşı üçüncü kişi konumundaki ortağa İİK m. 89 uyarınca haciz ihbarnamesi çıkarılmasını talep edebileceklerdir. Haciz ihbarnamesine konu olan bu alacaklar ortağın, şirketten aldığı borç ya da avanslar olabileceği

gibi ortağın taahhüt ettiği ancak ödemediği sermaye borcu da olabilir.

Yargıtay eski tarihli içtihatlarında şirketin borçlarından dolayı kural olarak sorumluluk şirkete ait olduğundan, ortağın, şirkete göre üçüncü kişi sayılmayacağı görüşündeydi. Yargıtay'ın bu konudaki kararları, yerleşik olmadığı gibi farklı hukuki sorunların çözümünde birbiriyle çelişkili içtihatlarda ortaya çıkmaktaydı. Ortağın, şirkete karşı üçüncü kişi sayılmayacağı gerekçesi, borçlunun üçüncü kişideki hal ve alacaklarının haczine ilişkin düzenlemeye aykırılık teşkil etmekle birlikte, tüzel kişilikte perdenin kaldırılması ilkesini de işlevsiz hale getirmektedir. Bu durumda alacaklılar korumasız ve güvenceden yoksun kalacaktır. Şirketin, ortağındaki alacağının haczedilememesi durumunda, ortak

ile şirket, alacaklıların aleyhine muvazaalı işlemler tesis ederek, şirket alacaklılarının alacağını temin etmesini engelleyebileceklerdir.

Ancak Yargıtay 11.05.2016 tarihli Hukuk Genel Kurulu'nda içtihat değişikliğe gitmiş ve 2014/12-1078 Esas, 2016/600 Karar sayılı içtihadıyla şirket borçlarından dolayı kural olarak şirket tüzel kişiliğinin sorumlu olması, ortağın, şirket tüzel kişiliğine göre üçüncü kişi sayılıp sayılmayacağını etkilemeyeceğinden, şirketin, üçüncü kişi konumundaki ortaktan alacağı olması halinde, şirket alacaklıları, şirket ortağına bu alacakların haczi için İİK m. 89 uyarınca haciz ihbarnamesi tebliğ edilmesini talep edebileceklerine hükmetmiştir. Bu durumda şirketin alacaklıları, borçlu şirketin, ortağından bir alacağı bulunması halinde, bu alacağın haczini İİK m. 89 uyarınca talep edebileceklerdir.

İzmirliiler meydanlara sığmadı

15 Temmuz hain darbe girişiminin bozguna uğratılmasının 3'üncü yıldönümünde İzmir Valiliği koordinasyonunda gerçekleştirilen 15 Temmuz Şehitlerini Anma, Demokrasi ve Milli Birlik Günü etkinlikleri kapsamında, İzmirliiler ellerinde Türk bayraklarıyla Konak Meydanı'na akın etti. İzmir Valisi Erol Ayyıldız ev sahibinde gerçekleşen etkinliklere, Tarım ve Orman Bakanı Bekir Pakdemirli de katıldı. Kurulan dev ekranlarda 15 Temmuz dolayısıyla hazırlanan belgeseller de hep birlikte izlendi.

Binlerce İzmirliinin Konak Meydanı'na akın ettiği anma gecesindeki etkinlikler, mehteran takımının alana girmesi ile coşku başladı. Saygı duruşu ve İstiklal Marşı'nın okunmasının ardından Kur'an-ı Kerim tilaveti, ilahi gruplarının tasavvuf musikisi dinletileri ve dua okundu. Konak Meydanı'nda kurulan sahne önünde demokrasi nöbetine katılan engelli vatandaşlar için de özel bir alan ayrıldı. İzmir Büyükşehir Belediyesi, ilçe belediyeleri ve STK'lar, alana kurdukları

çadırlardan vatandaşlara yiyecek ve içecek ikramında bulundu.

Gecenin en coşkulu ve heyecanlı anları ise, Bakan Pakdemirli ile Vali Ayyıldız'ın Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan'ın Atatürk Havalimanından milyonlara hitabını İzmirliiler ile birlikte dinlediği dakikalarda yaşandı.

Vali Ayyıldız ve Bakan Pakdemirli'nin konuşmalarından sonra 15 Temmuz Anma etkinlikleri kapsamında Gençlik ve Spor İl Müdürlüğü'nce düzenlenen oyunlarda dereceye giren sporculara ödülleri takdim edildi. Heyecanın doruğa ulaştığı anlardan biri ise, Tarım ve Orman Bakanı Bekir Pakdemirli, İzmir Valisi Erol Ayyıldız, Ege Ordusu ve Garnizon Komutanı Orgeneral Abdullah Recep ve diğer protokolün meydanı dolduran binleri selamlaması oldu.

Gece boyunca çeşitli etkinlikler, ödül törenleri, tasavvuf konserleri, zeybek gösterileri kalabalığa duygulu, gururlu ve coşkulu anlar yaşattı.

Saatler 00.13'ü gösterdiğinde tüm Türkiye'de olduğu gibi, İzmir'in

15 Temmuz Demokrasi ve Milli Birlik Günü'nde İzmir yine tek yürek oldu. Konak Meydanı'nda toplanan binlerce vatandaş, ellerinde Türk bayrakları ile demokrasi nöbeti tuttu.

minarelerinden sala sesleri yükseldi. Etkinlikte, coşkulu kalabalığa marşlar, şarkılar ve video gösterimleri eşlik etti.

15 Temmuz Şehitleri Anma, Demokrasi ve Milli Birlik Günü etkinlikleri demokrasi nöbetinin 3. yıl dönümü, şehitlerimiz için okunan dualar ve sabah namazı ile son buldu.

Pakdemirli: Sevdamız Türkiye

Meydanı dolduran vatandaşlara seslenen Tarım ve Orman Bakanı Bekir Pakdemirli, "15 Temmuz 2016, milletimizin demokrasiye şanlı bir imzasıdır. İnşallah Rabbim, bir daha memleketimizi ve milletimizi, böyle bir illetle, zilletle karşı karşıya getirmesin. Biz, 15 Temmuz'da ihanetle imtihan edildik. Hamdolsun, bu zor imtihandan ilahi yardım ve ihsan ile çıktık. Şehitlerimizle mahşerde karşılaşınca mahcup olmamak adına azami gayret göstermeliyiz. 'Yâri güzel olanın gözünü uyku tutmaz', derler. Bizim yârimiz de Türkiye olunca, bize uyku da haramdır, durup dinlenmek de" dedi.

Davamız da kavgamız da büyük

O gece yaşananların, milli bir destan hüviyetinde olduğunu kaydeden Bakan Pakdemirli, "Biz bu ruhu daima diri tutulacağız. Çünkü 15 Temmuz; 2023 vizyonu, 2053 hedefi, 2071 ideali için yeni bir işaret fişeğidir. Biz devlet ve millet olarak, daima demokrasiye yana saf tuttuk. Demokratik bütün hak ve talepler; bizim başımızın üstündedir. Ancak biz, milletin iradesinin üstünde bir iradeyi de asla tanımadık, tanımayacağız. Bizim, bu coğrafyada, bu topraklar üzerinde davamız da kavgamız da büyük. Bunun için çok çalışacağız" ifadelerini kullandı.

Ayyıldız: Badireleri aşarız Gecede coşkulu kalabalığa

Yorgancılar: Demokrasi mücadelemizde artık önümüze bakmalıyız

Ege Bölgesi Sanayi Odası Yönetim Kurulu Başkanı Ender Yorgancılar, "Ulu Önder Mustafa Kemal Atatürk'ün bizlere emanet ettiği laik Türkiye Cumhuriyeti'ni karanlığa sürüklemek hevesinde olanlara milletimizin tavrı dün de aynı idi, bugün de, gelecekte de aynı olacaktır" dedi.

EBSO Yönetim Kurulu Başkanı Yorgancılar, 15 Temmuz Demokrasi ve Milli Birlik Günü dolayısıyla bir mesaj yayınladı. Sadece kendi tarihimize değil, dünya tarihine geçecek bir demokrasi mücadelesi verdiğimiz hain darbe girişiminin üzerinden 3 yıl geçtiğini hatırlatan Yorgancılar, "Türk Milleti'nin kenetlenince neleri başarabildiğini bir kez daha gösterdik" dedi.

Güçlü demokrasi, hukukun üstünlüğü, milli irade ve güçlü Türkiye

EBSO Yönetim Kurulu Başkanı

Yorgancılar, mesajında şu görüşleri dile getirdi:

"Partiler üstü bir kavram olan demokrasi için; halkımızın darbe karşısındaki kudretli Türk milleti sıfatına yakışır tavrı, özellikle Sayın Cumhurbaşkanımızın kararlı tutumu, yazılı ve sözlü Türk basınının ortak söylemi, tüm kesimlerin kenetlenmesi böylece bir darbede alkışın en büyüğünü hak etmiştir.

Büyük acılar ve büyük kayıplar yaşadık. İnanılmaz kısa bir sürede toparlandık. Bu, eşsiz ülkemizin temelini ne kadar sağlam olduğunun da bir göstergesidir.

Ancak, dünyadaki değişim süreci, ülkeleri hem siyasi hem de ekonomik açıdan daha güçlü, daha bağımsız olmak için farklı stratejik hamlelere iterken, ülkemizin böylece bir hain darbe girişimi ve sonuçları ile muhatap kalması, bugün dahi türevlerinden söz ediliyor olması, gündemden düşmemesi çok üzücüdür.

Ulu Önder Mustafa Kemal Atatürk'ün bizlere emanet ettiği laik Türkiye Cumhuriyeti'ni, karanlığa sürüklemek hevesinde olanlara, milletimizin tavrı dün de aynı idi. Bugün de, gelecekte de aynı olacaktır.

Bundan sonraki süreçte de; benzer girişimlere fırsat vermemek adına çok daha dikkatli olunması gerektiği, güçlü demokrasi, hukukun üstünlüğü, milli irade ve güçlü bir Türkiye için el ele vermek zorunda olduğumuz da unutulmamalıdır. Artık, önümüze bakmak zorundayız.

Küresel ekonominin geldiği noktada; siyasi, ekonomik ve toplumsal anlamda daha güçlü bir Türkiye için akıl ve bilimin ışığında, koşar adımlarla ilerlemeliyiz.

15 Temmuz şehitlerimize bir kez daha Allah'tan rahmet, ailelerine sabır diliyor, gazilerimize minnetlerimizi sunuyoruz."

Öte yandan, Ege Bölgesi Sanayi Odası'nın hizmet binasına da 15 Temmuz Demokrasi ve Milli Birlik Günü için "Destan Yürekle Yazıldı" pankartı asıldı. Pankartta ayrıca, "Demokrasimize, vatanımıza sahip çıkan yüce milletimize teşekkür ederiz. Şehitlerimizi rahmetle, gazilerimizi minnetle anıyoruz. Türk iş dünyası olarak 2023 hedeflerimizi de aşmak için azim ve heyecanla çalışıyoruz" ifadeleri yer aldı.

hitaben konuşan Vali Ayyıldız, 15 Temmuz'un Türk halkı olarak millet iradesinin tecellisi olan demokrasi zaferini kutladığı bir gün olduğunu belirterek, ülkemize kast edenlere, tarihten gelen inancın, kararlılığın, dipdiri duran bağımsızlık ruhunun gösterildiği ve milletin istiklal ve istikbali söz konusu olduğunda neler yapabileceğini de tüm hainlere bir kez daha gösterdiği gün olduğunu ifade etti. 15 Temmuz gecesi Cumhurbaşkanımız Recep Tayyip Erdoğan'ın önderliğinde Türk Milleti'nin hain darbeyi önlediğini, sonrasında demokrasi nöbetleri ile meydanlarda FETÖ'cü cuntacılara geçit vermediğini söyleyen Vali Ayyıldız, "Meydanlarda tecelli eden millet iradesi, gözünü bu topraklara diken düşmanlara hiçbir zaman da geçit vermeyecektir. Bu alçaklar, karşılarında her zaman necip milletimizin bağrından çıkan yiğitlerimizi, kahramanlarımızı ve binlerce Ömer Halisdemir'lerimizi

bulacaklardır" dedi.

Milletimizin ilerlemesini durduramayan harici ve dahili güçler milletin iradesine karşı her zaman yenilmeye mahkum olacağını belirten Vali Ayyıldız, "Şunu iyi bilmeliler ki; ecdadımızdan tevarüs ettiğimiz

şekilde özgürlüğümüzün kıymetini daha çok bilecek, ezanlarımızı susturmamak, bayrağımızı indirmemek, vatanımızı korumak, devletimize sahip çıkmak için daha kararlı hareket edeceğiz. Bu zorlu coğrafyada var olabilmenin, büyümenin ve güçlü olabilmenin

temel koşulunun mazimizi ve istikbalimizi doğru okumamız olduğunun asla unutulmaması gerekmektedir. Bu bağlamda 15 Temmuz'u bütün kodlarıyla öğrenmenin ve bunu bir tarih bilinciyle değerlendirilmesinin kaçınılmaz bir gereklilik olduğu görülmektedir. Türk Milleti'ni tarih boyunca payidar kılan yüce değerler, şimdiye kadar olduğu gibi bundan sonra da bu ve benzer badireleri aşmamızı sağlayacaktır" diye konuştu.

Piyasalarda 15 Temmuz'un etkileri çabuk sarıldı

3 yıl önce yaşanan darbe girişimi sonrası bir anda artan risk algısı sebebiyle zorlu bir döneme giren Türk ekonomisi, hızla uygulamaya alınan finansal önlemler sayesinde şoku kısa sürede atlattı.

3 yıl önce yaşanan darbe girişimi sonrası piyasalar bir anda artan risk algısı sebebiyle zorlu bir döneme girmişti. Ülkede yaşanan olağanüstü durum sebebiyle artan riskler, ekonomik göstergeleri negatif yönde etkilemiş, döviz kurları yüklemiş, BİST 100 endeksi düşmüş, sanayi üretimi ve ihracatta da sert gerilemeler yaşanırken yılın ilk 2 çeyreğinde sırasıyla yüzde 4.5 ve yüzde 4.7'lik büyüme oranını yakalayan Türk ekonomisi, darbe girişiminin yaşandığı üçüncü çeyrekte mevsimsellikten arındırılmış endekse göre yüzde 0.2 daralmıştı.

Darbe girişimi sonrası piyasalarda oluşan tedirginliğin asgari seviyeye indirilmesi için ekonomi yönetimi ve regülatörlerin aldığı birçok önlem sayesinde darbe girişiminin ekonomiye maliyeti minimuma indirilmeye çalışılmıştı. Alınan önlemler sayesinde ekonomi 6 ayda eski göstergelerine ulaşmıştı.

EBSO'NUN DUYARLILIĞI

Ege Bölgesi Sanayi Odası, 15 Temmuz Demokrasi ve Milli Birlik Günü dolayısıyla hizmet binasına "Destan yürekle yazıldı", "Demokrasimize, vatanımıza sahip çıkan yüce milletimize teşekkür ederiz", "Şehitlerimizi rahmetle, gazilerimizi minnetle anıyoruz" yazılı pankart astı. 15 Temmuz pankartında ayrıca "Türk iş dünyası olarak 2023 hedeflerimizi de aşmak için azim ve heyecanla çalışıyoruz" mesajına da yer verildi.

Hain darbe girişiminin üçüncü yıldönümünde, 15 Temmuz Demokrasi ve Milli Birlik Günü kutlamaları kapsamında Konak'ta gerçekleştirilen etkinliğe de destek veren Ege Bölgesi Sanayi Odası, ellerinde Türk bayraklarıyla 7'den 70'e meydana akın eden vatandaşlara İzmir Ticaret Odası ve İzmir Ticaret Borsası ile ortak stand kurarak ikramlarda bulundu.

Mobilyacılar OSB yolunda

İzmir'de mobilya sektöründe faaliyet gösteren ve özellikle Karabağlar bölgesinde sıkışan firmalara yeni üretim alanları yaratarak ülke ve dünya çapında tanınmalarını sağlamak hedefiyle Ege Bölgesi Sanayi Odası, İzmir Ticaret Odası ile Ege İhracatçı Birlikleri koordinasyonunda kurulması hedeflenen Mobilya Organize Sanayi Bölgesi (MOSBİ) için sektör temsilcileri bir araya geldi.

Ege Bölgesi Sanayi Odası (EBSO) ev sahipliğinde gerçekleştirilen ve EBSO Meclis Üyesi Eftal Serter'in yönetimindeki toplantıda, kuruluş yeri, parsel büyüklükleri, fizibilite ve maliyet konuları ayrıntılarıyla ele alındı.

Proje yürütücüsü Dr. Hitay Baran, projenin sunumunun ardından kurumlarla yapılan görüşmeleri ve gelişmeleri aktarırken, Torbalı Organize Sanayi Bölgesi Müdürü Abdil Çalar da Torbalı OSB deneyimlerini katılımcılarla paylaştı.

MOSBİ'nin küçük esnaftan ziyade orta ölçekli firmalar için uygun olacağı görüşünün ağırlık kazandığı

toplantıda, genel olarak İZTO, EBSO, EİB ve Mobilyacılar Odası üyelerine yönelik bilgilendirme yapılması, proje maliyetleri konusunda daha kapsamlı çalışmaların ortaya konulması görüşüldü.

MOSBİ'nin Torbalı OSB ile birlikte mi yoksa ayrı mobilya ihtisas organize sanayi bölgesi olarak mı yoluna devam etmesi üzerindeki görüşmelerde, karma OSB olması durumunda Torbalı OSB'ye ilave edilecek bölümün mobilyacılar verilmesi ve mevcut yönetime mobilyacıların dahil olması fikri ağırlık kazandı.

Hedef aynı

EBSO Yönetim Kurulu Başkan Yardımcısı ve aynı zamanda Torbalı OSB Yönetim Kurulu Başkanı Muhsin Dönmez, Torbalı Yeniköy'de 3 parsel üzerindeki 770 dönüm arazi üzerinde veya Torbalı OSB'nin genişleme alanında gerçekleştirilmesi planlanan MOSBİ'ye ilişkin görüşlerini katılımcılara aktardı. MOSBİ'nin tek başına ayrı bir OSB olarak kuruluşunu gerçekleştirebileceğini söyleyen

Dönmez, "Her iki OSB yoluna ayrı devam edebilir, bunda bir sorun yok. Ancak küçük OSB'lerde birim başına altyapı ve işletme maliyetleri çok ciddi yük oluyor. İki projenin birleşmesi maliyetler açısından büyük avantaj sağlar. Biz istediğiniz gibi yönetimlerde revizyon yapabiliriz. İhtisas OSB'lerde yatırımcının işi planladığı düzeyde olmadığı zaman fabrikayı satmak oldukça zor oluyor, çünkü tesisi ancak yine mobilyacı alabiliyor" diye konuştu.

4562 sayılı Organize Sanayi Bölgeleri Kanunu hükümlerince gerçekleştirilecek MOSBİ'de öncelikle Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı öncülüğünde yer seçim çalışmaları tamamlanacak. Müteşebbis heyet kuruluş protokolü sonrasında tüzel kişilik kazanılmasının ardından resmi kayıtlar alınacak. Minimum sanayi parseli büyüklüğünün 3 bin metrekare olması planlanan MOSBİ'de kuruluştan itibaren 3 yıl içinde altyapısı hazır sanayi parsellerinin yatırımcıya teslim edilmesi hedefleniyor.

EBSO Meclis Başkanı Esen OSBÜK Yönetiminde

Organize Sanayi Bölgeleri Üst Kuruluşu (OSBÜK)'ün Yönetim Kurulu Üyeliği'ne seçilen Ege Bölgesi Sanayi Odası (EBSO) Meclis Başkanı ve Menemen Plastik İhtisas Organize Sanayi Bölgesi Başkanı Salih Esen, "Son derece demokratik bir ortamda gerçekleştirilen ve 2 liste halinde gidilen seçimlerde üyelerimizin teveccühüyle yönetime geldik. Organize Sanayi Bölgeleri ülke kalkınmasının en önemli unsurlardan biri. Ancak bununla birlikte sorunları da o denli çok. Sorunları ve çözümleri biliyoruz" dedi.

Organize Sanayi Bölgeleri Üst Kuruluşu (OSBÜK)'ün 17. Olağan Genel Kurulu yapıldı. Sanayi ve Teknoloji Bakanı Mustafa Varank, TOBB Başkanı Rifat Hisarcıklıoğlu ve Türkiye'nin dört bir yanındaki OSB Başkanlarının ve delegelerinin katılımıyla gerçekleştirilen genel kurulda, OSBÜK Başkanı Memiş Kütükcü yeniden başkanlığa seçildi. Ege Bölgesi Sanayi Odası Meclis

Başkanı Salih Esen de OSBÜK Yönetim Kurulu Üyesi oldu.

Bir ülkenin kalkınmasının ve üretim gücünün en önemli unsurunun organize sanayi bölgeleri olduğunu belirten EBSO Meclis Başkanı ve Menemen Plastik İhtisas Organize Sanayi Bölgesi Başkanı Salih Esen, "Bilindiği gibi sanayi ülke kalkınmasının üretim gücüdür. Bu üretim gücünde organize Sanayi Bölgeleri eliyle sağlanmaktadır. Organize Sanayi Bölgelerinin güçlenmesi, gelişmesi kalkınmaya en önemli desteği verecektir" diye konuştu.

Çözüm için çalışacağız

Türkiye'deki organize sanayi bölgelerinin çok ciddi problemleri olduğunu da hatırlatan Başkan Esen, "Organize sanayi bölgelerinin bugün çok ciddi sorunları vardır. Gerek Organize Sanayi Bölgeleri yasasındaki sıkıntılar, gerekse denetim esnasındaki sıkıntılar bölgelerimizin ne yazık ki büyüme-

sini gelişmesini engelleyen koşullar olarak önümüze çıkmaktadır. Dolayısıyla ben de Menemen Plastik İhtisas Organize Sanayi Bölgesi Başkanı olarak bu sorunları birebir yaşayan biri olmam nedeniyle bu göreve talip olduk. Bu sorunların düzeltilmesine katkıda bulunmak amacıyla üzerimize ne düşüyorsa yapmaya hazırız" dedi.

Seçimlere son derece demokratik bir ortamda gidildiğini de sözlerine ekleyen Esen "Seçimler iki liste halinde gidildi. Son derece demokratik bir ortamda yapıldı. Bu bir görev yarışıydı. Türkiye Odalar ve Borsalar Birliği'nin de arkasında olduğu Memiş Kütükcü yönetimindeki liste seçildi. Bu süreçte benden desteklerini esirgemeyen EBSO Yönetim Kurulu Başkanı Ender Yorgancılar, OSBÜK Geçmiş Dönem Yönetim Kurulu Üyesi Hakkı Attaroğlu ve delegelerimize teşekkürlerimi sunuyorum. Ülkemize ve iş dünyamıza hayırlı olsun" ifadelerinde bulundu.

Attaroğlu'ndan Meclis temennileri

Ege Bölgesi Sanayi Odası Meclis Başkan Vekili Hakkı Attaroğlu, açılış ve başkanlık sunuşlarında, meclis toplantısı konuşunun Türk Standartları Enstitüsü Başkanı Prof. Dr. Adem Şahin ve bürokratları olduğunu, ayrıca Denizli Sanayi Odası'nın Yönetim Kurulu Başkanı Müjdat Keçeci ve Yönetim Kurulu üyelerinin de toplantıda bulunduğunu söyledi.

İstanbul Büyükşehir Belediye Başkanlığı seçiminin nihayet bittiğini, ülke olarak rahat bir nefes aldığımızı ifade eden Attaroğlu, İstanbul Büyükşehir Belediye Başkanlığı kazanan Ekrem İmamoğlu'nu tebrik etti. Seçimlerin demokrasinin olağan bir parçası olmakla birlikte, İstanbul seçiminin tekrarlanmasının maalesef Türkiye gündeminin önüne geçtiğini, bu açıdan seçim sonuçlarının hayırlı olmasını dileyerek, artık ivedilikle ekonomiye odaklanılmasını temenni etti.

Uluslararası ilişkiler her kesimi etkiliyor

Hakkı Attaroğlu, ülkemiz için uluslararası alanda suların giderek ısındığını ulusal güvenliğimiz için olduğu kadar, uluslararası ilişkilerimizde de önemli bir süreç olan F-35 uçağı ve S-400 hava savunma füzeleri meselesi, Doğu Akdeniz'de doğalgaz arama faaliyetlerinin şimdilik öne çıkan konular olmakla birlikte, beraberinde yaşanacak muhtemel problemlerin ülkemizi zor duruma sokacak riskler taşı-

dığını, özellikle ülkemize yönelik dillendirilen olası yaptırım hususunun oldukça rahatsız edici olduğunu, tüm bu gelişmelerin belirsizlik ortamını pekiştirirken, siyaseten olduğu kadar ekonomik olarak da her kesimi etkilediğini dile getirdi.

Avrupa Birliği'nin Türkiye'nin 2019 ilerleme raporunu açıklayarak, seçim süreçleri, ekonomi, basın özgürlüğü, yargı, iklim politikaları gibi pek çok açıdan gerileme olduğunu belirttiğini söyleyen Attaroğlu, tüm bu gelişmeleri bir bütün olarak değerlendirdiğimizde, bir tarafta ulusal çıkarlarımızı koruyacağımız, diğer tarafta da uluslararası ilişkilerde yeni denge arayışları içinde olacağımız oldukça zorlu bir süreçten geçtiğimiz ortada olduğunu, bu süreci başarıyla atlatabilmek için akılsel bir şekilde ülke menfaatleri doğrultusunda adım atılmasının en büyük dilekleri olduğunu dile getirdi. Attaroğlu, iş dünyası olarak her geçen gün derinleşen ekonomik krizden en az zararla çıkma mücadelelerinin devam ettiğini, bu zorlu mücadelede yeni cepheler açılmamasını umduklarını ifade etti.

İzmir'in konuları

İstanbul Sanayi Odası'nın geleneksel olarak gerçekleştirdiği Türkiye'nin 500 Büyük Sanayi Kuruluşu değerlendirilmesinde bu yıl Odamız üyesi 59 firmanın yer aldığını vurgulayan Attaroğlu, EBSO 100 Büyük listesine giren firmaların içerisinde

EBSO Meclis Başkan Vekili Attaroğlu, seçimlerin demokrasinin olağan bir parçası olmakla birlikte İstanbul Büyükşehir Belediye Başkanlığı seçimlerinin tekrarlanmasının Türkiye gündeminin önüne geçtiğini belirtirken, bu açıdan artık zaman kaybedilmeden ekonomiye odaklanılmasını diledi.

Yorgancılar: Milli iradeye saygı duyulmalı

Ege Bölgesi Sanayi Odası Yönetim Kurulu Başkanı Ender Yorgancılar, İstanbul Büyükşehir Belediye seçimlerinde iki aday Ekrem İmamoğlu ile Binali Yıldırım'ın güzel bir seçim yarışı yaşadıklarını belirtirken, ikinci seçimde aradaki farkın neden bu kadar açıldığının siyasi olarak araştırılması gerektiğini düşündüğünü, zira 1.5 ayda bu kadar büyük bir farkın nasıl çıktığının siyasi açıdan önemli bir tecrübe olduğunu dile getirdi.

Türkiye'nin geleceği açısından, milli iradenin, halkın vermiş olduğu karara saygı duymak gerektiğini, her iki adaya da teşekkür ettiğini, İmamoğlu'nu seçimi kazanması münasebetiyle tebrik ettiğini belirten Yorgancılar, bundan sonraki süreçte sadece İstanbullular için değil, tüm Türkiye için icraat zamanı olduğunu söyledi. Ender Yorgancılar, "İstanbul sadece İstanbulların değil hepimizindir. Tarihiyle, kültürel ve ekonomik zenginlikleriyle hepimiz İstanbul hepimizin" diye konuştu.

Ege Bölgesi Sanayi Odası Yönetim Kurulu Başkanı Yorgancılar, Denizli Sanayi Odası Yönetim Kurulu Başkanı Keçeci'yi aralarında görmekten de çok memnun olduklarını belirterek, EBSO Meclisi'ne katılımları için teşekkür etti.

Keçeci: Gündem ekonomi olsun

Denizli Sanayi Odası Yönetim Kurulu Başkanı Müjdat Keçeci, yerel seçim süreçlerinin sona erdiğini belirterek Türkiye'nin gündeminin bundan sonra ekonomi olmasını istedi.

Denizli Sanayi Odası Yönetim Kurulu Başkanı Keçeci ile Yönetim Kurulu Üyeleri, ortak akıl ve işbirliği çerçevesinde Ege Bölgesi Sanayi Odası Meclis Toplantısı'na konuk oldu. EBSO Meclis Üyesi sanayicilere hitap eden Denizli Sanayi Odası Yönetim Kurulu Başkanı Keçeci, tüm sanayicilerin ortak sorunlara çözüm arayışı içinde bulunduğunu belirtti. EBSO Yönetim Kurulu Başkanı Ender Yorgancılar ile birlikte Türkiye Odalar ve Borsalar Birliği'nde (TOBB) bir araya geldiklerini ve aynı bakış açısına sahip olduklarını vurgulayan Keçeci, "Biz aynı bölgenin aynı sıcaklığını taşıyan insanlarız. Seçimler bitti, inşallah ülke gündeminde sıra ekonomiye gelir" dedi.

ise 42 tanesinin 500 büyük listesine girmeyi başardığını dile getirerek, bu önemli başarıya imza atan tüm firmaları tebrik etti.

Ankara-İzmir uçak sefer sayılarındaki azalmaya dikkat çekmek istediğini dile getiren Attaroğlu, sefer sayılarındaki azalmanın İzmir ve Ege Bölgesi iş alemine sıkıntı

yarattığını, zaman ve iş kaybına sebep olduğunu vurgulayarak, konuyu ilgililerin ve basının dikkatine sundu.

EBSO Ailesi

EBSO Meclis Başkan Vekili Attaroğlu, Odamız Meclis üyesi Barış Ekmekçioğlu'nun Altay Spor

Kulübü Yönetim Kurulu üyeliğine seçildiğini söyleyerek, tebrik etti ve görevinde başarılar diledi. Meclis üyesi Cengiz Kocagil'in bir operasyon geçirdiğini ifadeyle, geçmiş olsun dileklerini ilettiler. Meclis üyesi Kenan Lider'in torunu olduğunu ifade eden Attaroğlu, Lider'i tebrik etti.

Gökçüoğlu: Stratejik politikalar geliştirilmeli

EBSO Yönetim Kurulu Başkan Vekili Gökçüoğlu, "Türkiye'nin gündemi artık ekonomi olmalı ve kalıcı adımlar atılmalı. Özellikle FED ve Avrupa Merkez Bankası'nın faiz indirimi sinyali vermesi, belki de ülkemiz için bir fırsat" dedi.

Ege Bölgesi Sanayi Odası Yönetim Kurulu Başkan Vekili İbrahim Gökçüoğlu, ülkenin gündeminin artık ekonomi olması ve kalıcı adımlar atılması gerektiğini söyledi. Türkiye'de son 2.5 yılda 4 seçim yapılırken ekonomik sorunlara çözüm üretilmediğini hatırlatan Gökçüoğlu, küresel ekonomideki gelişmelerin farklı politikalar yürütülmesini ve daha aktif olunmasını gerektirdiğini vurguladı. İbrahim Gökçüoğlu, küresel ticaret savaşları, korumacılık önlemleri ile yavaşlayan ticaretin küresel ekonominin büyümesini de sekteye uğratacağını belirtti ve "Reel kesim olarak tüm bu gelişmeleri yakından izliyoruz ve bir çoğunu birebir yaşıyoruz. Küresel gelişmelerdeki her başlık çok iyi analiz edilerek ülkemizin lehine yeni politikalar, yeni stratejiler hayata geçirilmeli" dedi.

EBSO Yönetim Kurulu Başkan Vekili İbrahim Gökçüoğlu, Meclis'i selamlarken, sözlerinin başında TSE Başkanı Prof. Dr. Şahin'e verdiği detaylı bilgiler için de

teşekkür etti.

İstanbul Büyükşehir Belediye seçimlerini açık ara farkla kazanan Ekrem İmamoğlu'nu tebrik eden Gökçüoğlu, ülkemizde demokrasinin kazandığını ve tüm dünya ülkelerinden pozitif mesajlar aldığımızı belirterek, bu süreçten sonra ülkemiz için her şeyin çok daha güzel olmasını diledi.

Kaynaklarımızı seçime harcadık

Gelişmekte olan ve sorunları derinleşen bir ülke olarak Türkiye'nin son 2.5 yılda 4 seçim yapmasının, neredeyse her 6.5 ayda bir yapılan seçim propagandaları ile kaynaklarının boşa harcaması anlamına geldiğini, üstelik erken seçim söylemlerinin yayılmaya başladığını, oysa ki ülkemizin siyasi, sosyal, ekonomik olarak çok fazla çözüm bekleyen konusu olduğunu, dolayısıyla artık konuşma değil, çalışma ve hizmet zamanı olduğunu vurguladı.

Son aylarda Amerika ile yaşanan S-400 gerginliği, Doğu Akdeniz'de

yaşanan doğalgaz ve petrol arama gerginliği, özellikle de son Amerikan Merkez Bankası (FED) ve Avrupa Merkez Bankası'nın faiz indirimi sinyali de değerlendirildiğinde, faiz indiriminin gerçekleşmesi halinde belki ülkemiz için bir avantaj olabileceğini dile getiren Gökçüoğlu, ancak 2008 krizinden sonraki bol para ile ülkemize ne kadar kaynak sağladığına, nasıl değerlendirildiğine bakmak gerektiğini söyledi.

Küresel gelişmelerin Türkiye'ye yansımaları

İbrahim Gökçüoğlu, Çin ve ABD arasındaki ticaret savaşında G-20 zirvesinin beklenmesi, Çin-İngiltere yakınlaşması, G-20 Maliye Bakanları toplantısında Facebook gibi teknoloji devlerinin vergilendirilmesinde uzlaşılması, ABD'nin İran petrokimya sektörüne yönelik yeni yaptırımları, Dünya Bankası ve Fitch'in küresel büyüme beklentilerini aşağı çekmesi, FED'in ve Avrupa Merkez Bankası'nın faizleri sabit tutması, Brexit çıkmazında İngiltere Başbakanı May'in istifası, Afrika Kıtasa Serbest Ticaret Bölgesi Anlaşması'nın yürürlüğe girmesi, AB Komisyon Raporu'nda Türkiye için yeni fasılların açılmasının veya açılan fasılların kapanmasının söz konusu olmadığını belirtilmesi, Facebook tarafından kripto libranın tanıtımının yapılması gibi küresel ölçekte önemli konuların gündemde olduğunu söyledi.

9 Ocak 1988'de Amerikan "The Economist" dergisinin kapağındaki doların yanarak yok oluşu ile Bitcoin denen kripto ve sanal paraların devreye gireceğine ilişkin fotoğrafı Meclis Üyeleri ile paylaşan Gökçüoğlu, 30 yıl önce projelendirilmiş konunun, 2018 yılında kripto paraların konuşulmaya, alıp satılmaya başlanmasıyla gerçeğe döndüğünü, ülkemiz dahil bazı ülkelerin kripto paraları kabul edip uygulamasına izin verdiğini ifade etti. Erkan Öz'ün, "2020 Büyük Kriz Müthiş Fırsat Yeni Ekonomi" kitabı ile "Büyük Finan-

sal Tufan" kitaplarını okuduğunu, Meclis üyelerine de okumaları için önerebileceğini söyleyen Gökçüoğlu, kitaplarda kripto paralarla ilgili 2020'den itibaren dünyada nasıl bir gelişme olacağını anlatıldığını söyledi.

Kriz Kahini olarak adlandırılan ekonomist Nouriel Roubini'nin 2018'den gelen öngörülerinde; ABD'nin 2020'de büyümesinin yüzde 2'nin altına gerileyeceği, ABD'de ekonominin aşırı ısındığı, enflasyonun hedefin üzerinde yükseldiği, Çin, Avrupa, Meksika, Kanada ve diğerlerinde ticaret savaşlarının artacağı, bunun da ABD için yavaşlama ve yüksek enflasyon anlamına geldiği, ABD'nin diğer uyguladığı politikalarla stagfasyona baskı yaparak FED'in daha fazla faiz artışı tetikleyeceği, ABD'nin korumacılık politikasının küresel ekonomiyi yavaşlatacağı, kırılgan ülke piyasalarının olumsuz etkileneceği, Avrupa'da yavaşlama olacağı, İtalya ve bazı ülkelerin Avrupa Birliği'nden çıkabileceği, ABD ve küresel hisse senedi piyasalarında köpük olduğu, bir düzeltme olduğunda, likiditede azalma riski ve panik satışlarının daha da sertleşeceği, Çin'in ardından ABD Başkanı Trump'ın yeni hedefinin İran olabileceği ve bunun da küresel resesyon ihtimalini daha da keskinleştireceği, bu ihtimallerden biri gerçekleştiğinde, politika araçlarının yetersiz kalacağını bulunduğunu söyledi.

Yüksek faizle yatırım zor

Baltık Kuru Yük Endeksi'ni ve dünya ekonomisinin yavaşlayacağını gösteren slaytları Meclis Üyeleri ile paylaşan Gökçüoğlu, geçen ay EBSO 100 büyük firmanın bilançoları içerisinde faiz oranının yüzde 89, bilanço kârının yüzde 5.8 olduğunu gördüklerini, o bilançonun yüzde 89'unun faizle döndürüldüğünü, finansmanının dışarıdan sağlandığını ki, geçen yıl ve önceki yıllarda bu oranın yüzde 50 civarında olduğunu belirtti. ISO 500'de de geçen sene

yüzde 60-62'lerde olan bilanço içerisindeki faiz oranının yüzde 88'lere geldiğini, neticede firmalarının yüzde 90'ının ister ilk 100'de ister ilk 500'de olsun üretimini gerçekleştirebilmek için dış finansman kullandığını ifade etti. Bunun sürdürülebilirliği olmadığı gibi sanayicinin yüzde 5 kârla yatırım mı yapacağını, yeni teknoloji mi alacağını, yoksa sistemini mi geliştireceğini ifade ile bu gerçekleri göz önünde bulundurarak ülkemizin net reel kararlar alması gerektiğini vurguladı.

Destekler hedefine ulaşmalı

EBSO Yönetim Kurulu Başkan Vekili Gökçüoğlu, son yıllarda kredi paketlerinin açıklanarak, üst düzey yöneticilerin firmalara destek sağlamak istediklerini ama ölçme değerlendirme noktasında dağıtılan kredilerin ne kadarının üretime, ne kadarının katma değeri yüksek ürünlere, ne kadarının finansman borcunu alıp borcunu kapatma noktasında kullanıldığına ilişkin tespit bulunmadığını dile getiren Gökçüoğlu, bu tespiti yapamadığımız müddetçe devamlılığı sağlama noktasında ciddi sıkıntılar çekeceğimizi belirtti.

Önümüzdeki 4 yıl seçim olmayacağına göre bizim yapısal reformları, net ve bilimsel tespitleri yaparak, çalışmalara başlamamız gerektiğini, sürekli kredi sağlayarak, bir yere varamayacağımızı söyledi. Ekonomik Değer Kredi Paketi ile üç sektöre ivme kredisi çıkarıldığını, bunların; tarım sektörü, katma değerli yüksek ara malı üreten sektörler ve makine sektörü olduğunu dile getirerek, paket detaylarının tüm üyelere iletileceğini söyledi.

Moodys'in yaptığı not indiriminde Türkiye'nin çok performans kaybettiğini, en sıkıntılı konunun ise S-400 olayına nasıl bir çözüm getirileceği olduğunu dile getiren Gökçüoğlu, ülkemizde planlı, programlı çalışma yapıldığı takdirde üstesinden gelinmeyecek şey bulunmadığını belirtti.

Sanayicinin gündemi İstanbul seçimi ve ekonomi

Ege Bölgesi Sanayi Odası Meclis Üyesi sanayiciler, İstanbul Büyükşehir Belediye Başkanlığı seçimi ile birlikte Türkiye’de hem tamamlanan yerel yönetim seçimleri sürecini değerlendirdi hem de sektörel gelişmeler üzerinden ekonomide alınması gereken önlemlere ilişkin görüşlerini dile getirdi.

Türkiye’de referandum, genel ve yerel seçimler nedeniyle önemli bir kaynak kaybı yaşandığını söyleyen sanayiciler, ekonominin de ikinci planda kaldığını vurgularken önümüzdeki seçimsiz dönemin özellikle yapısal reformlar konusunda iyi değerlendirilmesi gerektiğini savundu.

Bilgi ve iletişim teknolojisindeki gelişmelerin

iş yapış şekillerinden mal ve hizmet bedellerinin ödenmesine kadar her alanda etkili olduğuna işaret eden sanayiciler, bugün sosyal medya uygulaması alanında faaliyet gösteren şirketlerin dijital para üretir hale geldiğini anlattı.

Ambalaj atıklarının kontrolü ve değerlendirilmesi doğrultusunda tek kullanımlık ambalajlara da depozito uygulamasının başlatılacağını haber veren EBSO Meclis Üyeleri, bunun piyasaya ambalajlı ürün süren sektörleri etkileyebileceği gibi ortaya çıkacak yaklaşık 20 milyar liralık ekonominin sorunsuz yönetilmesinin de önemli olduğunu vurguladı.

Barış Erel

Yerel yönetimdeki başarı ülkeye önemli katkı

EBSO Meclis Üyesi Barış Erel, İstanbul Büyükşehir Belediye Başkanlığı seçim sonucunun ülkemize hayırlı olmasını dileyerek, seçimi kazanan Ekrem İmamoğlu’nu tebrik etti.

Tarihsel ve kültürel mirasının yanı

sıra ekonomik ve sosyal birikimiyle de Türkiye’nin en büyük kenti İstanbul’un başarısının aynı zamanda Türkiye’nin başarısı olduğunu, Türkiye ekonomisinin 3’te 1’ni temsil eden İstanbul’un yönetimi ve İstanbul’un kalkınması için devlet, özel sektör, sivil toplum, akademi ve tüm paydaşların bugüne kadar yaptığı çalışmalarını daha da ileriye götürerek İstanbul’u dünyanın hak ettiği

kentler arasında olmasına katkı sağlamalarını beklediğini söyledi. Erel, işbirliğinin ve uyumun ülkemiz için de çok önemli olduğunu, seçim döneminde sık sık dile getirilen saydam, yenilikçi ve demokratik bir belediye yönetiminin ülkemizin sürdürülebilir kalkınma hedeflerine çok değerli katkılar sağlayacağına inandıklarını, sadece İstanbul'un ya da belediyciliğin değil, ülke yönetiminde de bu değerlerin çok önemli olduğunu, her dönem olduğu gibi iş dünyasının bundan sonra da elini taşın altına koymaya devam edeceğin ifade etti.

Seçim atmosferi geride kaldı

Yaşanan seçim neticesinde, Türkiye'nin suçlayıcı, kavgacı siyaset dilinden bıktığını, gerginliklerin ülkeye yarar getirmediği gibi huzuru da bozduğunu belirten Erel, insanları kutuplaştıran dilden ve politiklardan uzaklaşmamız gerektiğinin görüldüğünü dile getirdi. Erel, bu ülkenin 8 yılda 2 seçim yapabilecekken 5 yılda 8 seçim yaşadığını, bunun ülke ekonomisine verdiği zarardan, seçim ekonomisiyle yapılan harcamalara kadar çok ciddi bir yük olduğunu, artık seçim bittiğine göre yapay gündemden ekonomiye dönmemiz, herkesin şapkasını önüne koyması, yönetenlerin yanlışlarını samimiyetle tespit ederek, tedavi yolu bulması gerektiğini vurguladı.

Örnek insanlar siyasette olmalı

Bariş Erel, ülkemizde siyaset yapmanın zorlaşmasının siyaset yapanlara kötü gözle bakılmasının nedeninin seçim döneminde adayların, partilerin birbirlerine karşı söylem ve davranışları olduğunu, oysa işinde başarılı, sosyal yaşamda başarılı, evinde iyi bir baba, ideal bir eş, herkesin toplumla parmakla gösterdiği kişilerin siyasete teşvik edilmesi gerektiğini belirtti.

Türkiye'nin artık normale dönmesi, seçim sonrasında "neden kaybedildi, neden kazanıldı" konularının çok iyi analiz edilmesi gerektiğini, ancak çok sık yaşanan seçim süreçleri nedeniyle gerekli analizin yapılamadığını, tam seçimler bitti ekonomiye odaklanılması beklenirken yine erken seçim konusunun dillendirilmeye başladığını söyledi.

Türk siyasetiyle ilgili yorum yapanları, analizleri önlerine koyanların, Türkiye'yi yönetmeye talip olanların, köşe yazarından, gazetecisine, siyasetçisine kadar herkesin bölgesindeki İŞKUR'u ziyaret etmesini öneren Erel, kulaktan dolma bilgilerle ülke yönetimi gerçekleştirmenin doğru olmadığını söyledi.

Mehmet Karahaliloğlu Teknoloji ve sosyal medya ekonomide de etkili

EBSO Meclis Üyesi Mehmet Karahaliloğlu, yazılı ve görsel basının artık etkinliğini yitirmeye başladığını, sosyal medyanın öne çıktığını, nitekim Amerika seçimlerinde ve Türkiye'deki son seçimde bunu gördüklerini söyledi.

Artık dünyada her şeyin sosyal medya üstünden yaygınlaşacağını düşündüğünü, bu bağlamda Yönetim Kurulu Başkan Vekili Gökçüoğlu'nun da dile getirdiği üzere Facebook'un çıkardığı Libra'yı dikkate değer bir aşama gördüğünü ve tavsiye ettiğini, Libra'yı çıkar çıkmaz alacağını çünkü değerleneceğini umduğunu, Bitcoin gibi olmadığını, arkasında

Barış Erel

Mehmet Karahaliloğlu

daha güçlü kuruluşlar ve yapılar bulunduğunu, gelecekte paranın Libra olacağını düşündüğünü belirtti.

Karahaliloğlu, dünyada ticaret savaşları olarak adlandırılan konunun aslında tam bir ticaret savaşı olmadığını, şu anki savaşın tamamen 5G teknolojisinin hangi firmalar üstünden kurulacağı ve 5G teknolojisine geçen firmaların kime telif hakkı ödeyeceği olduğunu, kullandığımız internetin yaklaşık 20 katı hızında internet kullanabileceğimiz 5G'ye geçtiğimiz zaman bilgiye ulaşım veya pazarlama tekniklerinin yeni baştan yazılacağını ve bütün dünyanın yeni bir sanayi devrimi gibi bir devrime gireceğini, elektronik paraların, bütün elektronik sistemlerde çok daha fazla gelişerek, çok daha fazla insan kitlelerine yayılabileceğini dile getirdi.

Seçimsiz dönemi iyi değerlendirelim

Mehmet Karahaliloğlu, dünyada ve Türkiye'de çeşitli güven endeksleri yayınlandığını, ancak bu endekslerin 100 üzerinden değil, 200 tam puan üzerinden değerlendirildiğini, dolayısıyla bir ülkede tüketici güven endeksi 101-102-105 seviyelerindeyse iyi gidiyor anlamı çıktığını ama bizim ülkemizdeki gibi 50'nin altındaysa çok çok kötü olduğunu belirtti.

Önümüzdeki 4 yıl seçim olmadığını ve yapısal reformların gerçekleştirilmesi beklentisinin ön plana çıktığını, adalet, eğitim, bağımsız kurumlar, ekonomide bazı sistemler için yapısal reformların beklendiğini, fakat bunların yapılabilmesi için Cumhurbaşkanımızın bazı yetkilerini paylaşmak veya devretmek zorunda olduğunu söyledi. Baskının olduğu, işlerine müdahale edilen kurumların ihtiyaca cevap vermesinin beklenebileceğini hatırlatan Karahaliloğlu, nitekim artık yurtdışında TÜİK'in verilerine yavaş yavaş inanılmamaya başlandığını, bu verilerin çeşitli baskılar yoluyla gerçek değerleri yansıtmadığının düşünüldüğünü, Yunanistan'daki krizin sebebinin de Yunanistan TÜİK'inin rakamları saklaması ve yanlış beyan etmesinin anlaşılmasından sonra patlak verdiğini dile getirdi.

Siyaset ve ekonomi birbirinden ayrılmaz

EBSO Meclis Üyesi Karahaliloğlu, önümüzde günlerde enflasyon yüzde 10-11'e kadar ineceğini, büyük bir ihtimalle yüzde 10'un altına bile inme olasılığı bulunduğunu, çünkü enflasyonun bir önceki ayın değerine göre açıklandığını, 2018 Ağustos ayında enflasyonun yüzde 6.3 olduğu hatırlandığında, 2019 Ağustos ayında yüzde 1 bile çıkırsa yıllık enflasyonun bir anda yüzde 5.3'e düşeceğini, buna da baz etkisi denildiğini belirtti. Her şeyin normal seyretmesi durumunda enflasyonun yüzde 16 civarında olacağını ama S-400, Doğu Akdeniz ve Amerika'yla İran'ın yaşadığı gerginlikler düşünüldüğünde çok farklılaşabileceğini ifade etti.

Moodys'in not indiriminden sonra, Moodys'in siyasal bir karar verdiğinin söylendiğini ki bunun doğru olduğunu, çünkü

Moodys'in her zaman siyasal karar verdiğini, zaten siyasetle ekonomi ayrılmaz bir parça olduğunu, bunda şaşılacak bir durum bulunmadığını söyledi.

Mehmet Karahaliloğlu, FED'in büyük bir ihtimalle Temmuz ayında 25 baz puanlık faiz indirimi yapacağını, bütün yıl boyunca da 50'yle, 60 baz puan arasında faiz indirimi yapmasının beklendiğini ama buna hemen sevinilmemesi gerektiğini, gelişmekte olan ülkeler arasında bu faiz indiriminden en az yararlanacak ülkenin Türkiye olduğunu, çünkü dünya gözünde çok kötü bir durumda bulunduğumuzu belirtti.

Ergin Erdinç Depozito uygulaması yaygınlaşacak

EBSO Meclis Üyesi Ergin Erdinç, 10 Aralık 2018 tarihli Resmi Gazete'de Çevre Kanunuyla ilgili bir değişiklik yapıldığını, buna göre; içecek atıklarına 1 Ocak 2021 tarihi itibarıyla zorunlu depozitonun geleceğini, zorunlu depozito kavramının çok kullanımlı depozitonun dışında, tek kullanımlık ürünlerle ortaya çıkacak bir depozito kavramı olduğunu vurguladı. Sıfır Atık Vakfı Ka-

nunu teklifine göre, depozito uygulamasının bu vakıf tarafından yönetileceğinin anlaşıldığını, Vakfın Cumhurbaşkanlığı'ndan 6 üye, Çevre ve Şehircilik Bakanlığı'ndan 5 üyenin katılımı ile toplamda 11 kişiden oluşan mütevellî heyet aracılığıyla 6 yıl süreyle yönetileceğini dile getirdi.

Erdinç, söz konusu depozito uygulamasında; her ürünün üzerine ilave bir depozito bedeli konulacağını, depozito bedellerinin toplanması ve daha sonra dağıtılması konusunda kanun tasarısına göre kurulması planlanan Sıfır Atık Vakfı yetkilerinin görevlendirileceğini, şu anda piyasaya sürülen yaklaşık 25 milyar ile 30 milyar arasındaki ürün üzerinden zorunlu depozito bedelinin alınmasının söz konusu olduğunu, toplanması, işaretlenmesi, dolumu, ambalajı, geri dönüşümü, alkollü ve alkolsüz olması ile ilgili pek çok sektörün bu durumdan etkileneceğini, konuyla ilgili sorun ortaya çıkmadan önce çözüm bulmak zorunda olduklarını belirtti. Depozitoyla ortaya çıkacak ekonominin yaklaşık 15 milyar-20 milyar Türk Lirası arasında olacağını hesaplandığını dile getiren Erdinç, sıkıntı çıkmadan konuyu ele almak için Odamız bünyesinde Sıfır Atık Vakfı ve depozito

konusunda çalışmalar yapılmasını, ilgili sektörlerin bu konuda çalışmalara katılmasını önerdi.

Nedim Anbar; EBSO Çevre Çalışma Grubu Başkan Yardımcısı olduğu için Erdinç'e cevap verme ihtiyacı hissettiğini, konuyu detaylı olarak Çalışma Grubu'na aktarır ise gerekli çalışmayı yapıp, pozitif sonuç çıkarmaya gayret edeceklerini söyledi.

Siyasetin ekonomiden ayrılmayacağını belirten EBSO Meclis Üyesi sanayiciler, iş dünyasının yatırım ve üretimle, istihdam ve ihracatla ülkenin gelişmesine katkı koymaya devam edeceğini vurguladı. Sanayiciler, küresel alandaki gelişmelerin iyi analiz edilerek ülke yararına politika ve stratejiler üretilmesi gerektiğini savundu.

SANAYİMİZİN KÜRESELLEŞMESİNDE

İLK ÇÖZÜM ORTAĞI

Belgelendirme Girişim Eğitim Araştırma Geliştirme

EGE BÖLGESİ SANAYİ ODASI
AEGEAN REGION CHAMBER OF INDUSTRY

www.ebso.org.tr

 @ebsoorgtr

İhracat hedeflerinde TSE'nin rolü

TSE Başkanı Prof. Dr. Adem Şahin, milli standardizasyon kuruluşu olarak üretim ve dış ticaretin her aşamasında standart hazırlamadan buna uygun kaliteli üretimi teşvik etmeye kadar her türlü çalışmanın içinde olduklarını belirtirken, uluslararası alanda da gücünü artıracak girişimleri sürdürdüğünü bildirdi.

Türk Standartları Enstitüsü (TSE) Başkanı Prof. Dr. Adem Şahin, Türkiye'nin ihracatının hangi standartlara göre yapılacağı, hangi ürünlere ağırlık verileceğinin kararlaştırılması için milli bir kuruluşa ihtiyaç duyulduğunu belirterek TSE'nin bu anlamda güçlendirilmesi gerektiğini söyledi.

Ege Bölgesi Sanayi Odası Meclis Toplantısı'na konuk olan TSE Başkanı Prof. Dr. Şahin, kurumun organizasyon yapısı ve çalışmalarını hakkında sanayicileri bilgilendirdi. Türkiye geneline yayılmış kurumun temel görevlerinin standart hazırlamak, laboratuvar kurmak, standartlara uygun ve kaliteli üretimi teşvik edecek her türlü çalışmayı yapmak olduğunu anlatan Prof. Dr. Şahin, milli standardizasyon kuruluşu olarak standart hazırlama ve yayınlama işini gerçekleştirdiklerini, uygunluk değerlendirme alanında muayene gözetim belgelendirme ve deney kalibrasyon işleri yaptıklarını, uygunluk değerlendirme veya deney kalibrasyon alanının milli kuruluşu olarak esas ana faaliyetleri yürüten, bu konuda sürükleyici kurum konumunda olduklarını

dile getirdi. Prof. Dr. Şahin, ulusal standardizasyon faaliyetleri konusunda, uluslararası ISO ve IEC kuruluşları, Avrupa bazında CEN ve CENELEC kuruluşları, ulusal bazda ise TSE'nin bir piramit olarak iç içe geçtiği bir sistem olduğunu, pramidin yukarıya doğru olan kuruluşlarına standart hazırlama faaliyetlerinde etkin katkıda bulduklarını bu sistemde, ayna komiteler dedikleri yapıda standartların hazırlandığını, mutfakta sanayicilerin bizatihi çalışma gerçekleştirdiklerini vurguladı.

İş dünyası ile birlikte çalışma

TSE Başkanı, ayna komiteler konusunda, hem Odalar Birliği ile meslek gruplarının önceliklendirdiği bir ayna komite katılım faaliyeti bulunduğunu hem de Avrupa Birliği projesi olarak yürüttükleri sanayicilerin dijital ortamda bu çalışmalara katılımlarını sağladıklarını söyledi. Ancak KOBİ'lerin haklı olarak, Avrupa'daki ayna komitelere katılma noktasında masraflarını karşılayabilecek durumda olmadıklarına ilişkin geri dönüşleri bulunduğunu, bu konuda 2020 programına ve Cumhurbaşkanlığının yeni planlama çalışmasına "standart

hazırlama komitesi çalışmalarına katılacak olan sanayicinin ihracat desteklerinden istifade etmesi veya onların ihracat desteği benzeri bir destek modeliyle desteklenmeleri” konusunda talepte bulduklarını ve taleplerinin karşılık gördüğünü, gerçekleşmesi durumunda sanayicilerimizin kendisini ilgilendiren standart faaliyetlerinden mutfağında, hazırlık aşamasındayken haberdar olacağını dile getirdi.

Milli akreditasyon kurumunu güçlendirmeliyiz

Türkiye'nin “dünyanın en büyük 10 ekonomisi olma” ve “2023 yılında 500 milyar dolarlık ihracat yapma” hedeflerine dikkat çeken Prof. Dr. Şahin, “Bu ihracatın hangi standartlara göre yapılacağı ya da hangi ürünlere ağırlık verileceğinin kararlaştırılması için bir milli kuruluş ihtiyacı var. TSE'yi bu anlamda güçlendirmeliyiz. Almanya, İngiltere ya da Fransa'daki gibi bir kuruluşa ihtiyacımız var. Biz ithalata bağımlı bir sanayi yapısına sahibiz. 150 milyar dolar ihracat yaparken 250 milyar dolar civarında ithalatımız var. Piyasayı hangi kurumla gözetimde altında tutacağımızı belirlemeniz gerekir” dedi.

Prof. Dr. Şahin, Gümrük Birliği Anlaşması'yla beraber malların serbest dolaşımının altyapısını hazırlamış olsak da belki Avrupa Birliği ülkelerine olan dış ticaretimizde çok fazla fark etmediğimiz ama Körfez ülkeleri ve diğer üçüncü dünya ülkelerinin artık tarife dışı engel kullanmaya başladığı ürün belgelendirme ve sertifikasyon faaliyetlerine karşı da ülkemizin altyapı hazırlıklarını ve karşılıklı tanıma anlaşmalarını imzalaması gerektiğini dile getirdi. TSE Başkanı Şahin, Türk Cumhuriyetlerinin oluşturduğu pazarda bölgeler arası standardizasyon teşkilatıyla

karşılıklı tanıma işine ağırlık kazandırmayı, İslam Ülkeleri Standardizasyon ve Metroloji teşkilatındaki pozisyonu güçlendirmeyi önemsediklerini, TSE'nin Özbekistan, Kazakistan, Azerbaycan, KKTC ve Suudi Arabistan'da temsilcilikleri bulunduğunu anlattı.

TSE Başkanı

Şahin, ithalattaki denetim sonuçlarını sanayicimizin ithalatını engellemeyecek sürele indirmeyi başardıklarını, ama özellikle Gümrük Birliği Anlaşmasından sonra o dönemdeki Dış Ticaret Müsteşarlığı ile yaklaşık 900 veya 950 GTİP numarasına tabi ithal ürünün ithalat denetiminin bir anda kaldırıldığını, çünkü Avrupa Birliği'nin; “Malların serbest dolaşımına tabisin, Gümrük Birliği'nden o standardı benim belgelendirdiğim ürünü rahatlıkla alırsın. Eğer onunla ilgili bir denetim yapmak istiyorsan piyasa gözetimi yapacaksın. Yani o ürünü sınırda ve gümrükte değil rafta bulacaksın” dediğini, şu anda Türkiye'nin sisteminin piyasa gözetimi yapacak şekilde dizayn edilmemiş olduğunu, bir önceki Sanayi Bakanlığı döneminde TOBB'un yeni bir piyasa gözetim modeli önerisi bulunduğunu, bu nedenle Türkiye'nin etkin yolu bulmaya çalıştığını söyledi.

Reel sektöre destek

EBSO Meclis Üyesi sanayicilerin yönelttiği sorulara da cevap veren Prof. Dr. Şahin, geçen yıl Ağustos ayında başlayan ekonomik daralmayla birlikte TSE olarak hizmet bedellerinde yüzde 25 indirmeye gittiklerini vurgulayarak, 2019 yılında herhangi bir ücret artışı yapmadıklarını ve 16 aylık

sürede gelirlerinden feragat ederek reel sektöre destek olmaya çalıştıklarını anlattı.

Eşdeğer yedek parça konusunun 2005-2006 yılında AB hukukunun bir parçası ve rekabet hukukunun konusu olarak kendilerine geldiğini, eşdeğer parçanın tanımı ve belgelendirilmesi hususunda TSE'nin

görevlendirildiğini hatırlatan Prof. Dr. Şahin, fakat Türkiye'de sigorta sektörünün belgelendirme yapmak üzere bir organizasyon kurduğunu ve Hazine'den olumlu dönüş aldığını söyledi. Prof. Dr. Şahin, dünyanın hiçbir yerinde sigorta poliçesini düzenleyip, hasar olduğu zaman eksper gönderip, zararın tazmini konusunda tavır belirleyip, poliçenin miktarıyla alakalı bütün riskleri, fiyata yansıtacak tedbirleri alıp, parçayı da belgelendirecek sistemin bulunmadığını anlatırken, yeni yapılacak düzenlemede muhtemelen eşdeğer yedek parça belgelendirmesinin yine TSE tarafından yapılacağını ümit ettiğini dile getirdi.

TSE Başkan Şahin, Savunma Sanayi Başkanlığı ve TSE arasında Türk Silahlı Kuvvetleri'nin ihtiyaçlarına göre planlanan ancak yerli otomobil projesi ile birlikte değerlendirilen kara araçları test merkezinin 280 milyon euroluk yatırımla Bursa-Yenişehir'de gerçekleştirileceğini haber verdi.

Elektrik panolarının testlerinin ülkemizde yapılması amacıyla kurulacak merkez için Bandırma'da yer seçimi yapıldığını ifade eden Prof. Dr. Şahin, TSE ile Enerji Bakanlığı'nın proje yürütücüsü konumunda bulunduğunu, Türkiye'nin bu konudaki ihtiyacını gidermek üzere çalışmaların devam ettiğini söyledi.

Gençler girişimciliğe odaklandı

Çalışmalarını Ege Bölgesi Sanayi Odası koordinasyonunda yürüten Türkiye Odalar ve Borsalar Birliği İzmir İl Genç Girişimciler Kurulu, girişimciliğin lise eğitiminden itibaren gündeme alınarak yaygınlaştırılması ve bununla ilgili ekosistemin desteklenmesi gerektiğini savundu.

EBSO Yönetim Kurulu Üyesi ve Genç Girişimciler İcra Komitesi Doğal Üyesi Aytekin Öztaş, Genç Girişimciler Kurulu'nun genç girişimciliği konusunda temel politikalar geliştirilmesi ve görüş oluşturulmasına katkıda bulunan istişari bir kurul olduğuna değindi. Şubat ayında yapılan seçimler sonucunda TOBB İzmir İl Genç Girişimciler Kurulu ve İcra Komitesi'nin oluşturulduğunu hatırlatan Öztaş, "Genel Kurul toplantısında yeni kurulun yol haritasını belirleme ve yapacaklarını

planlaması büyük önem taşıyor. Bu toplantıda üyelerimizin görüşleriyle önerilerini alarak bir eylem planı belirlenmesini amaçlıyoruz" dedi.

Girişimcilik ekosistemi

Prof. Dr. Engin Özgül'ün moderatörlüğünde gerçekleştirilen oturumda; girişimcilik ekosisteminin geliştirilmesi, sistemin ihtiyaçlarının belirlenmesi ve çalışma gruplarının oluşturulması başlıklarında öneriler toplandı.

Girişimciliğe yönlendirmenin lise sıralarında başlaması gerektiğini belirten EBSO Yönetim Kurulu Üyesi Aytekin Öztaş, "Genç yaşta çağın gereklerine uyum sağlanabiliyor. Bu nedenle lise sıralarından itibaren girişimcilik eğitimleri verilmelidir" diye konuştu.

Toplantıda söz alan TOBB İzmir İl Genç Girişimciler Kurulu üyeleri, girişimciliğin kolay para kazanma yeri olmadığını rea-

litelerle anlatılmasını isterken, girişimciliğe özendirme, bilgi ve teknoloji konularında da devletin destek vermesinin girişimcilik ekosistemi verimli hale getireceğini dile getirdi.

Girişimcilik konusunda Türkiye'deki temel sorunun "girişimcilik kültürü" olduğunu belirten ve bunun kazandırılması amacıyla ilgili sivil

toplum kuruluşlarıyla da işbirliği yapılarak yeni projelerin gündeme getirilmesini savunan İzmirli genç girişimciler, piyasaya girmek isteyenlere daha önce girişimi olanların deneyimlerinden de yararlanılarak şirket kuruluşu, fizibilite, proje hazırlama, ortaklık kültürü, finansal okuryazarlık başta olmak üzere eğitimler verilmesini önerdi.

TOBB İzmir İl Genç Girişimciler Kurulu Üyeleri, daha önceki çalışmalarda Yenilenebilir Enerji Kooperatifi'nin hayata geçirilmiş olmasını örnek göstererek, başta eğitim olmak üzere kendi aralarında çalışma grupları oluşturmayı ve oluşturulacak veri tabanı ile bilgi akışını ve ilişkileri güçlü tutmayı, ortak akılla İzmir'de farkındalık yaratacak sürdürülebilir projeleri belirleyerek bunların üzerinde yoğunlaşmayı kararlaştırdı.

Ege'de kadın girişimcilerin sayısı artacak

Ege Üniversitesi, mühendislik alanındaki kadın girişimcilerin sayısını artıracak projeyi hayata geçiriyor. Association of Science and Technology Oriented Organisations (Polonya) tarafından koordine edilen ve Ege Üniversitesi'nin ortağı olduğu EMERGE projesi, "Erasmus+ Programı" kapsamında 2018-2020 yılları arasında hibe almaya hak kazandı. Mühendislik alanında çalışan kadın girişimcilerin sayısını artırmayı hedefleyen projeye ilgili protokol Ege Üniversitesi'nde proje paydaşlarının katılımıyla imzalandı. Ege Bölgesi Sanayi Odası adına Yönetim Kurulu Başkanı Ender Yorgancılar'ın imza attığı protokolün tanıtım toplantısında Genel Sekreter Yardımcısı Aysen Şahin hazır bulundu.

Avrupa Birliği Erasmus+ Programı tarafından desteklenen ve Ege Üniversitesi'nin ortağı olduğu EMERGE projesinin protokol töreni Ege Üniversitesi (EÜ) Eski Senato Salonunda düzenlendi. Törene, EÜ Rektörü Prof. Dr. Necdet Budak, rektör yardımcıları, projenin paydaşları ve akademisyenler katıldı. EMERGE'nin, girişimcilik ekosisteminden gelen destek ve erişim kalitesinin artması sonucu mühendislik alanında çalışan kadın girişimcilerin sayısını artırmayı amaçladığını hatırlatan Rektör Budak, işbirliği için Oda ve STK temsilcilerine teşekkür etti.

Disiplinler arası çalışmalar yürütülecek

Proje kapsamında, disiplinler arası çalışmaların yürütüleceğine değinen Rektör Budak, "Konsorsiyum, Polonya'dan Association of Science and Technology Oriented Organisations (NOT) koordinatörlüğünde; Üniversitemizin yanı sıra, Polonya, Norveç, İrlanda ve

Danimarka'dan üniversite, araştırma merkezi ve STK'lardan oluşuyor. Disiplinler arası yürütülecek bu çalışmada; eylem planlarına yönelik mesleki eğitim kurumları ve iş ortaklıkları kurulması, mühendislikte kadın girişimi konusunda açık eğitim kaynaklarının müfredatı ve içeriğinin oluşturulması ile dijital ortamda öğrenme ve Bilgi Değişim Platformu'nun kurulması hedeflenmektedir. Bu hedeflere ulaşılması adına Ege Üniversitesi olarak, bölgede mühendislik ve girişimcilik alanında katkı sağlayabilecek kurum ve kuruluşlarla imzaladığımız işbirliği protokolü sonrasında ortak çalışmalar planlı-

yoruz" diye konuştu.

EMERGE'nin tanıtım toplantısında EBSO'yu temsil eden Genel Sekreter Yardımcısı Aysen Şahin, "Ege Üniversitemizin yürüteceği EMERGE Projesinin kadın girişimci oranının yükselmesine katkı sağlayacağını ve aynı zamanda kadın mühendis girişimci adaylarının desteklenmesi konusunda yapacağımız işbirliği ile Üniversite-Sanayi İşbirliğine katkı sağlanacağını düşünüyoruz. Üniversitemizin eski bir kadın mühendis mezunu olarak iş hayatına yeni başlayan kadın mühendisler adına bu projeden ayrıca şahsi olarak memnuniyet duydum" dedi.

Ar-Ge'ye bu yıl 15 milyar TL

Türkiye'de merkezi yönetim bütçesinden araştırma ve geliştirme (Ar-Ge) faaliyetleri için geçen yıl 13 milyar 24 milyon lira harcama yapılırken, bu yıl için ise 15 milyar 597 milyon lira başlangıç ödeneği ayrıldı.

Türkiye İstatistik Kurumu (TÜİK), "Merkezi Yönetim Bütçesinden Araştırma Geliştirme Faaliyetleri İçin Ayrılan Ödenek ve Harcamalar, 2019" bültenini yayınladı. Merkezi yönetim bütçesi üzerinden gerçekleştirilen hesaplamalara göre, Ar-Ge için geçen yıl bir önceki yıla göre yüzde 21.6 artışla 13 milyar 24 milyon lira harcama yapıldı. Böylece 2018 merkezi yönetim bütçesinden Ar-Ge faaliyetleri için gerçekleştirilen harcamaların Gayrisafi Yurtiçi Hasıla içindeki oranı yüzde 0.35, merkezi yönetim bütçe harcamaları içindeki payı ise yüzde 1.4 oldu.

Enver OLGUNSOY
EBSO Meclis Üyesi

Sütün düşü; peynir

Türk halkının en sevdiği yiyeceklerin başında peynir gelir. Hatta peynirin ilk üretimini Türklerin yaptığı bilinmektedir. Ülkemiz peynir çeşidi olarak olağanüstü zengindir. Nerdeyse her yöreye has peynir çeşidimiz vardır. Genel olarak beyaz, kaşar, lor, teneke, tulum gibi ana türlerin dışında neredeyse 250-300'e varan peynir türümüze ve bir o kadar da farklı isimle anılan peynirimiz vardır. Dünyada 4 bin 500 çeşit peynirin üretilip tüketildiği de kayıtlarda mevcuttur.

Halkımızın hemen hemen her gün peynir yemeğe bayılır. Daha çok sabah kahvaltısında tüketilen peynir, akşam zevk sofralarının da baş tacıdır. Hele hele Kavunun eşlik ettiği beyaz peynirin tadına doyum olmaz. Hatta bazı içecekler bu ikiliyi, yani beyaz peynir-kavunu adeta çağırır, ya da tersi; bu ikili sofrada mevcutsa, o içecek ile içilmezse, boşa gider diye söz edilir. Allah birlikteliklerini bozmasın.

Armola, otlu, çanak, çömlek, çamur, çeçil, kolot, ezme, keçi, koyun, kelle, hellim, külek, dil, sepet, kopanisti, posa, feta, kaşkaval vb. gibi yüzlerce isimle anıldığı gibi bazen de yapılan yöreye göre de isimlendirilmektedir. Erzincan Tulumu, Ayvalık Sepet Peyniri, İzmir Tulumu, Trakya Kaşarı, Edirne Beyaz Peyniri, Kars Gravyeri gibi. Etnik kökene dayalı ise Abaza Peyniri, Çerkez Peyniri gibi isimlendirildikleri de olur.

Kısacası bu yüzlerce peynirin, belki iki katı isimle anıldığı gerçeği, bize peynirin toplumumuzdaki önemini göstermektedir. Peynir doğrudan yenildiği gibi bazı türleri ızgara edilerek, eritilerek, diğer malzemelerin içine konarak, bazı yiyeceklerin üzeri-

ne sürülerek, rendelenerek gibi çeşitli yollarla tüketilebilir.

Peynir süttten yapılan en ünlü yiyeceklerdendir. Ancak peynir kesinlikle taze, iyi süttten yapılır. Isıl işlemden geçirilen sütümüz, peynir mayası ile mayalanır. Pıhtılaştıran süt, belirli

bir kıvama kadar karıştırılarak ve peynir altı suyu uzaklaştırılarak ham peynir elde edilir. Kalıplara alınan peynir, olgunlaşması için salamurada (bir anlamda tuzlu su) bekletilir. Bu arada +4 derecede bekletilme süresi, yenecek kıvama kadar kapalı kaplarda yapılmaktadır.

Basit olarak anlattığım bu peynir üretimi aslında peynir tiplerine göre farklılıklar arz etmektedir tabii ki.

Bu çok genel peynir bilgilerinden sonra -ki peynir dünyası çok derindir, hakkında yazılan kitapların sayısı yüzleri bulur- peyniri sağlıklı beslenmede nasıl tüketmemiz gerekir ona bakalım.

Bir defa her gün aşırıya kaçmadan tüketebilirsiniz. Ancak bu konuda bütçenizi de düşünmeniz gerek. Zira ülkemizde son yıllarda izlenen yanlış tarım ve hayvancılık politikaları sonucu hayvan yemi, saman bile ithal eder olduk. Ayrıca hayvanları da ithal ediyoruz. Sonuç, hayvana dayalı tüm ürün fiyatları tavan yaptı.

Peynirin içinde bolca kalsiyum, protein, probiyotik var. Bunlar sağlıklı beslenme için çok önemli öğeler. 200 bin kişinin dahil olduğu peynir tüketimi hakkında yapılan 15 araştırma sonucuna göre, yüksek miktarda peynir tüketen insanların diğerlerine göre koroner kalp hastalığına yakalanma riski yüzde 14, beyin kanaması geçirme riski yüzde 10 oranında daha düşük çıktı. Bu çalışmada, günde ortalama 40 gr. peynir tüketenlerin bu sonuca ulaştığı görüldü.

İçerdiği probiyotikler nedeni ile, peynirde bulunan doymuş yağ ile geldiği varsayılan olumsuz etkileri azaltan bir yapısı olduğu bu çalışmada tespit edilmiş HDL (iyi kolesterol) miktarını arttıran, LDL (kötü kolesterol) miktarını düşüren, doymamış yağ asitleri de taşıyan peynirin, kolesterole olumlu etki ettiği de belirlenmiş.

Bunun yanı sıra kalsiyum, çinko, A, B12 gibi çok değerli vitamin, mineral içeriği de peyniri sağlıklı beslenmede tepe noktaya taşıyor.

Sonuç mu; peynir severler için tabii ki güzel haberler taşıyor bu çalışmalar.

Aşırıya kaçmadan her gün peynir yemeye devam.

Dünya hızla değişiyor. Artık büyük olan küçüğü alt edemiyor. Hızlı olan yavaş olanı alt ediyor.

Rupert Murdoch

Reklam ajansları, ne kadar yaratıcı olurlarsa olsunlar, doğaları gereği giderek rutinleşen ve yavaşlayan organizasyonlara dönüşürler.

Oysa reklamverenler sonu bitmek bilmeyen toplantılar ve uzun yaratıcı süreçlerden çok acil çözümlere ihtiyaç duymaktadır.

**Sizin de basit ve hızlı çözümlere ihtiyacınız varsa,
bize ihtiyacınız var demektir.**

 teknofset

5632 Sokak No: 26

Çamdibi – İzmir

T: 0232 458 58 09

info@teknofset.com

www.teknofset.com

Uzakdoğu'nun yıldızı

JAPONYA

2. Dünya Savaşı'nda çok ağır bir yıkım yaşayan Japonya, savaş sonrası dönemde yüksek disiplin, etik, eğitim ve kalite anlayışıyla ciddi bir şekilde ekonomik ve toplumsal kalkınmaya odaklanmış, elde ettiği başarılarla pek çok alanda dünyada ilk sıralara yükselmiştir. Söz konusu kalkınma sürecinde, ekonomide olduğu kadar teknolojiye ve toplumsal gelişmede de çığır açıcı yeniliklere imza atarak, "Japon Mucizesi" unvanıyla anılmaya başlamış ve başarıları tüm dünyada örnek gösterilir hale gelmiştir.

Ekonomi açısından özellikle, 70'lere kadar yüksek büyüme oranları sergilenmişken, 70'lerden sonra daha düşük ama istikrarlı bir seyir izlenmiştir. Özellikle, teknoloji alanında yarattığı atılımlar da dikkate alındığında, Japonya dünyanın en büyük ve en güçlü ekonomilerinden biri haline gelmiştir.

Bir ada ülkesi olması itibarıyla, Japonya'nın ekime elverişli tarımsal alanların oranı oldukça kısıtlıdır. Kalkınma döneminde, sanayileşmeye ve teknolojiyi geliştirmeye önem verildiği için, tarım sektörü ikincil sırada kalmıştır. En önemli tarım ürünü pirinç olan Japonya, bu alanda dünyanın öncü üreticilerinden biridir. Ülkede, diğer tarım ve gıda ürünlerine yönelik ihtiyaçlar ise büyük ölçüde ithalatla karşılanmaktadır.

Bununla birlikte, Japonya'nın kendi kendine yeter bir ülke haline gelmesi hedefleri doğrultusunda özellikle son yıllarda seracılık, topraksız tarım ve tarım ürünleri yetiştirme fabrikaları gibi yenilikleri yaygınlaştırdığı gözlenmektedir.

Japonya ekonomisinin asıl itici gücü ise sanayi sektöründen gelmektedir. Kalkınma döneminde sanayileşmeyi ve teknolojiyi geliştirmeyi ana hedef olarak belirleyen Japonya, bu hedefine ulaşabilmek için yüksek kalkınma sağlayan sektörleri geliştirme, bebek endüstrileri koruma ve ihracata yönelik üretimi artırma gibi 3 temel politika uygulamıştır. Bununla birlikte, az kaynakla katma değerli üretim önemli bir politika olarak benimsenmiştir.

Bu politikaların başarılı sonuçlar vermesiyle, 1950'lerden beri sanayi sektörünün ekonomi içindeki payını düzenli bir biçimde artırmıştır. Sanayide başı çeken sektörler; çelik, elektrik-elektronik, makine, otomotiv ve yüksek teknoloji ürünler şeklindedir. Ayrıca, sanayideki üretim ve işgücü verimliliğinin diğer sektörlerin oldukça üzerinde olması itibarıyla, Japonya bu alanda bölgede ve küresel ölçekte liderlik kazanmıştır.

Ekonominin ve toplumun bir diğer itici gücü ise yüksek teknolojidir. Teknolojik ilerlemeyi temel kalkınma ve gelişme araçlarından biri olarak

kabul eden Japonya, eğitim sistemi politikalarını da bu anlayış üzerinde şekillendirmiştir. Bu anlayış, Japonya'nın dünyaya pek çok teknolojik icat kazandırmasını sağlamıştır. Örneğin; hızlı demiryolu teknolojileri ve robot yapımı, büyük ölçüde Japonya ile özdeşleşmiş durumdadır. Günümüzde Japonya özellikle elektronik ve bilişim, telekomünikasyon, ulaştırma, altyapı, robotik ve otomotiv teknolojileri alanında oldukça ileri düzeydedir.

İnşaat, turizm ve perakende sektörleri de gelişmişlik düzeyleri ile ekonomiye diğer önemli düzeyde katkı sağlayan sektörlerdendir.

Yeraltı kaynaklarının yetersiz kaldığı Japonya geçmişte, enerji üretimi için yoğun biçimde nükleer ve diğer enerji santralleri teknolojilerine ağırlık vermiştir. Ancak, tehlikeli bir deprem kuşağında yer alması ve çevresel afet etkileri sebebiyle, son yıllarda yüksek teknolojiye doğa dostu santrallere ve yenilenebilir enerji kaynaklarına yönelim başlamıştır.

İhracat açısından güçlü bir yapısı olan Japonya'da özellikle katma değerli ürün ve teknoloji ihracatı, ülkenin bir süper güç haline gelmesinde etkili olmuştur. Ancak, dış ticaret 2008 global krizinden olumsuz etkilenmiş ve ilk kez dış ticaret açığı verilmeye başlanmıştır. Üretim yapısı doğrultusunda ihracatta da temel

kalemleri; otomotiv, kara ve deniz taşıtları, elektronik ve bilişim ürünleri oluşturmaktadır. Japonya özellikle; otomobil, gemi, kamera ve tv gibi optik ve elektronik ürünler ihracatında dünya lideridir. İthalatta ise ham petrol ve petrol ürünleri, taş kömürü ve demir gibi yer altı ürünleri, makine parçaları başı çekmektedir.

İş Yapma Kolaylığı Endeksi'nde 190 ülke arasında 39'uncu sırada yer alan Japonya, yüksek kalite ve etik değerleriyle yatırımlar açısından oldukça üst düzeyde yer almaktadır. Ülkeye en çok ABD ve AB'li firmalardan yatırım gerçekleştirilmektedir. Otomotive dayalı imalat sanayi, finansal hizmetler ve perakendecilik en önemli doğrudan yabancı yatırım alanlarını oluşturmaktadır. Yatırımcı firmalar, geleneksel yatırım tekniklerinin yanında teknoloji ve Ar-Ge gibi çalışmalara da önem vermektedirler.

Türkiye-Japonya ilişkileri

19. yüzyıla kadar uzanan Türkiye-Japonya ilişkileri, coğrafi uzaklığa rağmen köklü dostluk çerçevesinde şekillenmiştir ve ekonomik-sosyal işbirliğiyle birlikte zorlu zamanlarda da karşılıklı yardım anlayışına dayanmaktadır. Cumhuriyet dönemindeki diplomatik ilişkilerin temeli ise 1924 yılında atılmış ve yine dost ülke anlayışıyla günümüze kadar devam ettirilmiştir.

İkili ilişkilerin 2013 yılında stratejik ortaklık düzeyinde ele alınmaya başlaması ve her iki ülkede de karşılıklı "Japonya ve Türkiye" yılı ilan edilmesi gibi hamleler, ekonomik işbirliği anlayışıyla birlikte turistik ziyaretleri de artırmıştır.

İki ülke arasındaki dış ticaret hacmi, yoğun biçimde Türkiye'nin Japonya'dan ithalatına dayanmaktadır. Türkiye'nin Japonya'ya ihracatında temel ürünler; motorlu taşıtlara ilişkin parçalar, gıda ürünleri, çinko cevherleri şeklindedir. Türkiye'nin Japonya'dan ithal ettiği ürünler ise; otomobiller ve otomotiv yedek parçaları, motorlar, elektrik ve elektronik bileşenleridir.

JAPONYA ÜLKE PROFİLİ (2018)

Nüfus (Milyon Kişi)	126.6
Nüfus Artış Hızı (%)	-0.2
GSYİH (Milyar Dolar)	4.970
GSYİH (%)	0.8
Kişi Başı GSYİH (Dolar)	39.287
Enflasyon Oranı (%)	0.8
İşsizlik Oranı (%)	2.4
İhracat (Milyar Dolar)	738.2
İhracatta İlk 5 Ülke	Çin, ABD, Güney Kore, Hong Kong, Tayland
Temel İhracat Ürünleri	Motorlu taşıtlar, Makinalar, Elektronik ürünler, Demir ve çelik
İthalat (Milyar Dolar)	748.4
İthalatta İlk 5 Ülke	Çin, ABD, Avustralya, S. Arabistan, Güney Kore
Temel İthalat Ürünleri	Mineral yakıtlar, Elektronik ürünler, Makinalar, Eczacılık ürünleri
Cari Denge (%; GSYİH)	3.5
İmalat Sanayi (%; GSYİH)	21.0
Tarım (%; GSYİH)	1.0
Sanayi (%; GSYİH)	29.7
Hizmetler (%; GSYİH)	69.3

Kaynak: IMF, Dünya Bankası

JAPONYA KÜRESEL DIŞ TİCARET PROFİLİ (2018)

İHRACAT ÜRÜNLERİ	(Milyar \$)	İTHALAT ÜRÜNLERİ	(Milyar \$)
Motorlu kara taşıtları	154.1	Mineral yakıtlar ve yağlar	174.6
Nükleer reaktörler, kazanlar, makinalar	148.0	Elektrikli makina ve cihazlar	101.0
Elektrikli makina ve cihazlar	109.1	Nükleer reaktörler, kazanlar, makinalar	72.8
Optik alet ve cihazlar	41.3	Optik alet ve cihazlar	27.6
Demir ve çelik	29.9	Eczacılık ürünleri	25.5
Plastikler ve mamulleri	26.1	Motorlu kara taşıtları	24.6
Organik kimyasal ürünler	18.9	Metal cevherleri, cüruf ve kül	22.5
Mineral yakıtlar ve yağlar	13.4	Organik kimyasal ürünler	18.2
Gemiler ve suda yüzen taşıt ve araçlar	12.7	Plastikler ve mamulleri	16.9
Kıymetli ve yarı kıymetli taşlar	12.0	Örümlemiş giyim eşyası ve aksesuarı	14.6

Kaynak: Trademap (ilk 10 ürünü yansıtmaktadır.)

TÜRKİYE - JAPONYA TİCARET PROFİLİ (2018)

Fasıl	Japonya'ya İhracatımız (Milyon \$)	Fasıl	Japonya'dan İthalatımız (Milyon \$)
Et, balık, sebze, meyve, katı ve sıvı yağlar	76	Motorlu kara taşıtlarının motorlarıyla ilgili parça ve aksesuarları	740
Motorlu kara taşıtlarının motorlarıyla ilgili parça ve aksesuarları	68	Özel amaçlı makineler	657
Balıkçılık	46	Genel amaçlı makinalar	383
Diğer gıda maddeleri	44	Motorlu kara taşıtları ve motorları	359
Demir dışı metal cevherleri	28	Tıbbi araç ve gereçler, ölçme, kontrol, test, seyirüsefer vb. amaçlı alet ve cihazlar	236
TOPLAM	479	TOPLAM	4.124

Kaynak: TÜİK

Japonya'nın Türkiye'ye gerçekleştirdiği ihracat hacminin Türkiye'nin Japonya'ya gerçekleştirdiği ihracat hacminden yaklaşık 9 kat fazla olması, özellikle Türkiye'nin Japonya'ya yönelik ihracat ve yatırımını artırmasının gerekliliğini ortaya koymaktadır. T.C. Ticaret Bakanlığı'nca son aşamaya geldiği kaydedilen Türkiye-Japonya Ekonomik Ortaklık Anlaşması ve Serbest Ticaret Anlaşması müzakerelerinin tamamlanmasıyla, ikili ticari ilişkilerin güçlenmesi beklenmektedir.

Karşılıklı yatırımlar açısından da, Japonya'nın üstünlüğü söz konusu olmakla birlikte, her iki ülke de daha çok yatırımcı beklediklerine yönelik talepleri dile getirmektedir. Japonya'nın Türkiye iş dünyasına yönelik ilgisi son yıllarda, firma satın alımları

ve yeni yatırım gerçekleştirme gibi faaliyetlerle dikkat çekici bir artış sergilemiştir. Diğer taraftan; disiplinli, yüksek kalite standartlarına haiz ve sıkı kurallara bağlı iş hayatı sebebiyle, Türk yatırımcılar Japonya'ya yönelik genellikle çekimser kalsalar da, Japonya önemli yatırım fırsatları sunmaktadır. Özellikle; imalat sanayi, gıda sanayi, turizm ve hediyeelik eşya sektörleri önemli yatırım fırsatları sunmaktadır.

Girişimcilere ve yeni iş kurmak isteyenlere yönelik sağlanan vergi muafiyetleri, teşviklerde önemli bir yer tutmaktadır. Yatırımlarla ilgili detaylı bilgilere, Japonya Hükümeti (<https://www.japan.go.jp/investment/>) ve Japon Dış Ticaret Teşkilatı'ndan (<https://www.jetro.go.jp/en/invest/>) erişilebilmektedir.

Küresel ekonomideki daralma 2020'yi de olumsuz etkileyecek

Görseli QR tarama uygulamasında görüntüleyerek, EBSO Araştırma Müdürlüğü 2019 Temmuz ayı Ekonomik Bültenine erişebilirsiniz.

G-20 grubu 2019 yılı Liderler Zirvesi, Japonya'nın Osaka kentinde gerçekleştirildi. Küresel ölçekte, ekonomik ve politik açıdan son derece kırılğan bir dönemde gerçekleştirilen zirve, özellikle ikili ülke görüşmeleri açısından merak uyandırdı. Zirvenin sonuç bildirisinde, serbest ve adil bir küresel ticaret sistemine duyulan gereksinime vurgu yapıldı. Bununla birlikte, bildiride, ticaret savaşlarının ve jeopolitik gerilimlerin küresel ekonomi karşısındaki iki temel risk unsuru olduğuna dikkat çekilerek, ekonomik büyümenin beklentilerin altında kaldığı uyarısı yapıldı. Ayrıca e-ticaret, Sanayi 4.0, dijitalleşme ve yapay zeka gibi gelişmelere uyum sağlamak için küresel ölçekte daha fazla çaba gösterilmesi gerektiği yorumuna da yer verildi.

Uluslararası kredi derecelendirme kuruluşu Fitch Ratings, küresel ticaretteki daralmanın,

2019'la birlikte 2020'deki ekonomik büyümeyi de etkileyeceğine dair uyarıda bulundu. Kurumun açıklamasına göre, ABD ile Çin arasındaki gerilimin başını çektiği ticaret savaşları, 2020'de küresel ekonomik büyümenin 0.4 puana kadar azalmasına neden olabilir. Benzer riskleri dikkate alan IMF, küresel ekonomik büyüme öngörüsünü 2019 için yüzde 3.3'ten yüzde 3.2'ye, 2020 için yüzde 3.6'dan yüzde 3.5'e indirdi.

Bölgesel olduğu kadar küresel ölçekte de olumsuz etkileri olması beklenen ABD-İran arasındaki gerilim yükseliyor. ABD'nin Mayıs 2018'de nükleer anlaşmadan tek taraflı geri çekilmesiyle başlayan ve ekonomik yaptırımlarla tırmanışa geçen gerilim, muhtemel bir savaş olasılığına kadar yükseldi. Süregelen gerilim, küresel ekonomi açısından da en önemli jeopolitik risklerden biri olarak değerlendiriliyor.

ABD

ABD Başkanı Donald Trump, G-20 Zirvesi kapsamında Çin, Japonya, Hindistan ve Almanya gibi farklı coğrafyalardaki ülkelerin başbakanları ile ikili görüşmeler gerçekleştirdi. Söz konusu görüşmelerin gündemini ikili ticari ilişkilerin seyri ve İran'a yönelik tutumlar oluşturdu. Trump'ın özellikle ABD-Japonya ticari ilişkilerinin çok önemli olduğuna vurgu yapması dikkat çekti. Çin ile gerilimin gündemde olduğu bir dönemde ABD-Japonya yakınlaşması, bölge ve dünya ekonomisi için yeni bir denge yaratabilir.

ABD ekonomisinin mevcut olumsuz konjonktüre rağmen, büyümeye devam ederek Temmuz ayı sonunda, 121 ay üst üste büyüme kaydetmesiyle tarihi bir rekora imza atması bekleniyor. Bir önceki rekorun, 1991-2001 döneminde kaydedildiğini belirten uzmanlar, yeni rekorun Trump'ın

seçim sürecinde de etkili olabileceğini ifade ediyor.

EURO BÖLGESİ - AB

Ticaret savaşlarının gündemin ilk sırasında yer aldığı bir dönemde, ikili ticari ilişkilerde de yeni gelişmeler kaydediliyor. Güncel olarak, AB ve Güney Amerika Ortak Pazarı (MERCOSUR) arasındaki ticaret anlaşması müzakerelerinde uzlaşmaya varıldı. Anlaşma kapsamında 700 milyon kişiye yeni ticaret ve işbirliği alanı açılırken, Avrupalı şirketler 4 milyar Euro'ya kadar gümrük vergisi ödemeyecekler. AB, diğer taraftan Vietnam ile de bir başka ticaret anlaşması imzalayarak çeşitli ürün kategorilerinde, gümrük vergilerinin yüzde 99'unun 10 yıla kadar kaldırılmasını sağladı.

Avrupa Merkez Bankası (AMB), yeni başkan seçimiyle gündeme geldi. AB liderleri, AMB Başkanlığına mevcut IMF Başkanı olan Christine Lagarde'ın atanması konusunda anlaştı. Frankfurt merkezli Banka'daki başkanlık görev süresi ise 8 yıl olarak belirlenmiş durumda.

AB ekonomisinin lokomotif sektörlerinden olan otomotiv sektöründe 2019'da yüzde 1 daralma bekleniyor. Avrupa Otomobil Üreticileri Birliği, sektöre ilişkin yaptığı değerlendirmede, AB üyesi ülkelerde 2019 yılı otomobil satış tahminlerine yer vererek 2019 satışlarının yıllık bazda yüzde 1 azalacağı öngörüsünde bulundu. Açıklamaya göre, sektördeki yavaşlama bölgesel belirsizlikler ile makroekonomik koşullardan kaynaklanıyor.

ALMANYA

Almanya Maliye Bakanlığı yayınladığı aylık değerlendirme raporunda, küresel ekonomideki yavaşlamaya bağlı olarak Almanya imalat ve ihracatında da yavaşlama sinyalleri olduğunu açıkladı. Bakanlık ayrıca, ürün siparişlerine yönelik gerilemenin söz konusu

yavaşlamayı güçlendirebileceği uyarısında bulundu. Bu açıdan, ihracata dayalı bir ekonomi modeline sahip Almanya'nın, özellikle küresel ticari daralmadan yoğun biçimde etkilendiği bir kez daha anlaşılıyor.

Ekonomiye ilişkin bir diğer değerlendirme ise Almanya Merkez Bankası, Bundesbank'tan geldi. Bundesbank'ın değerlendirmesine göre, üretimdeki ve ihracattaki yavaşlamaya bağlı olarak, yılın üçüncü çeyreğinde istihdam piyasalarında daralma izlenebilir.

Güncel olarak iç taleple gücünü korumaya devam eden Almanya ekonomisinde, üretim ve ihracatın artırılması, ekonominin seyrinde de etkili olacak.

İNGİLTERE

İngiltere Merkez Bankası yayınladığı Finansal İstikrar Raporu'nda, anlaşmasız Brexit'in gerçekleşmesi halinde Sterlin kurunda, hisse senetlerinde, şirket ve devlet tahvilleri ile kredilerde sert bir şekilde daralma yaşanacağını belirtti. Bu olumsuzluğun yaşanması halinde, işletmeler için olduğu kadar tüketiciler için de finansal koşullar sıkılaşacak.

Ülkede bir diğer tarafta da Başbakanlık yarışı gündemde yer buldu. Brexit taraftarı olan ve ABD Başkanı Trump tarafından da politikaları desteklediği bilinen Boris Johnson, İngiltere'nin yeni başbakanı oldu. Muhtemel olumsuzlukları

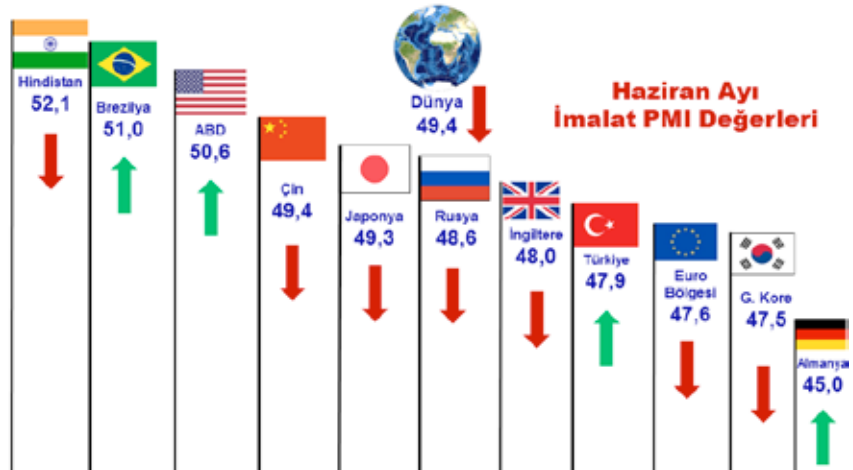
dikkate alan ülkedeki parlamenterler ise, bir sonraki başbakanın parlamentoyu askıya alarak anlaşmasız Brexit'i hayata geçirmesini zorlaştıracak bir karar aldı.

Mevcut süreçten olumsuz etkilenen Sterlin, Başbakanlık seçimlerine yönelik siyasi belirsizliklerin güçlenmesinin de etkisiyle 2017'den beri en düşük düzeyine geriledi. Dolar karşısında iki yılın, Euro karşısında ise altı ayın en düşük değerini alan Sterlin G-10 ülkeleri arasında da en kötü performansı sergileyen para birimi oldu.

JAPONYA

Dünya ABD-Çin ticaret savaşlarına odaklanmışken, giderek daha çok dikkat çeken bir diğer gelişme ise Japonya-Güney Kore arasındaki gerilim oldu. İki ülke arasındaki ticaret alanındaki gerilim, Japonya Başbakanı'nın Güney Kore teknoloji sektörüne yönelik ihracatı kısıtlama kararı almasıyla derinleşti. Söz konusu karara istinaden Güney Koreli firmalar ve politikacılar ise Japonya ürünleri için boykot talebinde bulundu. Ticaret savaşlarının, bölgesel nitelik kazanması ise, küresel ekonomi için yeni bir risk unsuru olarak değerlendiriliyor.

Japonya Merkez Bankası, küresel ekonomiye ilişkin risklerin giderek güçlendiğini belirterek, risklere karşı daha fazla hassasiyet göstereceklerini belirtti. Bankanın açıklamasına göre, artan riskler

Japonya ekonomisinde giderek daha çok etkili oluyor. Bu bağlamda, risklerin seyrine bağlı olarak yakın dönemde Banka'nın politikalarında değişiklik gözlenebilir.

ÇİN

Uluslararası kredi derecelendirme kuruluşu Moody's, Çin'in A1 düzeyindeki kredi notunu ve durağan olarak belirlenmiş not görünümünü teyit etti. Konuya ilişkin yapılan açıklamada, Çin'deki mevcut finansal ve politika araçlarının, ekonomik riskleri tolere edebilecek düzeyde olduğu belirtildi. Açıklamada ayrıca Hükümetin ekonominin çeşitli alanları ve finansal sistem üzerindeki kontrolünün, finansal istikrar üzerindeki etkili olduğu ifadelerine yer verildi.

G-20 zirvesinde ABD Başkanı Donald Trump ve Çin Devlet Başkanı Şi Cinqing görüşmelerinin ardından, iki ülke arasındaki ticaret müzakereleri iki ay aradan sonra yeniden başlıyor. Ancak, anlaşmazlıkların giderilmesine yönelik somut bir işaret bulunmaması, müzakerelerin olumsuz sonuçlanacağı şeklinde yorumların şimdiden güçlenmesine sebep oldu.

BREZİLYA

Brezilya ekonomisindeki belirsizlikler ve yavaşlama işaretleri güçleniyor. Hükümet, belirsizlikleri ve riskleri dikkate alarak finansal sıkılaştırma hamlelerine devam ediyor. Bu kapsamda, bütçe harcamalarında 386 milyon Dolar'lık yeni bir durdurmaya gidildi. Alınan karar kapsamında daha önce bütçede belirtilmiş harcamalarda, söz konusu meblağ tutarında kısıtlamaya gidilecek. Ekonomik belirsizliklerin artması halinde ise yeni harcama kısıtlamalarına da gidilebilir.

Brezilya Merkez Bankası da yavaşlama işaretlerine ilişkin değerlendirmelerini haftalık raporlarında ele alıyor. Yapılan revizyonlarla, 2019 ve 2020 yılı ekonomik büyümeyi sırasıyla yüzde 1.6'dan yüzde

0.8'e ve yüzde 2.6'dan yüzde 2,2'ye revize edildi. Bununla birlikte, 2019 enflasyon tahmini ise yüzde 3.8'den yüzde 4.1'e çıkarıldı. Ekonomik belirsizlikler, Güney Amerika'nın lokomotif ekonomisinde daha belirgin yavaşlamalara da sebep olabilir.

GÜNEY KORE

Güney Kore, ABD-Çin ticaret savaşlarının bölgede yarattığı olumsuzluklarla uğraşmaya devam ederken, Japonya tarafından getirilen ticari kısıtlamaların yaratacağı ek daralma tehdidiyle karşı karşıya kaldı. Özellikle, Güney Kore ihracatının ana destekleyicisi olan yarı iletkenlerdeki düşüş, ekonomik büyümeyi tehdit ediyor. Güney Kore Merkez Bankası, ihracattaki daralmayı dikkate alarak, ekonomik büyümeyi yüzde 2.5'den yüzde 2.2'ye revize etti.

Güney Kore-Japonya ticaret gerilimi piyasalara da olumsuz yansıyor endişeleri artırdı. Ticari kısıtlamaların gündeme oturmasıyla birlikte, ülkenin ve dünyanın en büyük teknoloji şirketlerinden biri olan Samsung'un, çeşitli kalemlerin üretiminde %10 daralmaya gidebileceği iddia edildi.

HİNDİSTAN

Hindistan'da tüketicilerin ekonomiye duyduğu güvende gerileme kaydediliyor. Tüketici Güven Endeksi, Haziran'da yüzde 2.9 oranında daraldı. Daralmada özellikle artan yaşam ve ürün maliyetleri etkili

oldu. Güven eksikliğinin iş dünyasına da yansımalarından çekinen Hindistan Hükümeti, ekonomiyi ek teşviklerle desteklemek için yeni arayışlara girdi. Özellikle küçük firmalara yönelik kredi akışını artırmak isteyen Hükümet, Dünya Bankası'nın yanı sıra Kanada ve Almanya'daki yatırım şirketleriyle de görüşmeler gerçekleştiriyor.

Uzmanlar, mevcut konjonktür altında, Hindistan ekonomisinin 2024-2025 mali yılındaki 5 trilyon dolarlık bir ekonomi olması hedefine ulaşabilmesi için her yıl en az yüzde 8 oranında büyüme kaydetmesi ve özel sektörün daha çok desteklenmesi gerektiğini belirtiyorlar.

RUSYA

AB, Ukrayna'yı istikrarsızlaştırdığı gerekçesiyle Rusya'ya uyguladığı ekonomik yaptırımların süresini 6 ay daha uzatma kararı aldı. Böylece, Rusya'nın petrol ve gaz sektörlerinde kullanılan bazı teknolojileri AB ülkelerinden almasına kısıtlama getiren söz konusu yaptırımlar 31 Ocak 2020'ye kadar uzatılmış oldu. Ayrıca yaptırımlar kapsamında Rus kamu bankaları, Avrupa'da finans sektöründen de dışlanıyor.

Rusya Devlet Başkanı Vladimir Putin ise AB ile diyalogu geliştirme arayışına girdi. Putin yaptığı açıklamada Rusya'nın AB ile güncel siyasi, ekonomik ve sosyal konularda yapıcı diyaloga hazır olduğunu belirtti.

AÇIKHAVADA FARKIMIZ AÇIK!

3000 m² alana yayılan üretim tesisimiz, teknolojik altyapımız ve uzman kadromuzla
markanızı açık ara **öne çıkarıyoruz.**

Dijital Baskı Merkezi

Endüstriyel Reklam Çözümleri

Araç giydirme

Tabela / Totem Üretimi

Çelik Konstrüksiyon

Dış Cephe Sistemleri

İAR

İZMİR AÇIKHAVA REKLAM

İhracata tatil yok

Türkiye'nin Haziran ayındaki ihracat, Genel Ticaret Sistemi'ne (GTS) göre yüzde 14.9 azalarak 11 milyar 597 milyon dolara, Özel Ticaret Sistemi'ne (ÖTS) göre ise de yüzde 14.2 azalışla 11 milyar 89 milyon dolara indi.

İhracatın azalışında 9 günlük Ramazan Bayramı tatilinin etkisi dikkat çekti, ancak ihracatçı daha az iş gününde daha yüksek günlük performans göstermiş oldu. 2019 yılı başından bu yana ihracatın haftalık ortalaması 3.3 milyar dolar olurken, 3-9 Haziran haftasındaki rakam 381 milyon dolarda kaldı. Türkiye İhracatçılar Meclisi'nin hesaplamalarına göre Haziran'da takvim etkisinden arındırılmış yapısal yüzde 8 olarak kaydedildi. 2018 yılında da Haziran ve Ağustos ayları hariç ihracat rekorları kırılmıştı.

Haziran ayındaki 9 günlük Ramazan Bayramı tatilinin ihracat rakamlarındaki beklenen olumsuz etkisi, bayram sonrası ihracattaki artış ile hızla kapandı.

Bu yıl bayram tatili nedeniyle, Genel Ticaret Sistemi'ne (GTS) göre Haziran ayı ihracatının 10 Haziran itibarıyla geçen yılın aynı dönemine göre eksi 3 milyar 790 milyon dolar ile başladığını ifade eden Ticaret Bakanı Ruhsar Pekcan, tatilin bitmesiyle hızlı bir ivme kazanan ihracatın haziranın son 20 gününde yüzde 19.6 arttığına dikkat çekti. Pekcan, "Bu yükseliş bayram nedeniyle oluşan ihracat kayıplarını büyük ölçüde telafi ederek, farkın 2 milyar 24 milyon dolara inmesini sağlamıştır" dedi.

Rekor yenilendi

Küresel ticarete olumsuz gelişmelere, özellikle Türkiye'nin en önemli ihracat pazarı Euro Bölgesi'ndeki aşağı yönlü revizyonlara rağmen, 2019'un ilk 6 aylık döneminde ise ihracat GTS'ye göre yüzde 2.18 artışla 88.2 milyar dolar, ÖTS'ye göre ise yüzde 1.9 artışla 84 milyar dolara ulaştı. Son 12 aylık ihracata bakıldığında GTS'ye göre 179

milyar dolar, ÖTS'ye göre ise 170 milyar dolarlık ihracat gerçekleştirildi. İhracatın ithalatı karşılama oranı 2018 yılının ilk 6 ayındaki yüzde 67.3 seviyesinden 2019 yılının ilk 6 ayında yüzde 86.3 seviyesine yükseldi.

Haziran PMI verileri 47.9 puan ile son 1 yılın en yüksek oranına ulaşarak uluslararası pazarlardaki sıkıntıya rağmen ihracat siparişlerinde artış olduğunu teyit etti.

Otomotiv lider

Haziran'da 32 bin 973 firma ihracat gerçekleştirdi, bu firmaların 1107'i ise tarihinde ilk defa ihracat yaptı.

Sektörlere bakıldığında otomotiv yine liderliği bırakmadı. Otomotiv grubunda 2.2 milyar dolar ihracat gerçekleştirirken, onu 1.3 milyar dolarla kimyevi maddeler, 1.1 milyar dolar ile hazır giyim ve konfeksiyon sektörü takip etti. Savunma ve havacılık sektörü yüzde 69'luk artış oranı ile en dikkat çekici artış oranına

ulaşırken, bunda İstanbul Endüstri ve Ticaret Serbest Bölgesi yanında İsviçre ve Gana'ya ihracatta yaşanan artışlar etkili oldu.

Haziran ayında ihracat miktar bazında yüzde 1.6 azaldı. Tarım ürünleri ihracatı miktar olarak yüzde 10.7 azalışla 1.3 milyon ton, madencilik ürünleri ihracatı yüzde 9.4 azalışla 2 milyon ton oldu.

Haziran ayında sanayi ürünleri ihracatı yüzde 3.1 artışla 6.6 milyon tona ulaştı.

Ülkelere göre rakamlar

Haziran ayındaki ihracatta lider ülke 1 milyar 75 milyon dolarlık ihracatla yine Almanya oldu. Almanya'yı 684 milyon dolarla İngiltere, 639 milyon dolarla Fransa takip etti. En çok ihracat gerçekleştirilen ilk 10 ülkeye ihracat 5.5 milyar dolar ile aylık ihracatta yüzde 49.4 pay alırken, ilk 20 ülkede bu oran yüzde 66 oldu. En çok ihracat gerçekleştirilen ilk 5 ülke arasında Haziran'da Irak girerken ABD listede 6'ncı oldu. Haziran'da en güçlü ihracat artışı yüzde 410 ile Singapur'a, yüzde 192 ile Malta'ya ve yüzde 146 ile Nijerya'ya yaşandı. Ülke gruplarında ise AB'ye ihracatın toplam ihracat içerisindeki payı Haziran'da yüzde 51.3 oldu.

Haziran ayında 81 ilin tamamı ihracat yaptı. İhracatın gerçekleştiği ilk 5 il ise sırasıyla İstanbul, Bursa, Kocaeli, İzmir ve Ankara olarak belirlendi. Bir önceki yılın Haziran ayında ihracatı olmayan Kars 23 bin dolarlık ihracat gerçekleştirirken bunda Çimento Cam Seramik ve Toprak Ürünleri sektörü etkili oldu. Aylık ihracatın düşüşü ile birçok ilin ihracatı düşmesine rağmen 23 il ihracatını artırmayı başardı. En dikkat çekici artışlar ise ihracatını 4.5 kat artıran Rize, neredeyse 3 katına çıkaran Siirt ile yüzde 40'in üzerinde artıran Adıyaman oldu.

Dış ticaret açığı

Haziran'da ithalat ise geçen yılın

GTS'YE GÖRE DIŞ TİCARET VERİLERİ (MİLYON DOLAR)

Dış Ticaret	Haziran			Ocak-Haziran		
	2018	2019	Değişim (%)	2018	2019	Değişim (%)
İhracat	13.621	11.597	-14,86	86.326	88.207	2,18
İthalat	19.554	15.086	-22,81	128,263	102.170	-20,34
Dış Ticaret Hacmi	33.165	26.683	-19,55	214.589	190.377	-11,28
Dış Ticaret Dengesi	-5.923	-3.489	-41,10	-41.936	-13.963	-66,71
İhr./İthKarşılamaOranı(%)	69.7	76.9		67.3	86.3	

aynı dönemine göre yüzde 22.8 azalarak 15 milyar 86 milyon dolara geriledi. 2018 yılının Haziran ayında yüzde 69.7 olarak gerçekleşen ihracatın ithalatı karşılama oranı, 2019 yılı Haziran'ında yüzde 76.9 düzeyine yükseldi. Haziran'da dış ticaret açığı geçen yılın aynı dönemine göre yüzde 41.1 düzeyinde azalarak 3 milyar 489 milyon dolara geriledi. 2018 Haziran ayında dış ticaret açığı 5 milyar 923 milyon dolar seviyesindeydi.

Bu yılın ilk 6 ayında, geçen yılın aynı dönemine göre dış ticaret açığı toplam 13 milyar 963 milyon dolara gerilerken, dış ticaret hacmi ise yüzde 11.3 azalarak 190.4 milyar dolar seviyesinde gerçekleşti.

Döviz kurlarındaki parite etkisi yıl başından bu yana olduğu gibi Haziran ayında da ihracatı olumsuz etkilemeyi sürdürdü.

Haziran ayında sadece Euro/Dolar paritesi kaynaklı 186 milyon dolarlık negatif kayıp yaşandı. 2019 başından itibaren yaşanan kayıp ise 3.9 milyar dolar oldu.

Dış finansman ihtiyacı ihracatla azalıyor

Bu yıl dış ticaret açığındaki hızlı düşüşün dış finansman ihtiyacını azaltarak ekonomiye stratejik bir katkı sunduğunu vurgulayan Ticaret Bakanı Pekcan, şu değerlendirmeyi yaptı:

“Yılın ilk 6 ayında dış ticaret açığımızdaki daralma 27 milyar 974 milyon dolar seviyesinde

gerçekleşmiştir. Diğer bir ifadeyle ülke ekonomimizin geçen yılın aynı dönemine göre dış finansman ihtiyacı 27 milyar 974 milyon dolar azalmıştır. Türkiye ekonomisinin dış finansman ihtiyacı, net ihracatımızın pozitif performansı ile düşmektedir.

Önümüzdeki aylarda da artacak turizm gelirlerinin de etkisiyle mal ve hizmet dış ticaretinde 2019 yılının ilk yarısında, ödemeler dengesi rakamları açıklandığında, Türkiye'nin toplam mal ve hizmet ihracatının ithalatımızı karşılayacağını görmeyi bekliyoruz.”

Büyümeye net ihracatın katkısı

Ticaret Bakanı Pekcan, TÜİK tarafından Nisan ayında açıklanan büyüme rakamlarına net ihracatın büyümeye katkısının 2019 yılının ilk çeyreğinde 12.2 puan gibi rekor seviyeye ulaşmasının dikkat çektiğini dile getirerek, “Geçen yılın aynı döneminde bu oran “eksi” 4.1 seviyesindeydi. Yine bir önceki çeyrekte net ihracatın büyümeye katkısı 9.7 puan olarak gerçekleşmişti. Diğer bir ifade ile 2019 yılında net ihracatımız büyümemize de tarihi seviyelerde bir destek sunmaktadır. Önümüzdeki aylarda da, ihracatımızın büyümeye güçlü bir şekilde pozitif destek vermeye devam etmesi beklenmektedir” dedi.

EİB'nin ihracatı Haziran'da bayram molası verdi

Haziran ayında Ege Bölgesi'nden 1 milyar 426 milyon dolarlık ihracat yapıldı.

Ege İhracatçı Birlikleri Mayıs ayında 1 milyar 306 milyon dolarlık ihracat performansı ile 80 yıllık ihracat rekoruna imza atarken, Haziran ayında 9 günlük Ramazan Bayramı nedeniyle mola verdi. Haziran ayında EİB'nin ihracatı, 2018 yılı Haziran ayına göre yüzde 21'lik azalışla 1 milyar 75 milyondan 853 milyona geriledi. Ege Bölgesi'nden yapılan ihracat ise 1 milyar 253 milyon dolar oldu. İzmir'deki serbest bölgelerden yapılan ihracat tutarları da ilave edildiğinde Ege Bölgesi'nden yapılan ihracat 1 milyar 426 milyon dolara yükseldi.

2019 yılının ilk yarısı geride kalırken Ege İhracatçı Birlikleri'nin 6 aylık ihracatı yüzde 2'lik azalışla 6 milyar 493 milyon dolar olarak kayıtlara geçti. EİB'nin son 1 yıllık ihracatı ise, yüzde 2'lik artışla 13 milyar 182 milyona yükseldi.

Haziran ayında EİB'nin sanayi ürünleri ihracatı 484 milyon dolar olurken, tarım ürünleri ihracatı 303 milyon dolarda kaldı. Madencilik sektörü Haziran ayında 65.7 milyon dolarlık ihracatı hanesine yazdırdı.

Ege Mobilya Kağıt ve Orman Ürünleri İhracatçıları Birliği, 2018 yılı Haziran ayında 44 milyon dolar olan ihracatını, 2019 yılı Haziran ayında yüzde 4'lük artışla 46 milyon dolara taşıırken, EİB bünyesindeki diğer 11 ihracatçı birliği Haziran ayında ihracatta

artıya geçemedi.

Ege Demir ve Demirdışı Metaller İhracatçıları Birliği 90.6 milyon dolarlık ihracatla en fazla ihracat yapan birlik olurken, Ege Hazirgim ve Konfeksiyon İhracatçıları Birliği 80.7 milyon dolarlık ihracatla zirve ortağı oldu.

Ege Yaş Meyve Sebze İhracatçıları Birliği 66 milyon dolarlık ihracat tutarıyla en fazla ihracat yapan üçüncü birlik olurken, Ege Maden İhracatçıları Birliği 65.7 milyon dolar, Ege Su Ürünleri ve Hayvansal Mamuller İhracatçıları Birliği 65.3 milyon dolarlık ihracat rakamına ulaştılar.

Haziran ayında, Ege Tütün İhracatçıları Birliği 57 milyon dolarlık döviz Türkiye'ye kazandırırken, Ege Mobilya Kağıt ve Orman Ürünleri İhracatçıları Birliği 46.4 milyon dolarlık ihracatı hanesine yazdırdı.

Ege Kuru Meyve ve Mamulleri İhracatçıları Birliği 39,8 milyon dolarlık ihracat yaparken, Ege Hububat Bakliyat Yağlı Tohumlar ve Mamulleri İhracatçıları Birliği

17 milyon dolarlık ihracat gerçekleştirdi.

Ege Tekstil ve Hammaddeleri İhracatçıları Birliği, Haziran ayında 13.5 milyon dolar ihracatı kayda alırken, Ege Zeytin ve Zeytinyağı İhracatçıları Birliği 10.3 milyon dolarlık ihracata imza attı. Mayıs ayında yüzde 44'lük ihracat artışı yakalayan Ege Deri ve Deri Mamulleri İhracatçıları Birliği Haziran ayında aynı başarıyı tekrarlayamadı ve 8.6 milyon dolarlık ihracat kayda alabildi.

Eskinazi: Yılın ikinci yarısı daha yüksek performans bekliyoruz

Türk ekonomisindeki daralmanın yanında Haziran ayında 9 günlük bayram tatilinin ihracat rakamlarına olumsuz etkisinin olduğunu belirten Ege İhracatçı Birlikleri Koordinatör Başkanı Jak Eskinazi, 2019 yılının ikinci yarısında Ege Bölgesi'nden yapılan ihracatın daha iyi bir performans göstermesi için çaba göstereceklerini kaydetti.

İhracatta e-teminat'a 1 Eylül'de geçiliyor

Ticaret Bakanı Ruhsar Pekcan, 1 Eylül itibarıyla tüm Türkiye'nin e-teminat uygulamasına geçeceğini belirterek, sistemden ihracatçıların maliyet, zaman ve bürokrasiden büyük tasarruf elde edeceğini açıkladı. Pekcan sahteciliğin de önleneceğini bildirdi.

Pekcan, gümrük idareleri tarafından, gümrük işlemlerinin gerçekleştirilmesi aşamasında, gerek ithalat, gerekse de özellik arz eden ihracat işlemleri açısından, ödenmesi gereken vergi ve diğer amme alacaklarının garanti altına alınması için teminat mektubu alındığını hatırlattı.

Söz konusu teminat mektuplarının daha önceden sadece kağıt ortamında alındığına işaret eden Pekcan, bu mektuplara ilişkin işlemlerin Saymanlık ve ilgili bankalar ile teyitleşme suretiyle gerçekleştirildiğini bunun da yoğun bürokratik süreçlere sebep olduğunu anlattı. Pekcan, bu sorunun çözümü için Hazine ve Maliye Bakanlığı, Kredi Kayıt Bürosu ile işbirliği yaptıklarını belirterek, "Daha önceden sadece kağıt ortamında düzenlenebilen gümrük idarelerince kabul edilen teminat mektupları geliştirilen sistem sayesinde artık elektronik ortamda da kabul edilecek. E-teminat sistemi sahteciliği de önleyecek" diye konuştu.

9 Temmuz'da başladı

Çalışmalar çerçevesinde, 9 Temmuz itibarıyla muhtelif gümrük idarelerine hitaben düzenlenen e-teminat mektuplarının, ilgili gümrük idarelerinde işleme alınmaya başlandığını belirten Pekcan, "1 Eylül 2019 itibarıyla da gümrük idarelerimize muhatap düzenlenen teminat mektuplarının tamamen

elektronik teminat mektubu olarak düzenlenmesi ve bu şekilde işlemlerin yürütülmesi öngörülmektedir" ifadesini kullandı.

Ayda 5 olan limit kalkıyor

Bakan Pekcan ayrıca Gümrük Genel Tebliği'nde de bir değişik-

lik yaparak Cumhurbaşkanlığı'na sunduklarını ifade ederek, "Tüzel kişilerin elektronik ticaret gümrük beyannamesi ile işlem yapabilmesinin önünü açıyoruz. Gerçek kişilerdeki yurtdışından ayda en fazla 5 hızlı kargo limitini tüzel kişiler için kaldırıyoruz" diye konuştu.

Eximbank'tan ihracatçılara 21.4 milyar dolarlık destek

Türk Eximbank'ın yılın ilk 6 ayında ihracatçılara sağladığı destek, geçen yılın aynı dönemine göre yüzde 4.4 artarak 21.4 milyar dolar oldu.

Eximbank'tan yapılan yazılı açıklamada ilk altı ayda sağlanan desteğin 13.1 milyar dolarının nakdi kredi, 8.3 milyar dolarının sigorta olduğu, söz konusu dönemde ihracatı destekleme oranının geçen yılın aynı dönemine göre 0.6 puan artarak yüzde 25.5'e yükseldiği belirtildi.

Bu yıl ihracatçılara bir önceki yıla göre yüzde 10 artışla 48.4 milyar dolar nakdi kredi ve sigorta/garanti imkanı sunmayı hedeflenen Eximbank, bu tutarın 29.4 milyar dolarının kredi, 19 milyar dolarının ise sigorta/garanti desteği olarak öngörüyor.

Öte yandan 2019 hedefleri doğrultusunda kredi ve alacak sigortası faaliyetleri ile sağlanan toplam finansman desteğinin ihracata oranı da yüzde 27'ye yükseltilecek.

Açıklamada Türk Eximbank'ın mevcut kredi programları ile sunduğu destekler sonucunda Haziran 2019'da kredi bakiyesinin TL bazında bir önceki yıla göre yüzde 48 artışla 141.2 milyar TL'ye ulaştığı belirtildi.

4.5 yıldan sonra yüzde 4.5 faiz indirimi

Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası (TCMB) Para Politikası Kurulu (PPK), piyasaların merakla beklediği faiz kararını açıkladı. Politika faizinde 425 baz puan indirmeye gidildi. Yüzde 24 seviyesinde bulunan haftalık repo ihale faiz oranı, yüzde 19.75'e çekildi.

Ekonomistlerin tahminleri en düşük 150, en yüksek 500 baz puan indirim arasında yer alırken, ağırlıklı görüş yüzde 24 seviyesinde olan politika faizinin 250 baz puanlık indirimle yüzde 21.5 seviyesine çekileceği yönündeydi.

TCMB geçen yıl Ağustos ayındaki kur krizinin ardından enflasyonun yükselmesine paralel olarak Eylül ayında politika faizini 625 baz puan artırarak yüzde 24'e çıkarmış ve PPK toplantısının yapıldığı 25 Temmuz gününe kadar bu seviyede tutmuştu. Faiz indirimi ise en son 25 Şubat 2015'te yapılmış, yüzde 7.75'ten yüzde 7.50'ye düşürülmüştü.

Piyasalara verilen mesaj

TCMB tarafından faiz oranlarına ilişkin yapılan duyuruda, son dönemde açıklanan verilerin, iktisadi faaliyetin ılımlı bir toparlanma eğilimi sergilediğini gösterdiği belirtildi.

Küresel büyüme görünümündeki zayıflamaya rağmen rekabet gücündeki gelişmelerin etkisiyle mal ve hizmet ihracatı artış eğiliminin sürdüğü, özellikle turizmdeki güçlü seyrin doğrudan ve bağlantılı sektörler kanalıyla iktisadi faaliyeti desteklediği ifade edilen duyuruda, sunlar kaydedildi:

"Önümüzdeki dönemde net ihracatın büyümeye katkısını sürdüreceği, enflasyondaki düşüş eğilimi ve finansal koşullardaki kısmi iyileşmeyle birlikte ekonomideki kademeli toparlanmanın devam edeceği öngö-

rülmektedir. Büyüme kompozisyonu dış dengeyi olumlu etkilemektedir. Cari işlemler dengeindeki iyileşme eğiliminin sürmesi beklenmektedir. Yakın dönemde küresel iktisadi faaliyetin zayıflaması ve enflasyona dair aşağı yönlü risklerin belirginleşmesiyle gelişmiş ülke merkez bankalarının genişleyici para politikası adımları atma olasılığı güçlenmiştir. Bu durum, gelişmekte olan ülke finansal varlıklarına yönelik talebi ve risk iştahını desteklemekle

birlikte korumacılık önlemlerinin ve küresel ekonomi politikalarına dair diğer belirsizliklerin gerek sermaye akımları gerekse dış ticaret kanalıyla oluşturabileceği etkiler yakından takip edilmektedir."

Enflasyon görünümündeki iyileşme sürüyor

Duyuruda, enflasyon görünümündeki iyileşmenin devam ettiği belirtilerek, yılın ikinci çeyreğinde enflasyonun işlenmemiş gıda ve enerji fiyatlarındaki yavaşlamanın da katkısıyla belirgin bir düşüş sergilediği aktarıldı. İç talep gelişmeleri ve parasal sıkılaştırmanın etkilerinin enflasyondaki düşüşü desteklediği kaydedilen duyuruda, şu değerlendirmelere yer verildi:

"Enflasyonun ana eğilimine dair göstergeler, arz yönlü faktörler ve

TCMB Başkanı
Murat Uysal

Merkez Bankası, yeni atanan Murat Uysal'ın başkanlığındaki ilk toplantısında politika faizini beklentilerin üzerinde sert bir şekilde 425 baz puan düşürdü. Böylece 4.5 yıllık aranın ardından ilk kez faiz indirimi gerçekleşti.

ithalat fiyatları enflasyon görünümünü olumlu etkilemektedir. Bu gelişmelere bağlı olarak, güncel tahminler yıl sonu itibarıyla enflasyonun Nisan Enflasyon Raporu'nda verilen öngörülerin bir miktar altında kalabileceğine işaret etmektedir. Bu çerçevede Kurul, enflasyon görünümünü etkileyen tüm unsurları dikkate alarak, politika faizinin 425 baz puan indirilmesine karar vermiştir. Kurul, enflasyondaki düşüş sürecinin devamlılığının, ülke

risk priminin gerilemesi, uzun vadeli faizlerin aşağı gelmesi ve ekonomideki toparlanmanın güç kazanması açısından büyük önem taşıdığını değerlendirmektedir. Enflasyondaki düşüşün hedeflenen patika ile uyumlu şekilde gerçekleşmesi için para politikasındaki temkinli duruşun sürdürülmesi gerekmektedir. Bu çerçevede, parasal sıkılığın düzeyi ana eğilime dair göstergeler dikkate alınarak enflasyondaki düşüşün sürekliliğini sağlayacak şekilde belirlenecektir. Merkez Bankası, fiyat istikrarı ve finansal istikrar amaçları doğrultusunda elindeki bütün araçları kullanmaya devam edecektir. Açıklanacak her türlü yeni verinin ve haberin Kurul'un geleceğe yönelik politika duruşunu değiştirmesine neden olabileceği önemle vurgulanmalıdır."

Sanayi üretimi

yıllıkta düştü aylıkta arttı

Ekonominin öncü göstergelerinden sanayi üretimi Mayıs'ta geçen yılın aynı ayına göre takvim etkisinden arındırılmış olarak yüzde 1.3 düştü.

Yıllık bazda, sanayinin alt sektörleri (2015=100 referans yılı) incelendiğinde, 2019 yılı Mayıs ayında madencilik ve taşocakçılığı sektörü endeksi bir önceki yılın aynı ayına göre yüzde 2,5 ve imalat sanayi sektörü endeksi yüzde 1,8 azalırken elektrik, gaz, buhar ve iklimlendirme üretimi ve dağıtımı sektörü endeksi yüzde 4,1 arttı.

Ana sanayi gruplarından 2019 yılı Mayıs ayında mevsim ve takvim etkisinden arındırılmış Sanayi Üretim Endeksi'nde, bir önceki aya göre en fazla artış yüzde 6.5 ile sermaye malında gerçekleşti.

İmalat sanayinin alt sektörlerine baktığımızda; aynı dönemde en fazla artış ise, yüzde 59.6 ile diğer ulaşım araçlarının imalatında gerçekleşti. Bu artışı yüzde 7.4 ile bilgisayarların, elektronik ve

optik ürünlerin imalatı, yüzde 4.6 ile diğer elektrikli teçhizat imalatı ve yüzde 3.8 kimyasalların ve kimyasal ürünlerin imalatı izledi. En fazla azalış; yüzde 10.4 ile tütün ürünleri imalatında gerçekleşti. Ardından yüzde 7.6 ile diğer imalatlar, yüzde 5.9 makine ve ekipmanların kurulumu ve onarımı imalatı ve yüzde 2.4 ile kok kömürü ve rafine edilmiş petrol ürünleri imalatı geldi.

Aylıkta artış var

Aylık bazda sınırlı gerileme beklentisine karşın yüzde 1.3 artış yaşandı.

Aylık bazda sanayinin alt sektörleri (2015=100 referans yılı) incelendiğinde, 2019 yılı Mayıs ayında madencilik ve taşocakçılığı sektörü endeksi bir önceki aya göre yüzde 5.2, imalat sanayi sektörü endeksi yüzde 1 ve elektrik, gaz, buhar ve iklimlendirme üretimi ve dağıtımı sektörü endeksi yüzde 2.9 arttı.

MAYIS 2019	Arındırılmamış		Takvim Etkisinden Arındırılmış		Mevsim ve Takvim Etkisinden Arındırılmış	
	Endeks	Değişim (Yıllık)	Endeks	Değişim (Yıllık)	Endeks	Değişim (Aylık)
(2010=100)						
Toplam Sanayi	121.0	-0.1	116.0	-1.3	114.3	1.3
Madencilik ve Taşocakçılığı	118.1	-2.6	114.2	-2.5	115.7	5.2
İmalat Sanayi	121.5	-0.5	116.2	-1.8	113.8	1.0
Elektrik, Gaz, Buhar ve İklim. Ürt. ve Dağıtım	114.5	4.1	113.6	4.1	119.6	2.9

Nisan'da işsizlik yüzde 13'e geriledi

Türkiye'de işsizlik oranı, Nisan'da geçen yılın aynı ayına göre 3.4 puan artışla yüzde 13 oldu. Söz konusu dönemde işsiz sayısı 1 milyon 116 bin kişi artarak 4 milyon 202 bin kişi olarak kaydedildi. İşsizlik oranı, Nisan'da bir önceki aya göre ise 1.1 puan düşüş gösterdi.

Yılın ilk çeyreğinde yüzde 14.7 ile 10 yılın zirvesinde bulunan işsizlik oranı, mevsimsel olarak turizmde istihdamın yavaş yavaş artmasıyla Nisan döneminde bir önceki aya göre 1.1 puan düşüş göstererek yüzde 13'e geriledi. Bu oran, son 5 ayın en düşük seviyesi oldu. Ancak bir önceki yılın aynı ayına göre işsizlikte 3.4 puanlık artış yaşandı.

Gelecek dönemlerde turizmin katkısıyla işsizlik oranında gerilemenin sürmesi bekleniyor. Ancak, TÜİK'in mevsim etkilerinden arındırılmış olarak açıkladığı işsizlik oranında ise yükseliş sürdü. Nisan döneminde mevsim etkilerinden arındırılmış işsizlik oranı yüzde 13.8 ile 10 yılın zirvesini gördü.

Türkiye İstatistik Kurumu (TÜİK) 2019 Nisan dönemine ilişkin işgücü istatistiklerini açıkladı. Türkiye genelinde 15 ve daha yukarı yaşta kişilerde işsiz sayısı 2019 yılı Nisan döneminde geçen yılın aynı dönemine göre 1 milyon 116 bin kişi artarak 4 milyon 202 bin kişi oldu. İşsizlik oranı 3.4 puanlık artış ile yüzde 13.0 seviyesinde gerçekleşti. Aynı dönemde; tarım dışı işsizlik oranı 3.6 puanlık artış ile yüzde 15.0 olarak tahmin edildi. Genç nüfusta (15-24 yaş) işsizlik oranı 6.3 puanlık artış ile yüzde 23.2 olurken, 15-64 yaş grubunda bu oran 3.5 puanlık artış ile yüzde 13.3 olarak gerçekleşti.

İstihdam oranı yüzde 46
İstihdam edilenlerin sayısı

2019 yılı Nisan döneminde, bir önceki yılın aynı dönemine göre 810 bin kişi azalarak 28 milyon 199 bin kişi, istihdam oranı ise 1.9 puanlık azalış ile yüzde 46.0 oldu.

Bu dönemde, tarım sektöründe çalışan sayısı 329 bin, tarım dışı sektörlerde çalışan sayısı 481 bin kişi azaldı. Sezonunun yaklaşmasıyla beraber turizm sektörü 103 bin kişilik yeni istihdamıyla dikkat çekti. İstihdam edilenlerin yüzde 17.6'sı tarım, yüzde 19.7'si sanayi, yüzde 5.7'si inşaat, yüzde 56.9'u ise hizmet sektöründe yer aldı. Önceki yılın aynı dönemi ile karşılaştırıldığında tarım sektörünün istihdam edilenler içindeki payı 0.7 puan, inşaat sektörünün payı 1.7 puan azalırken, sanayi sektörünün payı

0.2 puan, hizmet sektörünün payı 2.1 puan arttı.

İstihdam kaybı

TÜİK verilerine göre istihdam edilen kişi sayısı Nisan döneminde geçen yıla göre 810 bin kişi gerilerken, tarım sektöründe çalışan sayısı 329 bin, inşaatta 544 bin, sanayide ise 97 bin kişi azaldı, hizmetler sektöründe ise 160 bin kişi arttı. Mevsim etkisinden arındırılmış verilere göre ise mart dönemine göre istihdam 74 bin kişi azaldı, tarımda çalışan 84 bin, inşaatta 32 bin, hizmetlerde 30 bin kişilik düşüş gerçekleşti. Sanayide ise 71 bin yine istihdam yaratıldı. Madencilikte 34 bin, imalat sanayide 55 bin, enerjide 7 bin, ticarete 122 bin, ulaşırmada 23 bin, bilgi-iletişimde 7 bin, gayrimenkulde 3 bin, Ar-Ge'de 41 bin, kültür sanatta 28 bin, diğer hizmetlerde 44 bin kişilik istihdam kaybı var. Turizm 103 bin, finans 40 bin, kamu 202 bin, sağlık 39 bin kişi yeni istihdam yarattı. Bunun bir kısmı taşeron işçilerin kadroya geçirilmesinden de kaynaklandı.

İşgücüne katılma oranı yüzde 52.9

İşgücü 2019 yılı Nisan döneminde bir önceki yılın aynı dönemine göre 306 bin kişi artarak 32 milyon 401 bin kişi, işgücüne katılma oranı ise 0.1 puanlık azalış ile yüzde 52.9 olarak gerçekleşti. Aynı dönemler için yapılan kıyaslamalara göre; erkeklerde işgücüne katılma oranı 0.6 puanlık azalış ile yüzde 71.8, kadınlarda ise 0.5 puanlık artışla yüzde 34.5 olarak gerçekleşti.

Nisan 2019 döneminde herhangi bir sosyal güvenlik kuruluşuna bağlı olmadan çalışanların oranı, bir önceki yılın aynı dönemine göre 0.9 puan artarak yüzde 34.2 olarak gerçekleşti. Tarım dışı sektörde kayıt dışı çalışanların oranı ise bir önceki yılın aynı dönemine göre 0.7 puan artarak yüzde 23.1 oldu.

Mevsim etkilerinden arındırılmamış temel işgücü göstergeleri

Nisan 2018-2019	Toplam	
15 yaş ve daha yukarı yaşta kişiler	2018	2019
Nüfus (Bin kişi)	60.519	61.261
İşgücü (Bin kişi)	32.095	32.401
İstihdam (Bin kişi)	29.009	28.199
Tarım	5.305	4.976
Tarım dışı	23.704	23.223
İşsiz (Bin kişi)	3.086	4.202
İşgücüne dahil olmayanlar (Bin kişi)	28.424	28.860
İşgücüne katılma oranı (%)	53.0	52.9
İstihdam oranı (%)	47.9	46.0
İşsizlik oranı (%)	9.6	13.0
Tarım dışı işsizlik oranı (%)	11.4	15.0
15-64 yaş grubu		
İşgücüne katılma oranı (%)	58.3	58.4
İstihdam oranı (%)	52.6	50.6
İşsizlik oranı (%)	9.8	13.3
Tarım dışı işsizlik oranı (%)	11.4	15.1
Genç nüfusta (15-24 yaş) işsizlik oranı (%)	16.9	23.2
Ne Eğitimde ne istihdamda olanların oranı*	21.3	23.4

Kaynak: TÜİK

*Çalışmayan, eğitim (örgün ve yaygın) görmeyen gençlerin, toplam genç nüfus içindeki oranıdır.

İSTİHDAMIN GELİŞİMİ (Bin kişi, 15+ yaş)

Nisan 2019	SANAYİ	TARIM	İNŞAAT	HİZMETLER	TOPLAM
Erkek	4.156	2.791	1.537	10.660	19.144
Kadın	1.398	2.185	73	5.399	9.055
Toplam	5.553	4.976	1.611	16.059	28.199

Kaynak: TÜİK

Arındırılmış rakamlar

Mevsim etkisinden arındırılmış istihdam bir önceki döneme göre 74 bin kişi azalarak 28 milyon 40 bin kişi olarak tahmin edildi. İstihdam oranı 0.2 puan azalarak yüzde 45.8 oldu. Mevsim etkisinden arındırılmış işsiz sayısı bir önceki döneme göre 7 bin kişi artarak 4 milyon 487 bin kişi olarak gerçekleşti. İşsizlik oranı

0.1 puan artarak yüzde 13.8 oldu.

Mevsim etkisinden arındırılmış işgücüne katılma oranı 0.2 puan azalarak yüzde 53.1 olarak gerçekleşti. Ekonomik faaliyete göre istihdam edilenlerin sayısı, tarım sektöründe 84 bin, inşaat sektöründe 32 bin, hizmet sektöründe 30 bin kişi azalırken, sanayi sektöründe 71 bin kişi arttı.

Reel kesimin güveni arttı

Reel Kesim Güven Endeksi; 2019 yılı Haziran ayında bir önceki aya göre yüzde 3.6 artarak 102.5 ile tekrar yükselişe geçti. Mevsimsellikten arındırılmış reel kesim güven endeksi (RKGE-MA) bir önceki aya göre 4.9 puan artarak 99.6 seviyesinde gerçekleşti.

Merkez Bankasından yapılan açıklamaya göre, endeksi oluşturan anket sorularına ait yayılma endeksleri incelendiğinde, son 3 aydaki toplam sipariş miktarı, genel gidişat, sabit sermaye yatırım harcaması ve mevcut toplam sipariş miktarına ilişkin değerlendirmeler endeksi artış yönünde etkilerken, gelecek 3 aydaki üretim hacmi, gelecek 3 aydaki toplam istihdam miktarı, gelecek 3 aydaki ihracat sipariş miktarı ve mevcut mamul mal stokuna ilişkin değerlendirmeler endeksi azalış yönünde etkiledi.

Son 3 aya yönelik değerlendirmelerde, üretim hacmi ve ihracat sipariş miktarında artış bildirenler lehine olan seyrin bir önceki aya göre güçlendiği, iç piyasa sipariş miktarında azalış bildirenler lehine olan seyrin ise zayıfladığı gözlemlendi.

Mevcut toplam siparişlerin mevsim normallerinin altında olduğu yönündeki değerlendirmelerin zayıflayarak, mevcut mamul mal stoklarının seviyesinin mevsim normallerinin üzerinde olduğu yönündeki değerlendirmelerin ise güçlenerek devam ettiği görüldü.

Gelecek 3 aya yönelik değerlendirmelerde, üretim hacmi ve ihracat sipariş miktarında artış bekleyenler lehine olan seyrin zayıfladığı, iç piyasa sipariş miktarında artış bekleyenler lehine olan seyrin ise güçlendiği gözlemlendi. Gelecek 12

aydaki sabit sermaye yatırım harcamasına ilişkin azalış yönlü beklentilerin artış bekleyenler lehine döndüğü, gelecek üç aydaki istihdama ilişkin artış yönlü beklentilerin ise zayıflayarak devam ettiği dikkat çekti.

Ortalama birim maliyetlerde, son 3 ayda artış olduğunu bildirenler ile gelecek 3 ayda artış olacağını bekleyenler lehine olan seyrin zayıfladığı gözlemlendi. Gelecek 3 aydaki satış fiyatı artış beklentilerinin de zayıflayarak devam ettiği belirtildi.

Gelecek 12 aylık dönem sonu itibarıyla yıllık ÜFE beklentisi bir önceki aya göre 0.8 puan azalarak yüzde 22.7 seviyesinde gerçekleşti.

İçinde bulunduğu sanayi dalındaki genel gidişat konusunda, bir önceki aya kıyasla daha iyimser olduğunu belirtenlerin oranı yüzde 9.6'ya, aynı kaldığını belirtenlerin oranı ise yüzde 71.0'a yükselirken, daha kötümser olduğunu belirtenlerin oranı yüzde 19.4'e geriledi.

Ekonomik güven endeksi arttı

Ekonomik Güven Endeksi, Haziran'da bir önceki aya göre yüzde 7.6 artarak 77.5'ten 83.4'e yükseldi.

Türkiye İstatistik Kurumu (TÜİK), Haziran ayına ilişkin ekonomik güven endeksini açıkladı. Endekste artış, tüketici, reel kesim (imalat sanayisi), hizmet, perakende ticaret ve inşaat sektörü güven endekslerindeki artışlardan kaynaklandı.

Haziran ayında tüketici güven endeksi bir önceki aya göre yüzde 4.2 artarak 57.6 ile yönünü yukarı doğru çevirdi. Reel kesim güven endeksi 99.6, hizmet sektörü güven endeksi 85.4, perakende ticaret sektörü güven endeksi 93.2 ve inşaat sektörü güven endeksi 50.4 değerine çıktı.

Aylar	Reel Kesim Güven Endeksi	Tüketici Güven Endeksi	Ekonomi Güven Endeksi
2018			
Haziran	104.6	70.1	93.8
Temmuz	102.7	72.7	95.1
Ağustos	96.4	68.2	88.3
Eylül	89.6	59.9	78.1
Ekim	87.6	57.6	75.2
Kasım	92.8	60.0	80.6
Aralık	91.5	58.7	81.9
2018 Yıllık	101.4	67.0	91.7
2019			
Ocak	93.0	58.2	78.5
Şubat	97.2	57.8	79.4
Mart	102.1	59.4	81.9
Nisan	105.5	63.5	84.7
Mayıs	98.9	55.3	77.5
Haziran	102.5	57.6	83.4

Kaynak: TCMB, TÜİK *100'ün altı olumsuz algıyı göstermektedir.

Ekonomik Güven Endeksi; tüketici güven endeksi ve mevsim etkilerinden arındırılmış reel kesim (imalat sanayi), hizmet, perakende

ticaret ve inşaat sektörleri güven endekslerinin alt endekslerinin ağırlıklandırılarak birleştirilmesi ile oluşturuluyor.

Özel sektörün yurt dışı kredi borcu azaldı

Özel sektörün yurt dışından sağladığı uzun vadeli kredi borcu Mayıs'ta 2018 yılı sonuna kıyasla 5 milyar dolar azalarak 204.5 milyar dolara, kısa vadeli kredi borcu ise (ticari krediler hariç) 3.4 milyar dolar gerileyerek 12.0 milyar dolara düştü.

Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası (TCMB) tarafından Mayıs dönemine ait özel sektörün yurt dışından sağladığı kredi borcu gelişmeleri yayımlandı. Verilerin borçluya göre dağılımına bakıldığında, uzun vadeli kredi borcuna ilişkin olarak, bir önceki yılın

sonuna göre bankaların kredi biçimindeki borçlanmaları 4.4 milyar dolar azaldı, tahvil ihracı biçimindeki borçlanmaları ise 1.6 milyar dolar artışla 30.3 milyar dolara yükseldi.

Aynı dönemde, bankacılık dışı finansal kuruluşların kredi biçimindeki borçlanmaları 1.7 milyar dolar azaldı. Tahvil stoku ise 202 milyon dolar artarak 4.4 milyar dolar seviyesinde gerçekleşti. Söz konusu dönemde finansal olmayan kuruluşların kredi biçimindeki borçlanmaları 854 milyon dolar azaldı. Tahvil stoku ise 966 milyon

dolar artarak 7.4 milyar dolara yükseldi.

Kısa vadeli kredi borcuna ilişkin olarak ise 2018 sonuna göre bankaların kredi biçimindeki borçlanmaları 1.9 milyar dolar azalışla 7.5 milyar dolara, finansal olmayan kuruluşların kredi biçimindeki borçlanmaları ise 491 milyon dolar azalışla 2.8 milyar dolara indi.

Özel sektörün yurt dışından sağladığı toplam kredi borcu, Mayıs sonu itibarıyla kalan vadeye göre incelendiğinde, 1 yıl içinde gerçekleştirilecek olan anapara geri ödemeleri toplam 58.6 milyar dolar oldu.

Cari denge Mayıs'ta artıya geçti

Türkiye'nin cari işlemler hesabı Mayıs ayında 151 milyon dolar fazla verdi. Bu yılın Ocak-Mayıs döneminde cari açık 3.14 milyar dolar olurken, geçen yılın ilk 5 aylık dönemine göre yüzde 87 düşüş kaydedildi. Nisan ayında 1 milyar 334 milyon dolar cari açık verildiği açıklanmıştı.

Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası Mayıs ayına ilişkin cari işlemler verisini açıkladı. Bir önceki yılın Mayıs ayında 6 milyar 172 milyon dolar açık veren cari işlemler hesabı, bu yılın aynı ayında 151 milyon dolar fazla verdi. Bunun sonucunda 12 aylık cari işlemler açığı 2 milyar 370 milyon dolara geriledi.

Söz konusu gelişmede, ödemeler dengesi tablosundaki dış ticaret açığının bir önceki yılın aynı ayına göre 5 milyar 853 milyon dolar azalarak 706 milyon dolara gerilemesi ve hizmetler dengesi kalemi kaynaklı girişlerin bir önceki yılın aynı ayına göre

594 milyon dolar artarak 2 milyar 303 milyon dolara yükselmesi etkili oldu.

Altın ve enerji hariç cari işlemler hesabı ise, bir önceki yılın Mayıs ayında 1 milyar 204 milyon dolar açık vermişken, bu ayda 3 milyar 469 milyon dolar verdi.

Hizmetler dengesi altında turizmden kaynaklanan net gelirler, bir önceki yılın aynı ayına göre 257 milyon dolar artarak 1 milyar 846 milyon dolara yükseldi.

Birincil gelir dengesi kalemi altında yatırım geliri kaleminden kaynaklanan net çıkışlar, bir önceki yılın aynı ayına göre 194

milyon dolar artarak 1 milyar 299 milyon dolar oldu.

İkincil Gelir Dengesi kalemi kaynaklı çıkışlar, bir önceki yılın aynı ayına göre 104 milyon dolar azalarak 27 milyon dolar olarak gerçekleşti.

Finans hesabı

Doğrudan yatırımlardan kaynaklanan net girişler, bir önceki yılın aynı ayına göre 51 milyon dolar azalarak 204 milyon dolar olarak gerçekleşti. Portföy yatırımları 456 milyon dolar tutarında net çıkış kaydetti. Alt kalemler itibarıyla incelendiğinde, yurtdışı yerleşiklerin hisse senedi

(Milyon Dolar)	Mayıs		Ocak-Mayıs		12 Aylık Kümülatif 2019
	2018	2019	2018	2019	
CARİ İŞLEMLER HESABI	-6.172	151	-28.035	-3.142	-2.370
SERMAYE HESABI	6	-6	31	19	46
FİNANS HESABI	-1.923	1.749	-19.292	-2.384	7.033
Doğrudan Yatırımlar (net)	-255	-204	-2.180	-3.049	-10.071
Portföy Yatırımlar (net)	1.079	456	-776	-3.690	-22
Diğer Yatırımlar (net)	76	-1.511	-15.565	3.517	25.894
Rezerv Varlıklar (net)	-2.823	3.008	-771	838	-8.768
Net Hata ve Noksan	4.243	1.604	8.712	739	9.357

piyasasında ve devlet iç borçlanma senetleri piyasasında sırasıyla 138 milyon dolar ve 369 milyon dolar net satış yaptığı görüldü.

Yurtiçi bankalar, yurtdışındaki tahvil ihraçlarıyla ilgili olarak 52 milyon dolar net geri ödeme gerçekleşti.

Diğer yatırımlarda 1 milyar 511 milyon dolar tutarında net giriş sağlandı. Bu rakam aynı zamanda geçen yılın Mayıs ayından bu yana en yüksek seviye oldu. Diğer yatırımlar altında, yurtiçi bankaların yurtdışı muhabirlerindeki efektif ve mevduat varlıkları ile yurtdışı bankaların yurtiçindeki mevduatlarında 3 milyar 989 milyon dolar ve 1 milyar 797 milyon dolar net azalış kaydedildi.

Yurtdışından sağlanan kredilerle ilgili olarak, bankalar 616 milyon dolar, Genel Hükümet 126 milyon dolar ve diğer sektörler 524 milyon dolar net geri ödeme yaptı.

Resmi rezervlerde bu ayda 3

milyar 8 milyon dolarlık artış gözlemlendi. 2019 yılı Ocak-Mayıs döneminde 838 milyon dolarlık giriş yaşandı. 12 aylık kümülatifte ise, TCMB rezervlerinde 8.8 milyar dolarlık çıkış yaşandığı ve bu rezervlerin cari açığı finanse etmede kullanıldığı gözlemlendi. Yine bu ayda net hata ve noksan kaleminde 1.6 milyar dolar sermaye girişi kaydedildi.

Önümüzdeki dönemlerde, dış ticaret açığındaki daralmanın devam etmesi ve yaz ayları sebebiyle yükselişini sürdürmesi beklenen turizm gelirlerinin cari dengeyi desteklemeye devam edeceği öngörülmüyor.

Türkiye'nin yurt dışı varlıkları Mayıs'ta 239.1 milyar dolar, yurt dışı yükümlülükleri 562.2 milyar dolar seviyesinde gerçekleşti.

Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası (TCMB) tarafından Mayıs 2019 dönemine ilişkin Uluslararası Yatırım Pozisyonu (UYP) verileri açıklandı. Mayıs sonu itibarıyla Türkiye'nin yurt dışı varlıkları, 2018 yıl sonuna kıyasla yüzde 4.4 artışla 239.1 milyar dolar, yükümlülükleri ise yüzde 5.8 azalışla 562.2 milyar dolar oldu.

Türkiye'nin yurt dışı varlıkları ile yurt dışına olan yükümlülüklerinin farkı olarak tanımlanan ve 2018 yıl sonunda eksi 367.9 milyar dolar olan net UYP, mayıs sonunda eksi 323.1 milyar dolar olarak

kaydedildi.

Varlıklar alt kalemleri incelendiğinde, rezerv varlıklar kalemi 2018 yıl sonuna göre yüzde 2.8 artışla 95.6 milyar dolara, diğer yatırımlar kalemi yüzde 6.7 artışla 94.7 milyar dolara yükseldi. Diğer yatırımlar alt kalemlerinden bankaların Yabancı Para (YP) ve Türk lirası cinsinden efektif ve mevduatları yüzde 10.6 artışla 49.4 milyar dolara çıktı.

Yükümlülükler alt kalemleri incelendiğinde, doğrudan yatırımlar (sermaye ve diğer sermaye) piyasa değeri ile döviz kurlarındaki değişimlerin de etkisiyle 2018 yıl sonuna göre yüzde 17.8 azalışla 117.9 milyar dolara indi.

Enflasyonda sert düşüş

Yıllık enflasyon, beklendiği gibi baz etkisinin de desteğiyle sert düşüş kaydederken, Haziran 2018'den beri en düşük seviyede yüzde 15.72 seviyesinde gerçekleşti.

Tüketici enflasyonu Haziran'da gıda ve giyim fiyatlarındaki düşüşün etkisiyle sadece yüzde 0.03 arttı ve yıllık enflasyon 3 puanlık düşüşle yüzde 15.72'ye indi. Taze sebze ve meyvelerin bollaşması, döviz kurundaki gerilemenin ithal ürünlere etkisi ile giyim ve ayakkabı grubunda indirim sezonunun başlaması, enflasyondaki sert düşüşün nedenlerinden oldu. Temmuz'da, Haziran'ın son haftasında yapılan çay, şeker ve elektrik zamlarının etkisi gözlenecek. Ayrıca sigara ve içkiye yapılacak olası fiyat artışı da Temmuz enflasyonunda belirleyici olacak.

Yıllık enflasyon; son 15 yılın rekor seviyesini 2018 Ekim'de yüzde 25.24 ile görmüş, daha sonra yönünü aşağı çevirerek Ocak ayında yüzde 20.35'e, Şubat'ta yüzde 19.67'ye geriledikten sonra Mart'ta yüzde 19.71, Nisan'da yüzde 19.5, Mayıs'ta ise gıda fiyatlarında yaşanan düşüşün desteğiyle aylık bazda yüzde 0.95 artış

gösterirken, yüzde 18.71 olmuştur.

Türkiye İstatistik Kurumu (TÜİK), Haziran ayı enflasyon verilerini açıkladı. Tüketici Fiyatları Endeksi (2003=100) 2019 yılı Haziran'da aylık bazda Mayıs'a göre piyasa beklentilerinin oldukça altında kalarak yüzde 0.03 artış gösterdi. Yıllık enflasyon 2.99 puan azalarak yüzde 15.72 ile son yılın en düşük seviyesine indi. TÜFE'de, bir önceki yılın Aralık ayına göre yüzde 5.01 ve 12 aylık ortalamalara göre yüzde 19.88 artış gerçekleşti.

Haziran 2019'da endekste kapsanan 418 maddeden; 51 maddenin ortalama fiyatlarında değişim olmazken, 264 maddenin ortalama fiyatlarında artış, 103 maddenin ortalama fiyatlarında ise düşüş gerçekleşti.

Gıda enflasyonu, işlenmemiş gıda fiyatları

HAZİRAN AYININ ZAM ŞAMPİYONLARI (%)

Limon	35.72
Yurtiçi turlar	34.90
Otobüs ücreti	15.80
Yurtdışı turlar	13.88
Cilt ve vücut ürünleri	11.74
Kuru fasulye	9.57
Konserveler	9.28
Makyaj Malzemeleri	8.83
Elma	8.27
Otel ücreti	7.68
Sivri biber	7.61
Araba kiralama	7.31
Kaşar peyniri	6.68
Reçel	6.55
Deodorantlar	5.47
Beyaz peynir	5.40
Saç bakım ürünleri	5.23
Tereyağı	5.04
Yoğurt	4.81
Tavuk eti	4.61

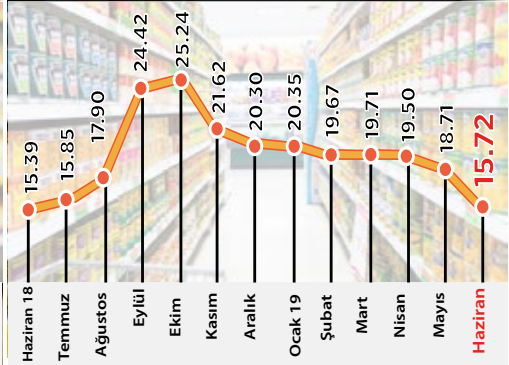
HANGİ GRUP ENFLASYONU NASIL ETKİLEDİ

	Aylık değişim(%)	Etkisi (puan)
Gıda ve içecekler	-1.65	-0.40
İçki ve sigara	0.04	0.00
Giyim ve ayakkabı	-1.57	-0.10
Konut	0.26	0.04
Ev Eşyası	0.57	0.05
Sağlık	0.57	0.02
Ulaştırma	0.47	0.08
Haberleşme	0.38	0.01
Eğlence ve kültür	-0.04	0.00
Eğitim	1.50	0.04
Lokanta ve oteller	2.65	0.21
Çeşitli mal ve hiz.	1.86	0.10

AYLIK TÜKETİCİ ENFLASYONU (TÜFE,%)

YILLIK TÜKETİCİ ENFLASYONU (TÜFE,%)

kaynaklı geriledi. Geçen yıl Haziran ayında işlenmemiş gıda fiyatları aylık yüzde 10.78 artarken, bu yıl ise yüzde 5.61 azalış gösterdi. Taze meyve ve sebze ise yüzde 11.26 geriledi. Dolayısıyla işlenmemiş gıda yıllık enflasyonu yüzde 35.3 seviyesinden yüzde 15.3'e gerilerken, işlenmiş gıda fiyatları yıllık artışı ise yüzde 23.4'e yükseldi. Böylece, gıda fiyatlarının yıllık artış hızı yüzde 19.2'ye gerilerken, Merkez Bankası Enflasyon Raporu'ndaki gıda fiyatı yeni varsayımının (yüzde 16) belirgin üzerinde kaldı. Endeks tarihindeki ortalama yıllık artışı yüzde 10 civarında olan gıda fiyatlarının 2019 yılındaki seyri enflasyonun TCMB'nin yüzde 14.6 olan yıl sonu tahmininden sapma konusunda önemli belirleyicilerinden biri olacağı ifade edildi.

Enerji grubunda da geçen yılın aksine yüzde 1'lik düşüş izlendi.

Kurlara ve talebe hassas olan bazı gruplarda (mobilya, ev içi tekstil, ev aletleri, görsel-işitsel sistemler vb) fiyat artışlarının ılımlı kaldığı gözlemlendi. Ancak otel-lokanta, kişisel bakım, ayakta tedavi gibi bazı gruplarda belirgin artışlar görüldü. Giyim fiyatlarında mevsimlik azalışının ise yüzde 1.57 ile geçen yılki indiriminden üzerinde olması da yıllık enflasyonu hafif aşağı çekti.

Aylık ve yıllık oranlar

Ana harcama grupları itibarıyla Haziran'da aylık en yüksek artış yüzde 2.65 ile lokanta ve otellerde yaşandı. 2019 yılı Haziran ayında

endekste yer alan gruplardan, çeşitli mal ve hizmetlerde yüzde 1.86, eğitimde yüzde 1.50, sağlık ve ev eşyasında yüzde 0.57 artış gerçekleşti. Endekste yer alan gruplardan aylık en fazla düşüş yüzde 1.65 ile gıda ve alkolsüz içeceklerde görüldü. Giyim ve ayakkabıda yüzde 1.57 ve eğlence ve kültürde yüzde 0.04 düşüş kaydedildi.

TÜFE'de yıllık en fazla artış yüzde 26.88 ile çeşitli mal ve hizmetler grubunda oldu. Bir önceki yılın aynı ayına göre ev eşyası yüzde 22.51, lokanta ve oteller yüzde 20.84, alkollü içecekler ve tütün yüzde 19.24 ve gıda ve alkolsüz içecekler yüzde 19.20 ile artışın yüksek olduğu diğer ana harcama grupları olarak sıralandı.

Özel kapsamlı TÜFE göstergesi (B) aylık yüzde 1.19 arttı

İşlenmemiş gıda ürünleri, enerji, alkollü içkiler ve tütün ile altın hariç TÜFE'de 2019 yılı Haziran ayında bir önceki aya göre yüzde 1.19, bir önceki yılın Aralık ayına göre yüzde 4.59, bir önceki yılın aynı ayına göre yüzde 16.28 ve 12 aylık ortalamalara göre yüzde 18.89 artış gerçekleşti.

Üretici cephesinde rakamlar yüksek

Yurt içi üretici fiyat endeksi (Yİ-ÜFE), 2019 yılı Haziran ayında bir önceki aya göre yüzde 0.09, bir önceki yılın Aralık ayına göre yüzde 8.09, bir önceki yılın aynı ayına göre yüzde 25.04 ve 12 aylık ortalamalara göre yüzde 32.81 artış gösterdi.

Sanayinin dört sektörünün bir önceki aya göre değişimleri; madencilik ve taşocaklığı sektöründe yüzde 0.50 artış, imalat sanayi sektöründe yüzde 0.45 düşüş, elektrik, gaz üretimi ve dağıtım sektöründe yüzde 7.83, su temini sektöründe yüzde 0.43 artış olarak gerçekleşti.

Bir önceki aya göre en fazla artış; yüzde 7.83 ile elektrik, gaz üretimi ve dağıtım, yüzde 4.44 ile ham petrol ve doğal gaz, yüzde 2.19 ile kağıt ve kağıt ürünleri olarak gerçekleşti. Buna karşılık kok ve rafine petrol ürünleri yüzde 11.79, basım ve kayıt hizmetleri yüzde 4.10, ana metaller yüzde 2.70 ile bir önceki aya göre azalan alt sektörler oldu.

Ana sanayi grupları sınıflamasına göre 2019 yılı Haziran ayında aylık en fazla artış dayanaklı tüketim malında ve yıllık en fazla artış enerjide gerçekleşti.

Bütçe yılbaşından bu yana 78.6 milyar TL açık verdi

Merkezi yönetim bütçesi, Haziran'da 12.1, Ocak-Haziran döneminde ise 78.6 milyar TL açık verdi. Hazine ve Maliye Bakanlığı, Haziran ayı ve yılın ilk 6 aylık dönemindeki bütçe gerçekleştirmelerini açıkladı. Buna göre, 2018 Haziran ayında 25.6 milyar TL açık veren bütçe, 2019 yılı Haziran ayında 12.1 milyar TL açık verdi.

2018 yılı Haziran ayında 23.2 milyar TL faiz dışı açık verilmişken, 2019 yılı Haziran ayındaki faiz dışı açık 7.7 milyar TL oldu.

Haziran'da bütçe gelirleri bir önceki yılın aynı ayına göre yüzde 7.6 artarak 55.5 milyar TL, bütçe giderleri yüzde 12.5 azalarak 67.5 milyar TL oldu.

Haziran ayında Gelir Vergisi yüzde 24.4 artışla 9.6 milyar liradan 12 milyar liraya, Dahilde Alınan Katma Değer Vergisi yüzde 17.6 artışla 4.5 milyar liradan 5.3 milyar liraya, Banka Ve Sigorta Muameleleri Vergisi (BSMV) yüzde 38.7 artışla 1.3 milyar liradan 1.9 milyar liraya çıktı. Özel Tüketim Vergisi de yüzde 8.8 artarak 11.2 milyar liradan 12.1 milyar liraya yükseldi.

6 aylık dönem

2018 yılı Ocak-Haziran döneminde 46.1 milyar TL açık veren bütçe, 2019 yılı Ocak-Haziran döneminde 78.6 milyar TL açık verdi. Böylelikle Ocak-Haziran döneminde bütçe açığı 2018 yılının aynı dönemine göre yüzde 70 arttı. Yıl sonu bütçe açık hedefi 80.6 milyar lira seviyesinde bulunuyor.

2018 yılı Ocak-Haziran döneminde 12.3 milyar TL faiz dışı açık verilmiş iken, 2019 yılı Ocak-Haziran döneminde 27.8 milyar TL faiz dışı açık verildi.

Faiz hariç giderler yüzde 17.7 oranında artarak 430.8 milyar lira olarak gerçekleşti. 6 aylık harcamalara bakıldığında en büyük harcama kalemleri arasında yer alan personel giderlerinin geçen yıla oranla yüzde 27.7 artışla 125 milyar 835 milyon liraya ulaştığı görüldü. Cari transferlerdeki artış yüzde 21 oldu. Yılın 6 aylık döneminde sermaye

giderleri yüzde 13, sermaye transferleri yüzde 9.1 oranında geriledi.

Aynı dönemde bütçe gelirlerine bakıldığında ise, toplamda yüzde 14'lük artış gözlemlendi. Ocak-Haziran 2019 döneminde elde edilen toplam 402 milyar 984 milyon liralık gelirin 307 milyar 743 milyon lirası vergi gelirlerinden oluştu. Vergi gelirlerindeki artış ise yüzde 4.3 olarak gerçekleşti ve yüzde 15.7 oranındaki enflasyonun 4'te 1'i düzeyinde kaldı. En büyük vergi kalemlerinden Özel Tüketim Vergisi 6 aylık dönemde yüzde 4.2 azalarak 67.7 milyardan 64.8 milyar liraya geriledi. Dahilde alınan KDV yüzde 14.7 azalarak 29.5 milyardan 25.2 milyar liraya düştü.

İthalde alınan KDV gelirleri ise yüzde 4.6 artışla 55.4 milyar liradan 57.9 milyar liraya yükseldi.

2019 yılının 6 aylık döneminde bütçenin daha fazla açık vermesini Merkez Bankası'ndan aktarılan 37 milyar liralık kar payı önledi. Bu sayede vergi dışı gelirler 6 aylık dönemde yüzde 83.2 artışla 44.7 milyar liradan 81.9 milyar liraya çıktı.

Milyon TL	OCAK-HAZİRAN		Değişim Oranı (%)
	2018	2019	
Bütçe Giderleri	399.691	481.567	20.5
Faiz Hariç Giderler	365.884	430.823	17.7
Faiz Giderleri	33.807	50.744	50.1
Bütçe Gelirleri	353.601	402.984	14.0
Vergi Gelirleri	294.820	307.743	4.4
Bütçe Dengesi	-46.091	-78.583	-70.5
Faiz Dışı Denge	-12.283	-27.839	-126.6

Kaynak: T.C. Hazine ve Maliye Bakanlığı

İZMİR'İN TEMEL EKONOMİK GÖSTERGELERİ

	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019
NÜFUS-GÖÇ									
Nüfus (Bin)	3.624	3.662	4.061	4.113	4.168	4.223	4.279	4.320	-
Nüfusun TR Nüfusu İçindeki Payı (%)	4.8	4.8	5.3	5.3	5.3	5.3	5.3	5.3	-
Nüfus Artış Hızı (%)	4.1	10.1	13.8	12.7	13.4	13.1	13.2	9.5	-
TR Nüfus Artış Hızı (%)	13.5	12.0	13.7	13.3	13.4	13.5	12.4	14.7	-
Net Göç Hızı (%)	2.26	2.46	3.45	5.6	5.0	5.6	5.8	3.0	-
İSO 500 BÜYÜK İÇİNDEKİ ÜYE SAYISI	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019
	55	58	59	59	61	59	62	59	-
İŞGÜCÜ VE İSTİHDAM	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019
İstihdam Edilen Kişi Sayısı (Bin Kişi)	1.410	1.424	1.514	1.504	1.483	1.566	1.611	1.663	-
Sanayi İstihdamının Payı (%)	30.7	31.6	31.8	31.7	32.0	33.0	31.1	32.4	-
Kadın İstihdamı (Bin Kişi)	422	432	490	466	470	513	524	540	-
Kadın İstihdamının Oranı (%)	29.9	30.3	32.4	31.0	28.3	30.7	32.5	32.5	-
İşsiz Sayısı (Bin Kişi)	243	247	276	243	262	254	263	265	-
İşsizlik Oranı (%)	14.7	14.8	15.4	13.9	15.0	14.0	14.0	13.8	-
Tarım Dışı İşsizlik Oranı (%)	16.2	15.9	17.0	15.0	16.1	15.2	15.1	14.6	-
ENFLASYON (%)	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019/6
TUFE (yıllık)	10.15	6.03	7.94	8.54	9.83	8.93	13.1	20.4	16.6
DIŞ TİCARET (Milyon \$)	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019/5
İhracat	8.072	8.659	9.484	9.624	8.308	8.370	9.256	10.238	4.315
İthalat	10.621	10.577	10.367	9.950	8.846	8.809	9.849	9.118	3.240
Diş Ticaret Dengesi	-2.550	-1.918	-883	-326	-538	-439	-593	1.120	1.075
İhracatçı Firma Sayısı (Adet)	4.107	4.269	4.438	4.226	4.529	4.600	4.875	5.092	-
İhracatın TR İhracatı İçindeki Payı (%)	6.0	5.7	6.1	6.1	5.8	5.9	5.9	6.1	5.9
KAPASİTE KULLANIMI (%)	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018/IV	2019/I
Kapasite Kullanım Oranı	70	63	60	55	64	63	67	61	64
PROTESTOLU SENETLER	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019/5
Protesto Edilen Senet Sayısı (Adet)	31.131	38.952	43.347	43.406	44.232	47.497	45.646	46.690	22.227
Protesto Edilen Senetlerin TR İçindeki Payı (%)	3.4	3.6	4.0	4.3	4.4	4.7	4.9	5.0	5.4
Protesto Edilen Senet Tutarı (Milyon TL)	245	367	463	510	571	775	740	985	509
TEŞVİKLİ YATIRIMLAR	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019/4
Belge Adedi	188	209	215	186	208	230	431	326	72
Yatırım (Milyon TL)	2.443	9.042	1.655	4.016	3.145	1.810	7.569	13.120	1.440
Teşvikli Sabit Yatırımların TR İçindeki Payı (%)	4.55	15.66	1.76	6.5	3.1	1.9	4.3	8.3	3.7
Bölgesel Yatırımların TR İçindeki Payı (%)	3.2	2.8	2.2	5.2	4.9	1.9	10.0	5.9	3.9
ENERJİ TÜKETİMİ	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019/1
Doğalgaz Tük. (Milyon stdm ³)	2.736	2.704	2.739	2.327	3.214	4.299	4.508	4.336	462
MALİ / FINANS	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019/6
Bütçe Gelir/Gider	4.05	4.34	4.36	4.20	4.28	4.2	4.5	4.6	4.3
Vergi Gelirlerinin TR İçindeki Payı (%)	10.86	11.77	11.14	10.54	11.1	11.4	11.8	12.0	12.7
Mevduatın Krediyeye Dönüşüm Oranı (%)*	102.5	110.2	123.9	122.2	120.6	111.5	121.4	110.5	108.9
Toplam Mevduatların TR İçindeki Oranı (%)*	5.8	5.7	5.5	5.2	5.6	5.7	5.7	5.8	5.7
Toplam Kredilerin TR İçindeki Oranı (%)*	6.1	5.9	6.0	5.2	5.2	4.9	5.2	5.0	4.9
KAMU YATIRIM TAHSİS PAYI (%)	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019
	1.67	1.59	2.29	2.62	2.63	2.30	2.9	1.9	-
KURULAN-KAPANAN ŞİRKETLER	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019/6
Kurulan Şirket Sayısı	3.277	2.112	2.928	3.414	4.027	3.962	4.627	4.977	2.390
Kurulan Şirketlerin TR İçindeki Payı (%)	6.1	5.7	6.0	5.9	6.0	6.2	6.3	5.8	6.0
Kapanan Şirket Sayısı	943	1.094	1.095	991	740	644	832	799	339
Kapanan Şirketlerin TR İçindeki Payı (%)	7.2	7.7	7.0	7.1	6.1	5.8	6.2	6.4	6.1
YABANCI SERMAYELİ FİRMALAR	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018/11	2019/1
Yabancı Sermayeli Firma Sayısı	1.682	1.800	1.944	2.100	2.239	2.422	2.568	2.646	-
Yabancı Serm. Firmaların TR İçindeki Payı (%)	5.7	5.5	5.3	5.1	4.8	4.6	4.4	4.0	-
MARKA-PATENT SAYISI	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019/6
Marka Tescil Sayısı (Adet)**	2.146	3.234	4.096	4.366	4.323	5.928	5.398	5.460	3.369
Marka Tescil Sayısının TR İçindeki Payı (%)	6.0	6.2	6.0	6.0	6.2	7.1	6.9	6.7	6.3
Patent Tescil Sayısı (Adet)**	31	42	59	55	86	96	77	135	155
Patent Tescil Sayısının TR İçindeki Payı (%)	3.7	4.1	4.7	4.2	5.0	5.4	3.9	4.8	5.7
TURİZM	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019/5
Yabancı Turist Sayısı (Bin Kişi)	1.370	1.368	1.407	1.294	1.201	672	762	946	250
Yabancı Turist Sayısının TR İçindeki Payı (%)	4.4	4.4	4.2	3.6	3.3	2.5	2.4	2.4	1.9
TARIMSAL ÜRETİM	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019
Bitkisel Üretim Değeri (Milyon TL)	3.648	4.100	3.652	5.024	5.940	7.508	7.598	8.103	-
Bitkisel Üretim TR İçindeki Payı (%)	4.1	4.7	3.9	5.1	5.0	6.4	5.7	5.1	-
İŞ KAZALARI	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019/6
İş Kazasında Olanların TR İçindeki Payı (%)	7.5	5.6	6.0	2.6	5.1	3.7	4.7	3.4	4.5
MOTORLU KARA TAŞITLARI	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019/5
Motorlu Kara Taşıtlarının TR İçindeki Payı (%)	6.3	6.2	6.1	6.1	6.0	6.0	6.0	6.1	6.2

*Çeyreklik açıklanmakta olup, III. çeyrek verileridir. **Aylık bazda olanlar tescil değil, başvuru verileridir.

Kaynak: TÜİK, TCMB, RİSK MERKEZİ, BUMKO, T.C. EKONOMİ BAKANLIĞI, TOBB, TPMK, T.C. KÜLTÜR VE TURİZM BAKANLIĞI, ISO

TÜRKİYE'NİN TEMEL EKONOMİK GÖSTERGELERİ

	2014	2015	2016	2017	2018	2019/İ
BÜYÜME						
GSYH (Cari Fiyatlarla) (Milyon TL)	2.044.466	2.338.647	2.608.526	3.106.537	3.700.989	914.699
GSYH (Cari Fiyatlarla) (Milyon \$)	-	861.467	862.744	851.046	784.087	170.364
Büyüme Oranı (Zincirlenmiş Hacim End. göre) (%)	5.2	6.1	3.2	7.4	2.6	-2.6
İmalat Sanayi (Zincirlenmiş Hacim End.) (%)	6.1	5.9	3.8	9.1	1.1	-4.7
İŞGUCU VE İSTİHDAM	2014	2015	2016	2017	2018	Nis.19
İstihdam Edilen Kişi Sayısı (Bin Kişi)	25.933	26.621	27.205	28.189	28.738	28.199
İstihdam Oranı (%)	45.5	46.0	46.3	47.1	47.4	46.0
İşsiz Sayısı (Bin Kişi)	2.853	3.057	3.330	3.454	3.537	4.202
İşsizlik Oranı (%)	9.9	10.3	10.9	10.9	11.0	13.0
Tarım Dışı İşsizlik Oranı (%)	12.0	12.4	13.0	13.0	12.9	15.0
ENFLASYON (%)	2014	2015	2016	2017	2018	Haz.19
Yİ-ÜFE (yıllık)	6.36	5.71	9.94	15.47	33.64	25.04
YD-ÜFE (yıllık)	2.63	10.9	17.73	19.75	33.45	22.23
TÜFE (yıllık)	8.17	8.81	8.53	11.92	20.30	15.72
DIŞ TİCARET (Milyon \$)	2014	2015	2016	2017	2018	Oca.-May.19
İhracat	157.610	143.889	142.544	157.020	168.023	72.666
İthalat	242.177	207.234	198.617	233.800	223.039	84.307
Dış Ticaret Dengesi	-84.567	-63.395	-56.073	-76.780	-55.016	-11.641
Cari İşlemler Dengesi	-43.597	-32.118	-32.615	-47.100	-27.813	-3.142
TEŞVİKLI YATIRIMLAR	2014	2015	2016	2017	2018	Oca.-Nis.19
Teşvikli Yatırımlar (Milyon TL)	69.292	100.870	183.650	164.698	164.698	39.178
Teşvikli Yatırımlar (Belge Adedi)	3.756	4.409	5.040	7.392	5.895	1.538
KURULAN-KAPANAN ŞİRKETLER (Adet)	2014	2015	2016	2017	2018	Oca.-Haz.19
Kurulan Şirket Sayıları	126.635	114.691	106.447	118.021	121.460	52.006
Kapanan Şirket Sayıları	39.051	32.762	31.928	32.706	32.569	16.197
ULUSLARARASI DOĞRUDAN YABANCI SERMAYELİ YATIRIMLAR	2016	2017	2018	Oca.-Kas. 18	Mar.19	Oca.-Mar.19
Şirket Sayısı (Adet)	5.569	6.374	-	6.644	-	-
Yatırım Tutarı (Milyon \$)	13.950	11.546	12.984	10.272	1.138	2.773
DÖVİZ POZİSYON AÇIĞI (Milyar \$)	2014	2015	2016	2017	2018	Nis.19
Reel Kesimin Döviz Pozisyon Açığı	-179.2	-189.7	-205.8	-212.1	-201.4	-188.1
BORÇLANMA (Milyar \$)	2014	2015	2016	2017	2018	2019/İ
Dış Borç Stoku	405.3	399.7	408.7	454.3	444.9	453.4
Kamu	121.3	116.6	123.3	136.4	140.6	148.3
Özel	281.6	281.7	284.6	317.2	298.4	299.2
KREDİLER (Milyar \$)	2015	2016	2017	2018	2019/İ	May.19
Özel Sektörün Yurtdışından Sağladığı Kredi Borcu	215.8	218.1	239.7	225.5	222.3	216.5
SANAYİ ÜRETİM ENDEKSİ (Yıllık Ortalama % Değ.) Takv. Etk. Arındırılmış	2014	2015	2016	2017	2018	May. 19
Toplam Sanayi	5.7	5.8	3.4	8.9	1.8	-1.3
İmalat Sanayi	6.3	6.2	3.4	9.0	1.5	-1.8
KAPASİTE KULLANIMI (%)	2014	2015	2016	2017	2018	Haz.19
Kapasite Kullanım Oranı	75.0	76.8	77.4	78.5	76.8	77.1
GÜVEN ENDEKSLERİ	2014	2015	2016	2017	2018	Haz.19
Reel Kesim Güven Endeksi	104.6	103.5	105.2	104.9	101.4	102.5
Tüketici Güven Endeksi	72.5	66.7	69.3	68.6	67.0	57.6
Ekonomi Güven Endeksi	100.8	98.4	96.8	100.2	91.7	83.4
SANAYİ CİRO ENDEKSİ	2014	2015	2016	2017	2018	May.19
Sanayi Ciro Endeksi (Yıllık Ortalama Takv. Etk. Arındırılmış)	90.0	100.0	109.0	141.1	184.2	218.3
Elektrik Enerjisi	2014	2015	2016	2017	2018	Oca.-Nis.19
Elektrik Enerjisi Üretimi (Bin) (Mwh)	251.962	261.783	292.575	272.564	295.668	95.301
Elektrik Enerjisi Tüketimi (Bin) (Mwh)	257.220	265.724	212.329	225.714	233.610	73.811
MERKEZİ YÖNETİM BÜTÇESİ (Milyon TL)	2014	2015	2016	2017	2018	Oca.-Haz.19
Bütçe Dengesi	-23.370	-23.525	-29.258	-47.373	-72.615	-78.583
PROTESTOLU SENET	2014	2015	2016	2017	2018	Oca.-May.19
Protesto Edilen Senet Sayısı (Bin Adet)	1.004	1.000	1.017	940	938	411
Protesto Edilen Senet Tutarı (Milyon TL)	8.221	10.081	12.288	12.686	18.737	8.874
KARŞILIKSIZ ÇEK (Bin Adet)	2014	2015	2016	2017	2018	Oca.-May.19
Karşılıksız işlemi yapılan Çek Adedi	674	776	778	435	589	297
Karşılıksız işlemi yapıldıktan sonra ödenen Çek Adedi	240	232	239	134	132	48
BORSA VE DÖVİZ	2014	2015	2016	2017	2018	Haz.19
BIST 100 Endeksi	76.306	79.901	77.587	100.439	101.782	96.485
Dolar/TL	2.19	2.72	3.02	3.65	4.81	5.81

Kaynak: TÜİK, TCMB, RİSK MERKEZİ, BUMKO, T.C. EKONOMİ BAKANLIĞI, HAZİNE MÜSTEŞARLIĞI, BORSA İSTANBUL, TOBB, TEİAŞ-EPDK

teknofset

Bizim işimiz matbaacılık
ama asıl işimiz
gelişim ve inovasyon.

**Çünkü biliyoruz ki,
yeni yönlerle giden
eski yol yoktur.**

 teknofset

5632 Sokak No: 26
Çamdibi – İzmir
T: 0232 458 58 09
teknofset@gmail.com
www.teknofset.com

Türkiye'nin en büyük mutfağı

100 bin kişilik üretim kapasitesi... 1000 kişilik uzman kadro... 300'e yakın dağıtım noktası...
Bortar Group yenilikçi vizyonu, dinamik yapısı, insana ve teknolojiye yaptığı yatırımlarla
her geçen gün gelişmeye ve büyümeye devam ederek
'Dünya'nın en büyük mutfağı' olmaya aday!

